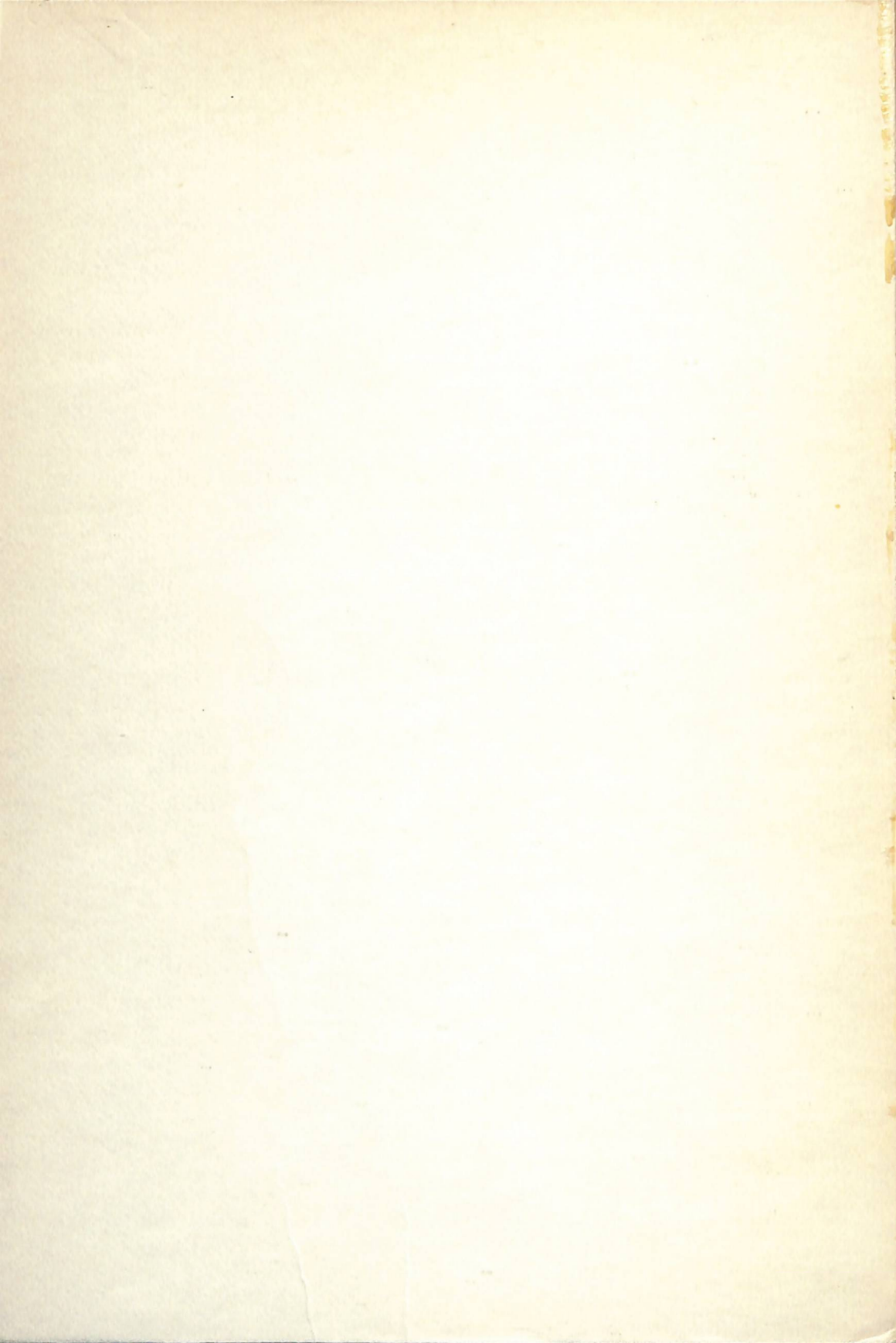

NATURALES I DURADA DE L'ATUR A CATALUNYA

Servei d'Estudis i Informació
Direcció General de Programació Econòmica
DEPARTAMENT D'ECONOMIA I FINANCES
GENERALITAT DE CATALUNYA

NATURALES I DURADA DE L'ATUR A CATALUNYA

Estudi de la incidència de la problemàtica de l'atur a Catalunya
en els moments anteriors i després de la crisi de 1992 i de la seva
relació amb l'evolució de les poblacions del sector industrial de
Catalunya.

INSTITUT D'ESTADÍSTICA I RECERCA
DE L'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA
C/ DE LA PAU, 154, 4. 08001 BARCELONA
TEL. 93 487 1100

SERVIS D'ESTADÍSTICA I RECERCA
DE L'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA
DEPARTAMENT D'ESTADÍSTICA I RECERCA
DE CATALUNYA

BARCELONA 1993

L2018

NATURALES I DURADA DE L'ATUR A CATALUNYA

Un anàlisi de la incidència de la problemàtica de l'atur basada en un mostreig estadístic fet sobre els fitxers de sis Oficines de Col·locació de l'INEM a les poblacions del cinturó industrial de Barcelona.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
Finances

Institut d'Estadística
de Catalunya

R. 16164

Servei d'Estudis i Informació
Direcció General de Programació Econòmica
DEPARTAMENT D'ECONOMIA I FINANCES
GENERALITAT DE CATALUNYA

BARCELONA, 1981

NATURALESA I DURADA DE L'ATUR A CATALUNYA

« Departament d'Economia i Finances. Generalitat de Catalunya.

Primera edició: setembre de 1981

Edicions Sirocco, Societat Anònima

Sabino de Arana 36, 2^{on}, 1.^a

Barcelona-28

Tel. 330 14 12

Disseny portada: Angela Garcia

Dipòsit legal: B-29.173-1981

Imprès per: Gamma-Graf, S.A.

Tel. 661 20 89

Printed in Spain.

ÍNDEX

Presentació	7
0. Introducció	9
1. Característiques dels aturats	13
2. Aturats perceptors del subsidi d'atur	45
3. Aturats no perceptors del subsidi d'atur	72
4. La durada de l'atur	86
5. Resum i conclusions	111
Apèndix estadístic	129
Apèndix metodològic	145

INDEX

1	Introduction
2	1. The first part
3	2. The second part
4	3. The third part
5	4. The fourth part
6	5. The fifth part
7	6. The sixth part
8	7. The seventh part
9	8. The eighth part
10	9. The ninth part
11	10. The tenth part
12	11. The eleventh part
13	12. The twelfth part
14	13. The thirteenth part
15	14. The fourteenth part
16	15. The fifteenth part
17	16. The sixteenth part
18	17. The seventeenth part
19	18. The eighteenth part
20	19. The nineteenth part
21	20. The twentieth part
22	21. The twenty-first part
23	22. The twenty-second part
24	23. The twenty-third part
25	24. The twenty-fourth part
26	25. The twenty-fifth part
27	26. The twenty-sixth part
28	27. The twenty-seventh part
29	28. The twenty-eighth part
30	29. The twenty-ninth part
31	30. The thirtieth part
32	31. The thirty-first part
33	32. The thirty-second part
34	33. The thirty-third part
35	34. The thirty-fourth part
36	35. The thirty-fifth part
37	36. The thirty-sixth part
38	37. The thirty-seventh part
39	38. The thirty-eighth part
40	39. The thirty-ninth part
41	40. The fortieth part
42	41. The forty-first part
43	42. The forty-second part
44	43. The forty-third part
45	44. The forty-fourth part
46	45. The forty-fifth part
47	46. The forty-sixth part
48	47. The forty-seventh part
49	48. The forty-eighth part
50	49. The forty-ninth part
51	50. The fiftieth part
52	51. The fifty-first part
53	52. The fifty-second part
54	53. The fifty-third part
55	54. The fifty-fourth part
56	55. The fifty-fifth part
57	56. The fifty-sixth part
58	57. The fifty-seventh part
59	58. The fifty-eighth part
60	59. The fifty-ninth part
61	60. The sixtieth part
62	61. The sixty-first part
63	62. The sixty-second part
64	63. The sixty-third part
65	64. The sixty-fourth part
66	65. The sixty-fifth part
67	66. The sixty-sixth part
68	67. The sixty-seventh part
69	68. The sixty-eighth part
70	69. The sixty-ninth part
71	70. The seventieth part
72	71. The seventy-first part
73	72. The seventy-second part
74	73. The seventy-third part
75	74. The seventy-fourth part
76	75. The seventy-fifth part
77	76. The seventy-sixth part
78	77. The seventy-seventh part
79	78. The seventy-eighth part
80	79. The seventy-ninth part
81	80. The eightieth part
82	81. The eighty-first part
83	82. The eighty-second part
84	83. The eighty-third part
85	84. The eighty-fourth part
86	85. The eighty-fifth part
87	86. The eighty-sixth part
88	87. The eighty-seventh part
89	88. The eighty-eighth part
90	89. The eighty-ninth part
91	90. The ninetieth part
92	91. The ninety-first part
93	92. The ninety-second part
94	93. The ninety-third part
95	94. The ninety-fourth part
96	95. The ninety-fifth part
97	96. The ninety-sixth part
98	97. The ninety-seventh part
99	98. The ninety-eighth part
100	99. The ninety-ninth part
101	100. The hundredth part

PRESENTACIÓ

Aquest treball és el primer d'una sèrie de publicacions monogràfiques sobre l'economia catalana que pensem produir al Departament, amb el propòsit de fer aportacions originals, fonamentalment de caràcter empíric, que permetin escatir problemes i resoldre buits informatius importants en el coneixement del nostre entorn econòmic i social.

Els treballs monogràfics que tenim en preparació són, com és lògic, el producte d'un treball en equip realitzat en el si del Servei d'Estudis i d'Informació de la Direcció General de Programació Econòmica, dins del qual persones expertes en cada tema prenen una responsabilitat directa en l'execució última de cada projecte, comptant en tot moment amb el recolzament i els mitjans que el conjunt dels serveis del propi Departament els ofereixen.

En el cas de la present publicació sobre "La naturalesa i la durada de l'atur a Catalunya" hem d'agrair de manera especial, l'ajut i la cooperació molt valuoses rebudes dels funcionaris de les diferents oficines de l'INEM de les poblacions de l'entorn de Barcelona (Cornellà, Mollet, Sabadell, Santa Coloma i Sant Feliu) que vam visitar durant la realització de l'estudi.

Espero que els resultats de l'anàlisi que ara presento siguin d'utilitat tant als experts i professionals, més coneixedors del tema, com al públic en general. Es un fet evident que l'atur si bé, avui dia, és un tema que ens preocupa cada vegada més a tothom, és encara un problema insuficientment estudiat i sobre el que disposem de dades i informacions poc sòlides. Personalment penso que aquesta monografia aporta, amb el rigor i l'objectivitat necessaris, unes dades i unes conclusions que ens poden ajudar a tots a ampliar la nostra visió del problema, així com a assentar algunes de les línies bàsiques d'una política encaminada a la seva superació.

Ramon Trias i Fargas
Conseller d'Economia i Finances

INSTRUMENTO

El presente instrumento es el resultado de una serie de negociaciones celebradas entre el Sr. D. Juan de los Rios y el Sr. D. Juan de los Rios, quienes han acordado celebrar un contrato de arrendamiento de un terreno situado en el barrio de San Juan, perteneciente al Sr. D. Juan de los Rios, para ser utilizado como terreno de cultivo.

El Sr. D. Juan de los Rios, en su calidad de propietario del terreno, ha acordado arrendarlo al Sr. D. Juan de los Rios, por un periodo de cinco años, a contar desde el día de la firma del presente instrumento. El arrendamiento se celebrará a un precio de \$100.00 mensuales, pagaderos en tres cuotas trimestrales.

El Sr. D. Juan de los Rios, en su calidad de arrendatario, se compromete a pagar el precio de arrendamiento en las fechas y en las cantidades acordadas. Asimismo, se compromete a utilizar el terreno para el cultivo de caña de azúcar, tal como se acordó en el presente instrumento.

El Sr. D. Juan de los Rios, en su calidad de propietario, se compromete a entregar el terreno en el estado en que se encuentra al Sr. D. Juan de los Rios, en el día de la firma del presente instrumento. Asimismo, se compromete a mantener el terreno en buen estado durante el periodo de arrendamiento.

En fe de lo cual, se firmó el presente instrumento en la ciudad de San Juan, a los 15 días del mes de Enero de 1950.

0. INTRODUCCIÓ

L'elevat nivell que ha assolit la taxa d'atur fa que aquest sigui, sens dubte, un dels principals problemes que té plantejats l'economia espanyola. En el període més recent, a més, s'ha produït un notable agreujament de la situació que es caracteritza, sobretot, pel fort ritme de desaparició de llocs de treball; així, en el conjunt d'Espanya, 1980 va ser aquell any en què va baixar el nivell d'ocupació des dels inicis de l'actual crisi econòmica (1).

Catalunya es veu afectada per aquest problema d'una manera particularment intensa. A començaments de 1980, i per primera vegada, la taxa d'atur catalana va situar-se per damunt de l'espanyola i s'hi va mantenir al llarg de tot l'any; a més, la diferència entre aquestes dues taxes va presentar una clara tendència creixent(2). Al llarg d'aquest mateix any, el nombre d'aturats ha augmentat a Catalunya en un 55'5 per cent o, en termes absoluts, en quasi 97 mil persones. Per altra banda, el nombre de llocs de treball s'ha reduït en 62'4 mil o en un 3'1 per cent. La reducció de l'ocupació ha estat particularment intensa a la construcció (-14'67 per cent) i a la indústria (-5'64 per cent), i molt més intensa que en el conjunt espanyol, on l'ocupació d'aquests sectors s'ha reduït en un 6'9 i un 3'6 per cent, respectivament. Als serveis, en canvi, el nombre de llocs de treball ha augmentat en uns 14 mil (3).

-
- (1) Vegeu Banco de España, Informe Anual 1980, Madrid, maig 1981, especialment pp. 96-99.
 - (2) Concretament els percentatges en que la taxa d'atur catalana ha superat l'espanyola, segons dades de l'Enquesta de Població Activa de l'INE, han estat, per cada un dels trimestres de 1980, els següents: 2,8; 3,6 i 9,1. Vegeu Taula nº A.0.1. de l'Apèndix Estadístic.
 - (3) Vegeu Taula nº A.0.2. de l'Apèndix Estadístic

Aquestes dades, tanmateix, són clarament insuficients a l'hora de fer una avaluació adequada en tota la gravetat del problema de l'atur i dels costos tant privats com socials que comporta, donat el diferent impacte que té l'atur sobre diversos grups poblacionals. A més, també són clarament insuficients a l'hora d'avaluar els efectes, així com el cost, de les diverses mesures de política d'ocupació en vigor i de dissenyar-ne de noves.

El present treball pretén ser una modesta aportació en la línia d'aquest necessari aprofundiment en el coneixement del problema de l'atur. Està limitat a unes quantes qüestions molt específiques, però de clara importància. En concret, les principals qüestions tractades poden resumir-se en les tres següents: a) La primera d'elles consisteix en obtenir més informació sobre les característiques personals i les circumstàncies familiars dels aturats.

b) La segona, en analitzar la incidència del subsidi d'atur, tenint en compte les modificacions legals que ha experimentat, així com les característiques dels aturats que no reben aquesta font d'ingressos, prestant una atenció particular al col·lectiu d'aquells a qui se'ls ha esgotat el període de percepció

c) La tercera, consisteix en considerar la durada de l'atur de diferents grups d'aturats, informació que és absolutament cabdal a l'hora de dictaminar la naturalesa de l'atur actual.

Amb aquests objectius, el Servei d'Estudis i Informació Econòmica del Departament d'Economia i Finances va extreure una mostra de quasi 4.000 observacions a finals de febrer de 1981 dels fitxers de "demandants de col·locació" -la gran majoria dels quals són aturats- de 6 oficines de l'INEM, situades a l'entorn industrial barceloní. En l'Apèndix nº 2 es detallen els criteris que van ser utilitzats en la selecció de les oficines, algunes de les principals característiques de la mostra i com es van resoldre els problemes que van anar sorgint.

Els principals resultats que aquí es presenten són el fruit

d'una primera explotació d'aquesta informació que, pel seu origen, és equiparable a les dades d'atur registrat. No cal insistir en les conegudes limitacions d'aquesta font (1), que, donades les funcions de les oficines de l'INEM, medeix més aviat la "propensió a registrar-se" que tenen els diversos grups d'aturats que no pas el volum real d'atur. Tenint presents les limitacions d'aquesta font, s'ha procurat, sempre que això ha estat possible, de complementar-la amb dades d'altres orígens.

No obstant això, també és important de subratllar la gran potencialitat dels arxius de les oficines de col·locació per proporcionar informació sobre la problemàtica de l'atur i les seves repercussions, a uns nivells de desagregació molt elevats i a uns costos considerablement més baixos que els que comportaria qualsevol metodologia alternativa. Aquest treball és tan sols una mostra d'aquestes possibilitats que no han estat esgotades, ni de lluny; això requeriria, una reformulació del mateix procés administratiu de les Oficines, tenint en compte aquestes necessitats informatives, així com l'aplicació d'un major rigor en l'homogenització d'aquests processos.

La informació obtinguda, tanmateix, dona llum sobre una sèrie de qüestions sobre les que se'n sabia molt poc, particularment, a nivell català. A tall d'exemple, cal destacar la informació relativa a la situació familiar dels aturats registrats, la relativa a les raons per les quals part d'aquests aturats no reben el subsidi d'atur i la relativa al temps que els diferents col·lectius d'aturats porten en aquesta situació. A més, el moment en que va realitzar-se l'extracció de la mostra, va permetre d'obtenir informació sobre la incidència que els importants canvis introduïts per la Llei Bàsica d'Ocupació en

(1) Vegeu, particularment, Carmen Martos, Maite Giráldez e Ignacio Perez Infante, "Las Estadísticas de Paro en España", a Ministerio de Economía, Seminario franco-español sobre problemas actuales de la economía del empleo, Madrid, 1979, pp. 251-258, i Ministerio de Economía, Análisis de las estadísticas de paro, Madrid, 1981.

el sistema d'assegurança d'atur tenien sobre els diversos grups d'aturats.

Un advertiment final, que cal tenir sempre present a l'hora d'avaluar o d'utilitzar la informació presentada. Com s'ha dit, la mostra es va extreure en un nombre limitat d'Oficines de Col·locació de l'entorn industrial barceloní i, per tant, les conclusions de l'anàlisi no poden extrapolar-se, sense consideracions ulteriors, al conjunt de l'economia catalana. Per aquesta raó, també sempre que ha estat possible, s'ha procurat d'oferir informació complementària a fi de veure en quins punts les peculiaritats de la zona coberta per aquestes Oficines de Col·locació eren particularment pronunciades respecte al conjunt de Catalunya. Com es veurà, els resultats d'aquestes comparacions confirmen les expectatives que es tenien a l'hora de seleccionar les Oficines (1) de què es tractava d'una zona on la problemàtica de l'atur presentava característiques intermèdies entre la pròpia de conques laborals més tancades i la d'una gran ciutat com Barcelona capital.

(1) Vegeu l'Apèndix Metodològic, pag. 131-138

1. CARACTERÍSTIQUES DELS ATURATS

L'objectiu principal d'aquest primer capítol consisteix en presentar la informació proporcionada per la mostra extreta en les sis oficines de col·locació de l'INEM sobre les característiques personals, la situació familiar i el grup ocupacional dels aturats registrats a les mateixes. Tanmateix, a fi de tenir en compte les principals limitacions ja esmentades d'aquesta font, en un primer apartat s'analitza la "propensió a registrar-se" de diferents grups d'aturats comparant a nivell català la informació estadística de l'atur registrat elaborada per l'INEM amb la procedent de l'enquesta de Població activa que realitza l'INE.

Els tres apartats següents estan dedicats, respectivament, a presentar la composició de la mostra segons les tres variables ja esmentades. Donat que per la primera d'aquestes variables la de característiques personals -i, en part, també per la tercera, la de grup ocupacional-, es disposa de la informació estadística elaborada per l'INEM, que publica el Departament de Treball en els Butlletins d'Ocupació, en els apartats corresponents es comparen aquestes dades i la informació derivada de la mostra amb el doble objectiu de considerar el grau de correspondència entre aquestes dues fonts i, sobretot, de veure en quina mesura els aturats registrats en les sis oficines difereixen o no del conjunt d'aturats registrats a Catalunya o en d'altres subàmbits espacials.

1.1. La "propensió a registrar-se"

Com s'ha dit, el que mesuren sobretot les dades d'atur registrat és la "propensió a registrar-se" dels diferents col·lectius d'aturats i no el volum real d'atur, a menys que aquesta propensió fos igual a la unitat per tots aquests col·lectius. Com que aquest no és el cas, cal considerar els factors que la determinen a fi de tenir-los presents a l'hora de contemplar les dades derivades d'aquesta font.

Aquests factors aniran estretament lligats a la configuració institucional i a les funcions que realitzen les Oficines de Col·locació. Així, en la mesura que aquestes intervenen en la gestió de l'assegurança d'atur i, donada l'obligació que tenen tots els perceptors del subsidi estar inscrits en els seus registres, pot afirmar-se que la propensió a registrar-se d'aquest col·lectiu d'aturats -els perceptors del subsidi- tendirà a ser igual a la unitat. Podria ser fins i tot superior a la unitat. De fet, alguns grups de perceptors poden haver renunciat a cercar feina davant les dificultats de trobar-ne i, en alguns casos, pot ser que tampoc l'acceptin si en troben, com podria succeir quan el subsidi s'atorga com a pont entre l'acomiadament i la jubilació. Segons la definició convencional d'atur aquests perceptors no haurien de ser considerats com aturats.

L'altra de les principals funcions assignades a les oficines de col·locació és la de proporcionar informació, facilitant d'aquesta manera l'ajust entre oferta i demanda en el mercat de treball. Per diverses raons, l'eficàcia d'aquest canal d'informació serà molt diversa pels diferents grups en recerca d'ocupació i, a més, és probable que variï en el temps, depenent de l'evolució del propi sistema públic de col·locació com d'altres variables com el nivell i la durada de l'atur. En qualsevol cas, és molt probable que, d'acord amb aquesta diversitat, també ho sigui la "propensió a registrar-se" dels diferents grups d'aturats.

Tenint en compte aquests factors, a continuació es considera una mesura d'aquesta "propensió" pels grups d'aturats sobre els que es disposa d'informació, amb la finalitat esmentada de tenir un punt de referència a l'hora d'avaluar la informació de l'atur registrat que es considera en la resta del treball. Es tracta de la relació entre les dades d'atur registrat de l'INEM i les dades d'atur de l'enquesta de població activa elaborada per l'INE i que, per tant, pateix de les mateixes limitacions que tenen aquestes dues fonts. D'aquestes, les més importants pel tema que aquí es tracta són, primer, la possibilitat ja esmentada que, entre els aturats registrats, hi ha-

gi persones que, segons les definicions convencionals, no serien considerades com a tals i, segon , la possible subestimació de les dades d'atur derivada de la inadequació de la mostra, dissenyada per l'anàlisi de la població activa, per l'estudi d'un fenomen amb una incidència tan desigual com és el de l'atur.

Començant per considerar la magnitud d'aquest indicador a nivell agregat, les dades que es presenten a la Taula nº 1.1.1. mostren que s'ha mantingut entorn d'un valor mitjà del 90 per cent fins a 1980; en aquest darrer any baixa, situant-se en un valor mitjà del 78 per cent, fet que, molt probablement obeeix a una davallada de la cobertura del subsidi d'atur (1). Cal també, remarcar l'anomalia que aquesta relació prengui valors superiors a 100 com succeeix, de manera més destacada, en dos dels trimestres de 1979. Ja s'han assenyalat les possibles raons de la mateixa que, en alguns moments, també s'observa a nivell estatal (2). Donat que, per Catalunya, quasi tota la informació desagregada de l'E.P.A. de què s'ha pogut disposar, correspon a 1979 caldrà tenir present aquest fort canvi de la relació en els dos trimestres centrals.

Aquesta informació més desagregada és la que s'ha utilitzat en l'elaboració de les dades que es presenten a les Taules nº 1.1.2. i 1.1.3. Segons grups d'edat, la "propensió a registrar-se" més elevada correspon, com era d'esperar, al grup de 25 a 54 anys. També com era d'esperar, la propensió va augmentant amb l'edat, igual que succeeix amb la cobertura del subsidi (3), exceptuant el darrer grup.

Segons sexes, la "propensió a registrar-se" de les dones és inferior a la dels homes, també de la mateixa manera que succeeix amb la cobertura del subsidi d'atur. Aquesta menor propensió,

(1) Com així s'ha produït. Vegeu Capítol nº 2

(2) Encara que només en les dades desagregades sectorialment. Vegeu SEAF-PPO, Situación de los Mercados de Trabajo, nº 3 setembre 1978.

(3) Vegeu Capítol nº 2

Taula nº 1.1.1.

Proporció que representa l'atur registrat respecte a l'atur
EPA
(per cent)

CATALUNYA

1977

1r Trim.	88,5
2n Trim.	100,3
3r Trim.	86,6
4t Trim.	94,7

1978

1r Trim.	85,8
2n Trim.	85,8
3r Trim.	86,8
4t Trim.	92,0

1979

1r Trim.	87,4
2n Trim.	106,7
3r Trim.	101,3
4t Trim.	89,0

1980

1r Trim.	78,3
2n Trim.	81,3
3r Trim.	75,8
4t Trim.	77,8

Font: -atur EPA: INE, Encuesta Población Activa (Avances)

-atur registrat: Departament de Treball, Butlletí d'Ocupació
mes central de cada trimestre.

Taula nº 1.1.2

Proporció que representa l'atur registrat respecte a l'atur E.P.A.

(per cent)

CATALUNYA

	Homes	Dones	Total
Fins 19 anys	68,3	53,0	60,5
De 20 a 24	66,9	82,4	73,0
De 25 a 54	92,1	90,1	91,8
De 55 i més	65,6	99,2	69,8
T O T A L	78,8	69,9	75,7

Fonts:

-atur registrat: Departament de Treball, Butlletí d'Ocupació,
desembre 1979.

-atur E.P.A.: 1er Trimestre 1980, dades de l'INE proporcionades per la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

Taula nº 1.1.3.

Part de la "propensió a registrar-se" dels aturats, segons grups d'edat i sexe, "explicada" per la cobertura del subsidi d'atur. Catalunya
(en percentatges)

	Homes	Dones	Total
Fins 19 anys	30,6	25,8	28,4
De 20 a 24	68,6	62,7	66,0
De 25 a 54	77,9	72,7	75,9
De 55 i més	95,9	91,3	95,1
TOTAL	67,1	51,5	62,1

Font: Taules nº 1.1.2. i A.1.1.

però, ve determinada quasi exclusivament per la del grup de dones de fins a 19 anys. En els altres casos, la "propensió a registrar-se" de les dones és semblant o superior a la dels homes, malgrat que, per aquestes, la cobertura del subsidi sol ser força inferior a la dels homes.

A fi de considerar la influència independent d'aquest factor, la cobertura del subsidi, sobre la "propensió a registrar-se" d'aquests grups, a la Taula nº 1.1.3. es presenten les relacions percentuals corresponents entre les taxes de cobertura del subsidi d'atur, calculades sobre l'atur EPA, i aquestes "propensions a registrar-se". Aquestes relacions poden considerar-se com un indicador de la part de les diverses "propensions" que està "explicada" pel fet de rebre el subsidi. Com pot observar-se, aquest indicador creix clarament amb l'edat, és a dir, que l'utilització del sistema públic de col·locació com a canal d'informació és comparativament molt més intensa per part dels joves. No obstant això, els indicadors corresponents als altres grups d'edat també reflecteixen que una bona proporció dels aturats acudeixen a les oficines amb aquesta mateixa finalitat. Només en el cas dels aturats de 55 anys i més pot afirmar-se que estan inscrits als registres d'atur quasi exclusivament per raons de percepció de subsidi.

Segons sexes, només la meitat de les dones aturades estan inscrites a les oficines per raons de percepció del subsidi. Aquesta proporció també és creixent amb l'edat per ambdós sexes encara que, en el cas de les dones, és sempre inferior a la dels homes, indicant la possible major importància que, en aquest cas, tenen les reentrades en el mercat de treball i la major eficàcia del sistema públic de col·locació per proporcionar els tipus de llocs de treball ocupats, majoritàriament, per dones.

Finalment, a la Taula nº 1.1.4. es presenten les "propensions a registrar-se" de diferents grups d'aturats classificats d'acord amb la seva situació en el mercat de treball. Els menors valors, donada la menor cobertura del subsidi, corresponen als que cerquen la seva primera ocupació seguits pels aturats pro-

Taula nº 1.1.4.

Proporció que representa l'atur registrat respecte a l'atur EPA (per cent). Catalunya

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	No classificable
<u>1979</u> - 1er Trim.	55,8	126,9	113,1	90,6	34,5
2on Trim.	83,0	176,6	119,4	115,7	46,0
3er Trim.	47,1	146,9	119,9	122,3	42,6
4rt Trim.	34,3	128,6	95,1	128,8	44,5
<u>1980</u> - 1er Trim.	41,6	127,1	75,6	102,8	37,6

Font: -atur E.P.A. : dades de l'INE proporcionades per la Cambra Oficial de Comerç, Indús. i Nav. de Barcelona
-atur registrat: Departament de Treball, Butlletí d'Ocupació, mes central de cada trimestre

cedents de l'agricultura. En tots els altres casos l'atur registrat tendeix a ser superior a les estimacions derivades de l'Enquesta de Població Activa. Malgrat les limitacions ja esmentades d'aquestes fonts sembla, doncs, que pot afirmar-se que el grau de cobertura dels registres de les oficines de col·locació respecte als aturats procedents d'aquests tres grans sectors -que, en el primer trimestre de 1980, representaven el 65 per cent de tot l'atur EPA català- és força satisfactori.

1.2. Característiques personals dels aturats registrats: edat i sexe

Com ja és conegut i com es pot veure a la Taula nº 1.2.1, l'actual problema de l'atur té una incidència particularment forta en la població jove. A Catalunya, quasi un 47 per cent dels aturats registrats tenen menys de 25 anys. Aquesta darrera proporció és lleugerament inferior a la que s'obté de la mostra (49,1 per cent) que s'acosta més a la corresponent al conjunt de les 6 oficines (49,8), encara que a la mostra hi resulta subrepresentat el grup més jove (fins 19 anys) i sobrerrepresentat el de 20 a 24 anys. Pels altres grups d'edat, el grau de correspondència entre les proporcions relatives als cinc conjunts totals que es presenten a la Taula nº 1.2.1. és molt elevat.

Aquestes distribucions, però, no reflecteixen adequadament, la incidència diferencial que té l'atur en els diversos grups d'edat, ja que també és diferent el grau de partici-

(1) Dades de l'INE proporcionades pel servei d'estadística de la COCINB.

Atur registrat. Distribució per grups d'edat i sexe

(en percentatges)

GRUPS D'EDAT	CATALUNYA %	% BARCELONA %		6 Oficines	
		Total Província	Sense Capital	I N E M %	Mostra %
T O T A L					
Fins 19 anys	28,3	29,2	30,3	33,0	30,6
De 20 a 24	18,3	18,1	17,5	16,8	18,5
De 25 a 39	29,2	28,9	30,0	29,0	29,6
De 40 a 54	17,7	17,5	16,2	16,0	15,7
De 55 i més	6,5	6,3	6,0	5,2	5,6
H o m e s					
Fins 19 anys	22,5	23,5	24,4	26,2	25,0
De 20 a 24	15,3	15,0	14,7	14,5	15,4
De 25 a 39	32,5	32,0	33,5	32,7	32,2
De 40 a 54	21,5	21,5	19,9	19,8	19,5
De 55 i més	8,1	8,0	7,5	6,8	7,9
D o n e s					
Fins 19 anys	39,2	40,1	41,5	45,5	40,4
De 20 a 24	24,3	24,0	22,7	21,1	24,0
De 25 a 39	22,8	22,7	23,4	22,0	25,1
De 40 a 54	10,3	10,0	9,3	8,9	9,0
De 55 i més	3,4	3,2	3,1	2,5	1,5
S E X E:					
H o m e s	65,7	65,6	65,3	64,8	63,8
D o n e s	34,3	34,4	34,7	35,2	36,2

Font: Departament de treball, Butlletí d'Ocupació, Desembre 1980 i informació i elaboració pròpia

111

pació d'aquests grups en el mercat de treball. A la Taula nº 1.2.2 es presenten les poques dades disponibles a nivell de Catalunya de l'indicador adequat -les taxes d'atur- que reflecteixen la probabilitat de cada grup d'edat de trobar-se en aquesta situació. Poden observar-se les grans diferències que es donen d'un grup a l'altre. Així, la probabilitat de trobar-se en atur del grup més jove és entre 4 i 5 vegades superior a la corresponent als adults; d'altra banda, la probabilitat més reduïda correspon a la població de 55 anys i més, fet que pot reflectir que, quan els components d'aquest grup esdevenen aturats, molts d'ells abandonen també la població activa.

Considerant la variable sexe, les dades reproduïdes a la Taula nº 1.2.1 ens diuen que el 63,8 per cent dels aturats de la mostra eren homes i que el 36,2 per cent restant eren dones, proporcions molt semblants a les obtingudes en relació als altres col·lectius considerats en aquesta Taula, encara que les dones estan lleugerament sobrerrepresentades a les dades derivades de la mostra.

Com indicador de la probabilitat de trobar-se en atur corresponent a cada sexe, a la Taula nº 1.2.3 es presenten les taxes d'atur que es dedueixen de l'enquesta de població activa. Al llarg del període considerat, la taxa d'atur de les dones ha estat sempre per damunt de la corresponent als homes.

Considerant la influència conjunta de les variables edat i sexe, les distribucions de la Taula 1.2.1. mostren que l'atur femení està molt més concentrat en els grups d'edat més joves que no pas el masculí; així, quasi el 64 per cent de les dones registrades com aturades tenen menys de 25 anys, mentre que, en el cas dels homes, aquesta proporció està al voltant del 38 per cent.

Taula nº 1.2.2.

Taxes d'atur segons grups d'edat.

CATALUNYA

	1979				1980
	1er Trim.	2on Trim.	3er Trim.	4rt Trim.	1er Trim.
Fins 19 anys	25,1	24,3	27,6	32,6	37,4
De 20 a 24	10,6	12,5	14,5	15,6	19,7
De 25 a 54	5,9	5,2	5,3	6,4	7,2
De 55 i més	3,2	2,2	2,7	4,2	5,2
T O T A L	8,2	7,6	8,3	9,9	11,5

Font: E.P.A., dades proporcionades per la Cambra Oficial de Comerç
Indústria i Navegació de Barcelona.

Taula 1.2.3.

Taxes d'atur segons sexe. Catalunya

	Homes	Dones
1978		
1er Trim.	5,5	6,3
2on Trim.	6,2	7,1
3er Trim.	6,6	8,1
4rt Trim.	6,7	9,5
1979		
1er Trim.	7,4	10,1
2on Trim.	7,0	9,0
3er Trim.	7,8	9,5
4rt Trim.	9,2	11,5
1980		
1er Trim.	10,8	13,2
2on Trim.	10,9	13,3
3er Trim.	11,8	13,8
4rt Trim.		

Font: INE, Encuesta de Población Activa

A la realitat, però, aquesta discrepància és encara més pronunciada ja que, com s'ha vist, la "propensió a registrar-se" de les dones més joves (de fins a 19 anys) és força inferior que la referent als homes.

Comparant les distribucions segons grups d'edat i sexe que s'obtenen de la mostra amb les obtingudes a partir de la informació estadística sobre l'atur registrat, presentades a la Tau la 1.2.1., s'observa, en el cas de les dones, que a la mostra hi està sub-representat el grup de menys de 20 anys i, en canvi, que hi estan sobre-representats els dos grups d'edat següents. Aquest fet, que caldrà tenir present a l'hora d'analitzar les característiques d'aquest col·lectiu, és probable que sigui comparativament menys important que els problemes de representativitat que poden afectar a la informació relativa als grups de dones de més edat, donat el poc pes que aquests tenen dins del conjunt dels aturats i, en conseqüència, dins del conjunt de la mostra. En canvi, en el cas dels homes, la distribució per edats que s'obté de la mostra és molt semblant a la deduïda de les dades estadístiques que proporciona l'INEM.

Taula 1.2.4.

Taxes d'atur segons grups d'edat i sexe. Catalunya

	HOMES		DONES	
	1979	1980	1979	1980
Fins 19 anys	24,1	35,0	26,4	39,9
De 20 a 24	11,2	21,1	9,9	17,9
De 25 a 54	5,6	7,6	6,8	6,0
De 55 i més	3,7	6,0	1,5	2,9

Font: dades de l'I.N.E. proporcionades per la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.
1er. trimestre de cada any.

Considerant, finalment, les taxes d'atur segons grups d'edat, per cada sexe, que es reprodueixen a la Taula nº 1.2.4, cal remarcar, primer de tot, que el doble fet de la gran importància de les taxes corresponents als dos grups d'edat més jove i el fort creixement que presenta la del grup de 20 a 24 anys, afecten tant als homes com a les dones. Per altra banda, és el fort pes de la taxa d'atur del grup de menors de 20 anys que fa que la taxa del conjunt de dones sigui superior a la dels homes. De fet, en la majoria dels altres grups d'edat, la taxa d'atur de les dones és inferior a la dels homes, sense que això tingui que significar que aquelles es troben en una situació comparativament més favorable ja que, molt probablement, les dones es veuen més afectades pel "desànim", i abandonen plenament la població activa per la inutilitat de cercar ocupació.

1.3. Situació familiar dels aturats registrats

En aquest apartat es descriu la situació familiar -definida per les variables estat civil i nombre de persones al seu càrrec- dels aturats registrats, a partir de la informació de la mostra extreta a les oficines de l'INEM. Es tracta de la única informació disponible sobre aquestes qüestions, exceptuant els resultats de l'enquesta de població activa que publica l'INE, a nivell estatal i amb un retard més que considerable.

Començant per la consideració de l'estat civil, aproximadament la meitat d'aquests aturats estan casats. Com pot observar-se a la Taula nº 1.3.1., aquesta proporció és força més baixa en el cas de les dones, fet que va lligat al ja observat de la menor edat mitjana d'aquest grup.

Taula 1.3.1

Distribució dels aturats segons estat civil, per sexe

(en percentatges)

Estat civil	Homes	Dones	Total
Casats	53,2	38,2	47,7
Solters	45,5	60,1	50,8
Altres situacions i no consta	1,3	1,7	1,5

Font : Mostra de dades de l'INEM elaborada pel Servei
d'Estudis i Informació del Departament d'Econo
mia i Finances de la Generalitat

Pel que fa al nombre de depenents, les dades de la Taula 1.3.2 mostren que en tenen un o més quasi el 30 per cent de la mostra. La moda de la distribució dels qui tenen alguna persona al seu càrrec se situa en el 8 per cent del total de la mostra, de qui depenen tres persones; per altra banda, la mitjana de persones depenents és molt semblant a la moda (2,8 persones).

Com era d'esperar, aquesta situació presenta diferències notables en el cas dels homes i en el de les dones. Pels primers, la proporció d'aturats amb alguna persona al seu càrrec ultrapassa el 40% mentre que, en el cas de les dones no arriba al 5 per cent. Donada la magnitud d'aquesta diferència, tant la moda com la mitjana de les distribucions corresponents als homes coincideixen amb les ja comentades de les distribucions totals. En canvi, en el cas de les dones, la majoria de les qui tenen persones al seu càrrec en tenen només una i el nombre mitjà de persones es redueix a 1,8.

Creuant aquestes dues variables entre elles s'observa -Taula nº 1.3.3.- que, de tots els aturats casats, quasi un 57 per cent tenen una o més persones al seu càrrec i que la majoria dels casats que en tenen (més d'un 16 per cent de tots els casats) en tenen tres. Entre els solters, en canvi, no arriba al 2 per cent la proporció dels qui tenen alguna persona al seu càrrec.

Les proporcions que s'acaben de comentar presentaran, lògicament, fortes variacions amb l'edat. Per tal de considerar aquest factor, a les Taules nº 1.3.4 i 1.3.5 es presenten les proporcions que, respecte al total de cada grup d'edat, representen els aturats segons el seu estat civil i segons el nombre de persones al seu càrrec. Començant per la primera d'aquestes variables, va augmentant fins representar més del 90 per cent en els grups d'edat més grans (1).

(1) La diferència entre 100 i la suma horitzontal de les dades de la Taula 1.3.4. és el percentatge corresponent a "altres situacions": viudus, i separats.

Taula 1.3.2.

Distribució dels aturats segons nombre de depenents (en percentatges) i nombre mitjà de depenents, per sexe.

Nº Depenents	Homes	Dones	Total
Cap	58,1	95,4	71,7
Un	7,9	2,2	5,8
Dos	10,8	1,5	7,5
Tres	12,3	0,5	8,0
Quatre	6,1	0,4	4,0
Cinc	2,6	0,0	1,6
De Sis a Deu	2,2	0,0	1,4
Mitjanes:			
- dels que en tenen	2,8	1,8	2,8
- de tots	1,2	0,1	0,8

Font : Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

Taula nº 1.3.3

Distribució dels aturats segons nombre de depenents i estat civil (en percentatges)

	Casats	Solters
Cap	43,4	98,2
Un	11,0	0,7
Dos	14,9	0,4
Tres	16,3	0,3
Quatre	8,0	0,2
Cinc	3,4	0,0
De Sis a Deu	3,0	0,0

Font: Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

Taula nº 1.3.4

Percentatges que representen els aturats casats i solters respecte al total de cada grup d'edat

	Casats	Solters
Fins 19 anys	3,2	96,8
De 20 a 24 anys	27,9	71,6
De 25 a 39 anys	77,4	20,7
De 40 a 54	88,4	8,7
De 55 i més	85,6	7,5

Font : Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei
d'Estudis i Informació del Departament d'Economia
i Finances

Taula nº 1.3.5

Percentatges que representen els aturats segons nombre de persones al seu càrrec respecte al total de cada grup d'edat

	Cap	Un	Dos	Tres	Quatre	Cinc	De 6 a 10
Fins 19 anys	98,6	0,3	0,7	0,2	0	0	0,1
De 20 a 24 anys	91,7	4,4	3,2	0,6	0,1	1	1
De 25 a 39 anys	54,7	8,2	12,3	15,2	7,1	1,4	1,2
De 40 a 54 anys	39,7	5,7	12,0	18,3	11,1	7,4	,57
De 55 i més	37,1	28,2	20,0	7,7	2,7	1,4	2,7

Font : Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

Pel que fa al nombre de persones a càrrec dels aturats, les dades de la Taula 1.3.5 mostren, primer de tot, el decreixement de la proporció dels qui no en tenen cap a mesura que augmenta l'edat, fins a situar-se, en els grups de 40 anys i més, entorn del 40 per cent. Considerant, per altra banda, les distribucions segons el nombre de depenents dels qui en tenen algun, pel grup de 25 a 54 anys el valor modal se situa en 3; en canvi, tant pel grup de 20 a 24 anys com pel de 55 i més aquest valor se situa en una persona dependent.

1.4 Distribució sectorial i ocupacional de l'atur registrat

A la Taula nº 1.4.1 es presenta l'evolució de l'estructura sectorial de l'atur registrat a Catalunya. Com pot observar-se, durant els dos anys darrers ha anat augmentant la importància relativa dels aturats que cerquen la seva primera ocupació i, també -encara que amb menor intensitat-, la dels prodedents del sector serveis. Per altra banda, l'atur agrícola ha mantingut la mateixa posició relativa i, en conseqüència, ha disminuït la dels dos sectors restants : indústria i construcció.

Com es recordarà, encara que les dades disponibles eren molt limitades, no s'observa cap tendència creixent de la "propensió a registrar-se" dels aturats que cerquen la seva primera ocupació. Sembla, per tant, que aquest augment de la seva participació en el conjunt de l'atur és un fet real i no derivat de que es registri un major nombre d'aquests aturats (1).

Pel que fa als aturats que havien treballat anteriorment, la probabilitat d'esdevenir aturats varia considerablement segons el sector de procedència. Així, considerant les taxes d'atur que es reproduïxen a la Taula nº 1.4.2 i que, donades les característiques de la informació disponible, s'han hagut de calcular utilitzant, en el denominador, les xifres de "població que treballa" i no les de població activa, destaca l'elevat nivell que tenen les corresponents al sector de la construcció així com el fort creixement que, pels treballadors d'a

(1) Possibilitat a tenir en compte ja que una de les condicions per poder aprofitar el programa de foment de l'ocupació dels joves consisteix en estar inscrit com a aturat.

Taula nº 1.4.1

Distribució sectorial de l'atur registrat. Catalunya

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior
1979					
1er Trim.	0,4	42,8	26,1	17,8	12,9
2on Trim.	0,2	41,4	24,8	18,2	15,4
3er Trim.	0,2	41,2	26,2	18,1	14,3
4rt Trim.	0,3	37,1	24,4	19,6	18,6
1980					
1er Trim.	0,3	38,0	24,9	20,0	16,8
2on Trim.	0,3	37,2	24,1	20,2	18,2
3er Trim.	0,3	38,1	24,3	20,0	17,3
4rt Trim.	0,3	36,5	21,7	21,7	19,8
1981					
1er Trim.	0,3	36,7	20,7	22,0	20,3

Font: Departament de Treball, Butlletí d'Ocupació. Mes central de cada trimestre.

Taula nº 1.4.2.

Taxes d'atur segons sectors econòmics. CATALUNYA

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1979				
1er Trim.	0,9	6,3	17,4	3,7
2on Trim.	0,4	5,0	18,0	3,3
3er Trim.	0,6	6,5	20,7	3,1
4rt Trim.	1,1	7,1	23,3	3,6
1980				
1er Trim.	1,0	7,6	36,7	4,5

Font: dades de l'INE proporcionades per la Cambra Oficial
de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

quest sector, ha experimentat la probabilitat d'esdevenir aturat.

Es considera, a continuació, la informació derivada de la mostra obtinguda en les sis oficines de col·locació, que permet una anàlisi més detallada d'algunes d'aquestes qüestions a més de possibilitar el creuament de la situació ocupacional dels aturats amb les altres variables considerades fins ara. La dada obtinguda és la de grup professional seguint la classificació d'ocupacions de l'INE. Sembla que l'anotació en els registres de l'INEM s'ha de fer d'acord amb el lloc de treball que els treballadors ocupaven abans d'esdevenir aturats, els qui havien tingut una ocupació anterior. Això no obstant, és probable que moltes anotacions es facin d'acord amb el lloc de treball que els aturats desitjarien d'obtenir. Aquesta, almenys era la justificació donada al fet que, com s'indica més endavant, al fitxer en que va realitzar-se l'extracció de la mostra alguns individus tinguessin més d'una fitxa. D'altra banda, sembla que bona part de les persones que cerquen ocupació per primera vegada, venen classificades pel grup ocupacional al qual els permet d'accedir el seu nivell de formació, quedant només sense classificar -assignats al grup d'aprenents i "sense ocupació anterior"- els qui no han seguit cap ensenyament postobligatori. Això, podria explicar el fet que, mentre a la informació derivada dels fulls estadístics de les sis oficines de col·locació els aturats sense ocupació anterior representaven un 31 per cent del total d'aturat registrat, la proporció d'"aprenents i sense ocupació anterior" que es deriva de la mostra és tan sols del 16 per cent.

Considerant la informació de la Taula nº 1.4.3. s'observa que la majoria dels aturats, tant si són homes com si són dones, són treballadors industrials; els segueixen en importància els treballadors menys qualificats: peons i aprenents. La manca d'informació impedeix el càlcul de les taxes d'atur de cada grup ocupacional; no obstant això, i com una aproximació encara que molt llunyana, a les fortes diferències existents en la probabilitat d'esdevenir aturat de cada grup, convé d'assenyalar que el conjunt de treballadors industrials, de la

TAULA Nº 1.4.3.

DISTRIBUCIÓ DELS ATURATS SEGONS OCUPACIONS, PER CADA SEXE

(en percentatges)

Ocupacions	Homes	Dones	Total
Professionals, tècnics i directius	3,6	4,2	3,8
Administratius i assimilats	7,7	16,8	11,0
Comerciants i venedors	2,5	6,7	4,0
Treballadors dels serveis	3,1	13,9	7,0
Treballadors industrials	35,1	27,7	32,4
Treballadors de la construcció	17,6	0,0	11,2
Peons	17,8	8,7	14,5
Aprenents	12,6	22,0	16,0

Font: Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

Taula nº 1.4.4.

Distribució de l'atur registrat segons grups professionals (en percentatges). Desembre 1980

	Catalunya	Barcelona	6 Oficines
1. Profes, tècnics i assimilats	5,4	5,6	3,2
2. Directors i funcionaris	0,4	0,5	0,1
3. Administratius i assimilats	14,5	15,0	10,0
4. Comerciants i venedors	5,1	5,0	3,4
5. Treballadors dels serveis	8,4	7,7	6,4
6. Treballadors agraris	0,2	0,1	0,1
7-9. Treballadors no agraris i conductors	43,9	44,7	46,0
9.9. Peons	22,0	21,4	30,8
X. No classificats	0,1	-	-

Font: Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei d'Estudis i Informació
del Departament d'Economia i Finances

construcció i els peons representaven, a la província de Barcelona i en el primer trimestre de 1979, el 50,6 per cent de la població activa (1), mentre que aquests grups representen el 58,1 per cent del total de la mostra d'aturats registrats. A més, la forta concentració d'aquests grups dins de la població aturada s'observa tant en el cas dels homes com en el de les dones, essent les participacions respectives dins de la població activa del 58,9 i del 30,7 per cent i, dins dels aturats registrats, del 70,5 i del 36,4 per cent. En canvi, per tots els altres grups ocupacionals i, també, tant en el cas dels homes com en el de les dones, les proporcions de cada grup respecte a la població activa és inferior a la calculada sobre la població aturada.

Per tal de considerar, breument, les característiques personals dels aturats de cada grup ocupacional, a la Taula nº 1.4.5 es presenten els coeficients resultants de dividir les distribucions segons grups d'edat, estat civil i nombre de persones al seu càrrec per la distribució de la mostra segons grups ocupacionals. Evidentment, els valors superiors a la unitat indiquen les característiques més peculiars de cada ocupació. Resumint, els aturats de cada un dels vuit grups considerats es caracteritzen per:

1) Professionals, tècnics i directius: En aquest grup hi predominen els aturats entre 20 i 30 anys, les dones, els solters i els qui, per això, no tenen cap persona al seu càrrec. Aquest predomini es correspon amb les elevades taxes d'atur que reflecteix l'Enquesta de Població Activa, a nivell estatal, en el cas dels joves amb estudis i, molt particularment, en el cas de les dones joves.

2) Administratius i asilats: Els aturats d'aquest grup presenten característiques semblants a les de l'anterior, encara que es redueix el promig d'edat i, per tant, augmenta el predomini dels qui estan solters i no tenen cap persona al seu

(1) Dades de l'INE, Encuesta de Población Activa, Resultados definitivos, 1er Trím. 1979

Taula nº 1.4. 5

Quocient de les distribucions segons grups d'edat, estat civil i nombre de persones depenents amb la dels aturats segons ocupació

Ocupacions	Grups d'edat					Estat Civil		Nombre persones al seu càrrec	
	Fins 19 anys	De 20 a 24	De 25 a 39	De 40 a 54	De 55 i més	Casats	Solters	Cap	Alguna
Professionals, tècnics i directius	0,71	1,45	1,15	0,81	0,79	0,95	1,08	1,03	0,92
Administratius i assimilats	1,30	1,35	0,79	0,45	0,79	0,70	1,29	1,16	0,57
Comerciants i venedors	1,02	1,68	0,82	0,72	0,57	0,92	1,12	1,10	0,80
Treballadors dels serveis	0,57	1,01	1,33	1,24	0,97	1,21	0,73	1,19	0,54
Treballadors industrials	0,51	1,27	1,31	1,12	0,98	1,27	0,78	0,93	1,22
Treballadors de la construcció	0,17	0,29	1,52	2,45	1,05	1,71	0,32	0,46	2,36
Peons	0,56	1,10	1,03	1,16	2,48	1,12	0,87	0,92	1,20
Aprenents	3,03	0,36	0,02	-	-	0,04	1,93	1,39	0,01

Font: Explotació de dades de l'INEM realitzada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

càrrec.

3) Comerciants i venedors: També es tracta d'un grup amb característiques molt semblants a les dels anteriors, encara que amb una mitjana d'edat lleugerament superior.

4) Treballadors dels serveis: En aquest cas, els grups d'edat que apareixen sobrerrepresentats són els intermedis i, particularment, el de 25 a 39 anys. També hi ha una elevada proporció de dones: el coeficient corresponent és del 1,99. Aquest doble fet explica que, encara que també hi predominen els casats, hi tenen un fort pes els aturats sense persones al seu càrrec.

5) Treballadors industrials: La principal diferència entre aquest grup i l'anterior resideix en el fort pes dels homes, fet que, amb una proporció semblant de casats, produeix que sigui força més elevat el dels qui tenen alguna persona al seu càrrec. Donat que es tracta del grup quantitativament més important, cal destacar, també, que es tracta d'un grup on més del 38,4 per cent tenen entre 25 i 39 anys, i on quasi un 60 per cent tenen alguna persona al seu càrrec.

6) Treballadors de la construcció: Aquest grup es distingeix de tots els altres per la forta concentració del grup d'entre 40 i 54 anys; aquest, equival al 38,5 per cent de tots els aturats de la construcció. D'altra banda, tots aquests aturats són homes i la gran majoria estan casats (el 82 per cent) i tenen alguna persona al seu càrrec (el 67 per cent).

7) Peons: En aquest cas es presenten, agreujades, algunes de les característiques ja observades en l'anterior. Hi destaca, particularment, la forta proporció de treballadors de 55 i més anys (13,8 per cent). També hi predominen els homes així com els casats i els qui tenen alguna persona al seu càrrec. No obstant, aquest grup es diferencia de l'anterior per la presència de dones i d'una bona proporció de joves.

8) Aprenents i sense ocupació anterior: Com era d'esperar, en aquest grup hi estan fortament particularment representats els aturats més joves, així com els solters sense càrregues familiars. Per altra banda, també hi estan fortament presents les dones.

A fi de completar aquesta descripció, a la Taula nº A.1.5. de l'Apèndix Estadístic es considera la composició ocupacional de la mostra d'aturats a un nivell de desagregació més alt. D'aquesta informació cal destacar, primer de tot, el fort pes que algunes categories professionals tenen dintre dels grups definits abans. Concretament, dins del primer grup, destaca el pes dels tècnics relacionats amb el sector de la construcció: quasi un 40 per cent. Dins del grup dels "treballadors dels serveis", els grups més importants corresponen a personal auxiliar (conserges, porters i personal de neteja) i al del sector d'hosteleria. Finalment, dins del grup més ampli, el de treballadors industrials, hi destaquen els treballadors del sector tèxtil que, junt amb confecció, representen més del 32 per cent del total del grup; a aquests, els segueixen en importància els treballadors del metall.

2. ATURATS PERCEPTORS DEL SUBSIDI D'ATUR

En aquest capítol s'inicia una anàlisi de la incidència del subsidi d'atur que serà completada, en el capítol següent, amb la consideració de les característiques dels aturats que no reben aquesta prestació i de les raons per les quals no la reben.

La importància d'aquesta anàlisi prové, primer de tot, del fet que l'assegurança d'atur és la mesura de tipus més general tendent a reduir un dels costos privats més importants que comporta aquesta situació, el de la pèrdua d'ingressos.

Per altra banda, la normativa reguladora d'aquesta prestació va experimentar canvis notables amb l'entrada en vigor de la Llei Bàsica d'Ocupació (1). El moment en que va realitzar-se l'extracció de la mostra en que es basa aquest treball -finals de gener i començaments de febrer de 1981- ha possibilitat l'obtenció d'una primera informació sobre l'impacte d'aquests canvis, que pot donar una idea de com s'anirà configurant el nou sistema a mesura que vagin esgotant-se les situacions iniciades abans de l'entrada en vigor de la Llei esmentada.

Dins d'aquesta problemàtica, els punts concrets que es contemplen en aquest capítol són el grau de cobertura del subsidi, el règim legal a que estan sotmesos els subsidiats i la durada de la percepció del subsidi, als que s'hi dediquen, respectivament, els tres apartats següents.

Pel que fa al primer d'aquests punts, el grau de cobertura del subsidi, s'utilitza la informació disponible de tipus general així com la que es deriva de la mostra extreta de les 6 oficines de col·locació de l'entorn barceloní. El principi

(1) Llei 51/1980, de 6 d'octubre. B.O.E. del 17 d'octubre

pal avantatge que, donats els objectius de l'anàlisi, tenen aquestes darreres dades consisteix en que permeten considerar la incidència del subsidi d'atur segons un nombre més ampli de variables, en particular, les relatives a la situació familiar dels aturats.

En l'apartat següent es consideren dos tipus de qüestions interrelacionades: les proporcions d'aturats que, en el moment de fer-se l'extracció de la mostra, rebien l'assegurança d'acord amb el nou règim legal establert per la Ll.B.O, així com la manera en que aquests es distribueixen segons el període de cotització previ a la situació d'atur. Amb aquesta informació, encara que amb moltes precaucions, es poden començar a veure els principals buits que deixa el nou sistema i que, tal com estableix la pròpia Ll.B.O, hauran d'anar essent omplerts per la prestació complementària d'un subsidi d'atur.

Finalment, en el darrer apartat es considera la durada de la percepció del subsidi. Com en la resta del treball, la informació bàsica és l'obtinguda de la mostra extreta de les 6 ofi-cines de col.locació. Aquesta informació, no obstant això, requereix ser complementada a causa, principalment del fet que el període de temps que porten rebent el subsidi els percep-tors actuals no coincideix, òbviament, amb el temps mitjà total de percepció del subsidi d'aquest mateix grup d'aturats. Per altra banda, aquests períodes mitjans tampoc han de coincidir amb la durada de percepció de tots els aturats subsi-diats, ja que els qui causen baixa en la percepció de subsi-di per haver deixat d'estar aturats no es troben, òbviament, en el fitxer d'on es va extreure la mostra.

2.1. La cobertura del subsidi d'atur

Considerant, primer de tot, la proporció d'aturats perceptors de subsidi d'atur, segons les dades de l'INEM publicades pel Departament de Treball, a desembre de 1980 només el 62,3 per cent dels aturats registrats a Catalunya obtenien aquesta font d'ingressos. Si en comptes de l'atur registrat, s'utilitza en el denominador la dada d'atur que proporciona l'Enques-

ta de Població Activa, en el darrer trimestre de 1980 aquesta proporció es reduïa al 47,4 per cent. (1)

Per tal de considerar l'evolució al llarg dels darrers anys de la cobertura del subsidi, a la Taula 2.1.1. es presenten dos conjunts de taxes, corresponents a Barcelona, calculades utilitzant, en el numerador, el nombre de perceptors de subsidi per atur total (2) i, en el denominador, les mitjanes trimestrals de l'atur registrat i els nivells d'atur estimats per l'enquesta de Població Activa de l'INE. Com pot observar-se, les dues sèries són decreixents, mostrant un empitjorament de la situació del conjunt d'aturats. Aquest fet ha de ser degut bàsicament a dos tipus de factors: l'augment tendencial de no-perceptors perquè no hi tenen dret i l'augment de la proporció d'aturats a qui se'ls ha esgotat el període de percepció del subsidi. Deixant la consideració d'aquest segon factor per més endavant, respecte al primer cal recordar el pes creixent que tenien els aturats que cercaven la seva primera ocupació.

Cal remarcar, per altra banda, el baix nivell de cobertura del subsidi d'atur fins i tot si es prescindeix del principal col·lectiu que no hi té dret: els dels aturats que cerquen la primera ocupació. Així del total d'aturats que havien tingut una ocupació anterior, a 1979 i a Catalunya, només un 79 per cent rebien subsidi d'atur (3).

(1) Dada d'aturats amb subsidi del mes de novembre

(2) Vegeu Taula nº A.2.1. de l'apèndix estadístic

(3) Dada mitjana de l'any calculada a partir de les xifres d'atur EPA excloent els aturats no classificables per sectors de procedència i del nombre total de subsidiats, segons les dades publicades al butlletí estadístic de COCINB, de les que s'han exclòs només els perceptors de subsidi temporal de Barcelona ja que no es disposava de la sèrie corresponent a la resta de Catalunya. No és probable que aquest biaix alcista sigui molt important ja que, del total d'aturats amb subsidi parcial, entorn al 90% es trobava a Barcelona, segons les dades de l'INSALUS publicades per l'INEM, corresponents a juny i setembre de 1979.

Taula nº 2.1.1.

Evolució de la cobertura del subsidi d'atur.

Barcelona (en percentatges)

	Perceptors de subsidi per atur total respecte a:	
	Atur registrat	Atur E.P.A.
<u>1977</u>		
1er	88,96	78,34
2on	78,67	79,33
3er	61,96	54,32
4rt	59,68	57,75
<u>1978</u>		
1er	61,49	53,58
2on	62,39	51,63
3er	58,86	50,19
4rt	55,29	49,45
<u>1979</u>		
1er	55,20	47,46
2on	50,92	53,41
3er	48,99	51,09
4rt	53,35	46,24
<u>1980</u>		
1er	57,26	43,73
2on	57,97	46,10

Fons: elaborat a partir de: Departament de Treball, Butlletí d'Ocupació

INE, Encuesta de Población Activa,
Taula nº A.2.1.

Entrant a considerar, a continuació, els diferents graus de cobertura del subsidi segons les característiques personals, situació familiar i grups professionals dels aturats cal situar, primer de tot, les característiques de la zona coberta per les oficines on es va extreure la mostra dins del context català. Com pot observar-se a la Taula nº 2.1.2. la cobertura del subsidi d'atur va baixant a mesura que es va reduint la magnitud dels quatre primers col·lectius considerats. Aquest fet pot ser degut, en part, a que en les zones on es concentra aquesta anàlisi hi ha dificultats particularment greus per trobar feina i una bona part d'aturats es que den sense subsidi per esgotament del dret.(1). També, però, la diferent composició segons grups d'edat i sexe d'aquests col·lectius pot explicar una altra part d'aquestes diferències en la cobertura. Concretament, si es comparen les dades corresponents a la província de Barcelona, incloent i excloent la capital, i les de les 6 oficines de l'INEM s'observa que el grup d'edat amb una cobertura més baixa (el de menors de 20 anys) té més pes en el conjunt de les 6 oficines que en els altres dos col·lectius (2); d'altra banda, el pes de les dones, grup amb nivells de cobertura comparativament baixos, també és més gran en el conjunt de les 6 oficines.

Comparant les proporcions obtingudes a la mostra amb les deduïdes dels registres estadístics de l'INEM, s'observa que la primera subvalora el grau de cobertura del subsidi. Aquesta discrepància que, en conjunt, no arriba a 5 punts percentuals podria ser deguda, com en d'altres casos, a la relativa separació existent entre els moviments dels fitxers d'on es va extreure la mostra i els que es reflexen en els formularis estadístics omplerts mensualment per cada oficina. Es, a més, probable que les possibles deficiències en la depuració dels fitxers afectin amb particular intensitat als aturats sense subsidi. No obstant, aquest factor no sembla que pugui explicar tota la discrepància observada, donada la magnitud de les di-

(1) De fet, hi ha evidència que la duració de l'atur en la zona coberta per les 6 oficines és superior a la del conjunt de la província de Barcelona . Vegeu Capítol 4

(2) Vegeu Taula nº 2.1.2.

Taula nº 2.1.2.

Cobertura del subsidi d'atur segons grups d'edat i sexe

(en percentatges)

T O T A L	CATALUNYA	BARCELONA		6 Oficines	
		Total Província	Sense Capital	I N E M	Mostra
Fins 19 anys	28,4	25,4	23,3	24,3	16,9
De 20 a 24	72,1	71,2	65,7	61,1	52,8
De 25 a 39	75,8	76,2	71,3	64,2	61,4
De 40 a 54	77,8	76,9	73,9	67,1	62,4
De 55 i més	79,0	78,5	75,8	76,3	70,6
T O T A L	62,3	60,7	56,4	51,6	46,8
<u>H O M E S</u>					
Fins 19 anys	30,8	27,6	25,4	26,4	18,1
De 20 a 24	73,4	72,4	67,4	64,5	54,8
De 25 a 39	80,0	80,8	77,0	70,5	68,9
De 40 a 54	80,9	80,1	77,4	71,9	66,9
De 55 i més	80,4	79,8	78,4	79,4	69,9
T O T A L	68,1	66,8	63,2	59,0	53,8
<u>D O N E S</u>					
Fins 19 anys	25,7	22,8	21,1	22,0	15,6
De 20 a 24	70,5	69,9	63,6	56,8	50,5
De 25 a 39	64,1	63,8	55,8	47,0	44,4
De 40 a 54	65,6	63,5	59,7	47,1	45,1
De 55 i més	72,3	72,4	63,7	60,6	77,3
T O T A L	51,1	49,1	43,8	38,0	34,8

Font: Departament de Treball, Butlletí d'Ocupació, Desembre 1980, M60 i elaboració pròpia

ferències entre la dimensió de la mostra teòrica i la de la mostra real que va obtenir-se (1).

Una altra explicació d'aquesta discrepància podria provenir d'una doble diferència conceptual entre les anotacions dels formularis estadístics i les que es realitzen en les fitxes dels aturats; en concret, la primera provindria del fet que el concepte que apareix en els formularis és el de "sol.licituds de subsidi", mentre que seria possible que en les fitxes només es fes l'anotació dels aturats que efectivament cobren subsidi. Una segona diferència conceptual, potencialment molt més important, podria consistir en que els fulls estadístics recollissin totes les sol.licituds de subsidi en les quals d'alguna manera intervenen les oficines de col.locació, prescindint de si es tracta de casos d'atur total o de casos en que, per reducció de la jornada de treball, es té dret a un subsidi parcial. Els fitxers de "demandes de col.locació", en canvi, no han d'incloure, al menys des de finals de 1978, aquest darrer conjunt de casos (2).

Comparant les dues darreres columnes de la Taula nº 2.1.2., s'observa que les discrepàncies més grans entre aquestes dades es donen pels grups d'edat més joves, encara que el perfil segons grups d'edat d'aquests dos conjunts de taxes de cobertura és força semblant. A manca d'informació estadística més detallada, es fa difícil d'aventurar les raons per les quals els factors abans esmentats per explicar la discrepància de taxes de cobertura a nivell global poden tenir una importància més gran en el cas dels joves.

(1) Aquesta qüestió es considera en l'Apèndix Metodològic

(2) Segons Instrucció nº 53 de la Gerència d'Ocupació, de 15 de novembre de 1978. Segons aquesta Instrucció, no s'han d'incloure com a "demandants d'ocupació" tots aquells que estan amb suspensió de contracte, reducció de jornada, etc. aprovats per un expedient de regulació d'ocupació. S'ha d'advertir que les dades de perceptors de subsidi d'atur total presentades a la Taula nº A.1.1 és probable que inclouin els aturats amb suspensió temporal de contracte.

Les taxes de cobertura del subsidi pels diferents grups d'edat són, com era d'esperar, clarament creixents amb l'edat. Cal destacar, també, el fet que no s'observen diferències importants en aquest aspecte entre els 25 i els 54 anys, tret que, en el cas dels homes, i, al menys, segons les dades de la mostra, s'extén també al grup de més edat.

Segons sexe, les taxes de cobertura corresponents als homes són superiors a les de les dones, molt particularment, en les edats centrals, de 25 a 54 anys. La única excepció es troba en el cas del grup d'edat de 55 i més anys on la cobertura corresponent a les dones és superior a la dels homes; en cara que la informació corresponent a aquest grup d'edat s'ha de prendre amb moltes precaucions -particularment, en el cas de les dones-, donat el poc pes que té dins de la mostra, aquesta observació apuntaria la possibilitat que les dones de més edat romanguessin donades d'alta en les Oficines de Col·locació primordialment per raons de percepció del subsidi i que, en esgotar-se el dret, deixessin de ser considerades com aturades.

Considerant la cobertura del subsidi segons la situació familiar dels aturats, les dades de la Taula nº 2.1.3. mostren que, també com era d'esperar, aquesta és més gran en el cas dels casats i en el dels que tenen càrregues familiars. Cal destacar, això no obstant, el baix nivell de cobertura que tenen aquests darrers grups. Tenint en compte que el nombre d'aturats amb càrregues familiars representava un 28,3 per cent de la mostra, la proporció que representa la part d'aquest col·lectiu que no rep el subsidi és de l'ordre del 9 per cent respecte al total (1).

(1) Proporció que, en el cas dels homes, arriba al 13 per cent mentre que, en el de les dones, és del 2,3 per cent. Vegeu Taula nº 1.2.2.

Taula nº 2.1.3

Cobertura del subsidi d'atur segons estat civil, persones
al seu càrrec i sexe

(en percentatges)

Estat civil	Homes	Dones	Total
Casats	71,1	49,6	64,9
Solters	33,7	25,2	30,1
Altres situacions i no consta	46,3	38,8	43,1
Persones al seu càrrec			
No en tenen	42,2	34,2	38,4
En tenen	69,7	46,1	68,3

Font : Mostra de Dades de l'INEM realitzada pel Servei
d'Estudis i Informació del Departament d'Economia
i Finances.

Taula nº 2.1.4.

Cobertura del subsidi d'atur i proporció de subsidiats amb dret anterior a l'entrada en vigor de la Llei Bàsica d'Ocupació, segons grups ocupacionals. (en percentatges)

	Cobertura subsidi	Proporció subsidiats abans Ll.B.O.
Professionals, tècnics i directius	40,7	80,3
Administratius i assimilats	41,3	76,5
Comerciants i venedors	49,7	73,4
Treballadors dels serveis	39,0	65,7
Treballadors industrials	59,5	79,1
Treballadors de la construcció	69,5	79,5
Peons	60,2	80,9
Aprenents	1,3	87,5

Font: Mostra del Servei d'Estudis del Departament d'Economia i Finances

2.2. El règim legal de la percepció del subsidi

Com s'ha dit, en aquest apartat es consideren dos conjunts de qüestions. En primer lloc, les proporcions de treballadors que, en el moment de fer-se l'extracció de la mostra, encara estan percebent el subsidi d'acord amb la normativa anterior a la Llei Bàsica d'Ocupació (Ll.B.O.) que va entrar en vigor el 18 d'octubre de 1980. En segon lloc, es considera com es distribueix la resta de perceptors de l'assegurança, és a dir, aquells subsidiats ja sotmesos a la Ll.B.O., segons el temps que havien cotitzat anteriorment i, per tant, segons el període màxim que els hi resta, teòricament, de percepció de l'assegurança.

Aquestes dues qüestions es troben íntimament interrelacionades ja que un dels principals factors que incidirà en elles serà el grau d'estabilitat dels llocs de treball. Quant més gran sigui la durada mitjana d'aquests darrers tant més elevades seran les proporcions de subsidiats amb dret anterior a l'entrada en vigor de la Ll.B.O. així com les corresponents a més llargues durades de cotització pels subsidiats amb dret sotmes a la normativa d'aquesta llei.

Considerant la importància relativa del primer grup d'aturats perceptors de subsidi, els casos iniciats abans de la Ll.B.O., les dades de la Taula 2.2.1. mostren que, segons grups d'edat no hi ha grans diferències excepte pel que fa als intervals extrems. Donat que, per aquests grups, no s'observa cap acceleració en les entrades a la situació d'atur a les darreries de 1980 les menors proporcions corresponents han d'atribuir-se, fonamentalment, a que ocupen llocs de treball de més curta durada.

Segons sexes, no hi ha grans diferències a nivell global. Aquest fet respon a que, prenent el cas de les dones, les proporcions relatives als grups d'edat més joves són superiors a les dels homes mentre que, a partir dels 25 anys, succeeix tot el contra

Taula 2.2.1.

Perceptors de subsidi amb dret anterior a la Ll.B.O. respecte a total perceptors de cada grup, segons grups d'edat, estat civil, càrregues familiars i sexe.

(en percentatges)

	Homes	Dones	Total
<u>Grups d'edat</u>			
Fins 19 anys	73,6	81,0	76,8
De 20 a 24	80,1	80,2	80,2
De 25 a 39	79,3	77,4	78,9
De 40 a 54	78,4	75,9	78,0
De 55 i més	75,0	70,6	74,5
TOTAL	78,3	78,6	78,4
<u>Estat civil:</u>			
Casats	77,8	79,8	78,3
Solters	79,2	76,7	78,3
<u>Persones a càrrec:</u>			
No en tenen	78,2	79,0	78,4
En tenen	78,4	73,3	78,2

Font : Mostra de Dades de l'INEM elaborada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

ri. Sembla, doncs, que la inestabilitat en l'ocupació dels ho-
mes joves és més gran que la de les dones joves degut, proba-
blement i almenys en part, a una més gran mobilitat voluntària
per part dels primers. Per altra banda, donada la magnitud de
les dades implicades, tindria poc fonament qualsevol hipòtesi
que es pogués fer sobre el decreixement d'aquesta proporció
que s'observa per les dones, sobretot, a partir dels 25 anys.

Les proporcions corresponents a les variables amb que es defi-
neix la situació familiar dels aturats no presenten diferències
significatives. En el cas de les dones, aquestes diferències
són més pronunciades, però, novament, la magnitud de les dades
implicades en algun d'aquests casos fa massa arriscat l'avanç
de qualsevol hipòtesi explicativa.

Si es consideren, finalment, les proporcions corresponents als
diversos grups ocupacionals -que es reproduïxen a la Tau-
la nº 2.1.4., junt amb les taxes de cobertura del subsidi-, el
més destacable és que les menors proporcions corresponen a tre-
balladors dels serveis, seguits de lluny pel grup d'administra-
tius i assimilats. Tant la major inestabilitat dels llocs de
treball del terciari com el fet que sembla que aquest tret s'ha
aguditzat darrerament poden explicar l'observació relativa
a aquest sector.

Passant a la segona de les qüestions a tractar en aquest apar-
tat, a la Taula nº 2.2.2. es presenta com es distribueixen els
aturats que reben el subsidi sota el nou règim legal establert
per la Ll.B.O. pels diferents períodes de cotització previs a
esdevenir aturats i segons característiques personals (1). Pràc

(1) Per raons de representativitat, els períodes de cotit-
zació s'han reduït a tres. El primer d'ells -més de 6 mesos
i fins a un any- dóna dret a tres mesos d'assegurança, el se-
gon -més d'un any i fins a 3 anys- dóna dret sobre l'assegu-
rança entre 6 i 15 mesos, i el darrer -més de 3 anys- dóna
dret a 18 mesos d'assegurança.

Taula nº 2.2.2.

Distribució dels aturats amb subsidi posterior a la Ll.B.O. segons temps de cotització, grups d'edat i sexe (en percentatges)

H O M E S	Temps de cotització		
	Més de 6 mesos i fins 1 any	Més d'1 any i fins a 3 anys	Més de 3 anys
Fins 19 anys	41,0	55,7	3,3
De 20 a 24	41,7	28,6	29,7
De 25 a 39	30,0	15,2	54,8
De 40 a 54	21,8	17,6	60,6
De 55 i més	13,0	14,5	72,5
T o t a l	28,9	21,8	49,3
D O N E S			
Fins 19 anys	35,3	52,9	11,8
De 20 a 24	35,3	14,7	50,0
De 25 a 39	30,6	12,5	56,9
De 40 a 54	21,4	21,4	57,2
De 55 i més	0,0	0,0	100,0
T o t a l	30,2	20,3	49,5
T O T A L			
Fins 19 anys	39,0	54,7	6,3
De 20 a 24	38,8	22,4	38,8
De 25 a 39	30,1	14,6	55,3
De 40 a 54	21,8	18,2	60,0
De 55 i més	11,4	12,6	76,0
T o t a l	29,2	21,4	49,4

Font: Mostra de dades de l'INEM realitzada pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

ticament la meitat d'aquests "nous" aturats havia cotitzat durant més de tres anys i quasi un terç ho havia fet entre més de 6 mesos fins a 1 any. Segons grups d'edat, la primera d'aquestes proporcions és clarament creixent amb l'edat, mentre que la segona és clarament decreixent. En aquest darrer cas, no obstant això, cal remarcar que les diferències entre els dos grups d'edat més joves són inapreciables; on, en canvi, s'evidencien és a partir d'1 any de cotització. En resum, el nou sistema d'assegurança suposa un canvi considerable per tots els perceptors, afectant entre un 25 per cent dels de més edat a quasi el 95 per cent dels més joves.

Segons sexes, els totals de la Taula nº 2.2.2. no presenten diferències notables. En canvi, comparant les proporcions corresponents a cada grup d'edat, les de les dones que han cotitzat més de 3 anys solen ser superiors a les dels homes, molt destacadament, en les edats més joves. Aquest fet, per una banda, reflecteix el ja conegut que l'edat d'entrada en la població activa de les dones és inferior a la dels homes i, per altra banda, pot reflectir una menor mobilitat voluntària per part de les dones joves.

Considerant aquestes mateixes distribucions segons la situació familiar dels aturats implicats, les dades de la Taula nº 2.2.3. mostren que la majoria de casats així com la dels que tenen alguna persona al seu càrrec, havien cotitzat el temps suficient com per tenir dret al període màxim de percepció de la prestació. No obstant això, també cal remarcar la importància dels percentatges corresponents als que tenien dret al període mínim de percepció: un 26 per cent dels casats i un 28 per cent dels qui tenien càrregues familiars, respecte als totals corresponents dels subsidiats sota el nou règim legal.

Finalment, de les distribucions corresponents als diversos grups ocupacionals, reproduïdes a la Taula nº 2.2.4., el fet més destacable és l'elevada proporció de treballadors de la construcció que han cotitzat entre més de 6 mesos i un any. Com es recor

Taula nº 2.2.3.

Distribució dels aturats amb subsidi posterior a la Ll.B.O
segons temps de cotització, per situació familiar

(En percentatges)

	Temps de Cotització		
	Més de 6 mesos fins a 1 any	Entre 1 any i fins a 3 anys	Més de 3 anys
<u>Estat civil</u>			
Casats	26,0	15,6	58,4
Solters	34,9	32,9	32,2
<u>Persones al seu càrrec</u>			
No en tenen	30,1	26,5	43,4
En tenen	27,9	14,4	57,7

Font: Explotació de dades de l'INEM realitzada pel Servei
d'Estudis i Informació del Departament d'Economia
i Finances

Taula nº 2.2.4

Distribució dels aturats amb subsidi posterior a la Ll.B.O. segons temps de cotització, per grups ocupacionals (en percentatges)

	<u>Temps de cotització</u>		
	Més de 6 mesos i fins 1 any	Més d'1 any i fins a 3 anys	Més de 3 anys
Professionals, Tècnics, Directius	29,2	20,8	50,0
Administratius i assimilats	25,6	20,9	53,5
Comerciants i venedors	14,2	42,9	42,9
Treballadors dels Serveis	48,6	20,0	31,4
Treballadors industrials	21,4	19,5	59,1
Treballadors de la construcció	49,2	20,6	30,2
Peons	26,2	20,0	53,8
Aprenents	0,0	100,0	0,0

Font: Mostra de dades de l'INEM elaborades pel Servei d'Estudis i Informació del Departament d'Economia i Finances

darà, entre els aturats d'aquest sector hi havia proporcions importants d'adults i, per altra banda, presentava una de les taxes de cobertura del subsidi més elevades. Queda clar, doncs que és aquest grup d'aturats el que es veurà més negativament afectat pels canvis legislatius introduïts amb la Ll.B.O.

El segon grup on més important és aquesta proporció és el dels treballadors dels serveis, d'acord amb la creixent inestabilitat, ja comentada, dels llocs de treball d'aquest sector.

El grup de comerciants i venedors se situa en una posició intermitja i els aturats de tots els altres grups es concentren, majoritàriament, entre els que han cotitzat més de tres anys.

Còm a observació final, cal remarcar que la informació presentada és una de les poques existents que permetin prefigurar com quedarà configurat el nou sistema de l'assegurança d'atur una vegada s'hagin esgotat totes les situacions iniciades amb anterioritat a la Ll.B.O, s'ha d'advertir, això no obstant, que no seria correcte traslladar mecànicament aquestes distribucions cap al futur, ja que la configuració final del nou sistema també dependrà, a més de l'evolució de l'atur i d'altres factors difícils de predir, i dels mateixos efectes que aquest nou sistema produirà en alguns mecanismes importants del funcionament del mercat de treball.

Quins seran exactament aquests efectes també és difícil de predir, com ho és el fer una valoració normativa dels mateixos. No obstant això, no hi ha dubte que el nou sistema reduirà una sèrie de pràctiques irregulars que possibilitava l'antic. També és possible que, en la mesura que la durada de l'atur es veu influïda per la importància de les prestacions, es redueixi aquesta durada, i amb una intensitat particular en el cas d'alguns grups d'aturats, així com que es redueixin part dels costos, però també dels beneficis, de l'assegurança. Finalment, el nou sistema pot plantejar alguns problemes des del punt de vista de l'equitat; la Ll.B.O. preveu, però, la creació d'una prestació complementària per tal d'afrontar aquestes situacions.

2.3. La durada de la percepció del subsidi

A fi d'iniciar l'anàlisi de la durada de la percepció del subsidi d'atur, i deixant per més endavant la consideració dels factors que la determinen -ja que coincideixen amb els determinants de la durada de l'atur dels aturats amb subsidi-, a la Taula nº 2.3.1. es presenten dos indicadors del nombre mitjà de mesos de percepció d'aquesta prestació. El primer d'aquests indicadors s'ha calculat relacionant el nombre de baixes de perceptors del subsidi amb el nombre de subsidiats a finals de cada mes (1) i serveix com aproximació al probable nombre mitjà de mesos que rebran el subsidi els perceptors actuals. El segon s'ha obtingut directament de dades de l'INSALUS dividint el nombre total de mesos que han cobrat els subsidiats que són donats de baixa pel nombre d'aquests subsidiats; mesura, per tant, la durada mitja de percepció però només dels qui han deixat de rebre el subsidi.

Hi ha dos fets particularment remarcables en aquestes dues sèries. El primer, és la tendència creixent que presenten; en els dos casos, el període mitjà de percepció pràcticament s'ha doblat al llarg del període considerat. El segon és que aquestes períodes mitjans es troben força allunyats del període màxim de 18 mesos -o de 24, en casos excepcionals- en que es pot rebre el subsidi.

A continuació, es considera la informació sobre durada de la percepció del subsidi deduïda de la mostra extreta en les 6 oficines de col.locació. Aquestes dades no són directament comparables amb les anteriors, ja que només es refereixen al temps que portaven de percepció de subsidi, fins el moment de realitzar-se l'extracció de la mostra, els aturats implicats; tenen, no obstant això, dos importants avantatges: el de permetre considerar les durades mitjanes de diferents grups d'aturats, de-

(1) En el capítol 4 es discuteixen els supòsits en que es basa un indicador com aquest.

Taula nº 2.3.1.

Indicadors de la durada de percepció del subsidi total
d'atur (en mesos)

Barcelona

	De tots els per ceptors	Dels qui han cau- sat baixa
<u>1977</u>		
1er Trim.	6,54	7,90
2on "	8,99	7,80
3er "	6,70	8,50
4rt "	11,38	8,40
<u>1978</u>		
1er Trim.	12,31	8,13
2on "	14,51	9,40
3er "	9,92	11,60
4rt "	12,17	14,13
<u>1979</u>		
1er Trim.	10,07	15,00
2on "	9,53	14,87
3er "	13,32	14,73
4rt "	14,07	16,43
<u>1980</u>		
1er Trim.	12,11	14,77
2on "	9,32	13,73

Font: elaboració pròpia amb dades de l'INSALUS proporcionades pel Servei d'Estadística de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

finits d'acord amb les variables considerades fins ara, i el de poder veure com es distribueixen els aturats, segons durada de la percepció, dins de cada un d'aquests grups.

A la Taula nº 2.3.2. es presenta la informació del temps que porten rebent subsidi diversos grups d'aturats. Segons grups d'edat, s'observa que la durada mitjana és decreixent a mesura que augmenta l'edat, exceptuant els dos intervals extrems. Així el grup de perceptors més jove presenta una durada menor que la mitjana i tot el contrari succeeix pel grup d'edat més elevat. La major inestabilitat dels llocs de treball, en el primer cas, i les majors dificultats de retrobar feina, en el segon, podrien ser els principals factors explicatius d'aquest fet. Això no obstant, també cal remarcar la similitud de les durades corresponents a tots els grups d'edat.

Per sexes, encara que en el conjunt la durada de la percepció dels homes i de les dones és pràcticament idèntica, aquesta presenta una més gran diferenciació dins de cada grup d'edat. Així, la durada de la percepció és més llarga en el cas de les dones de fins a 24 anys i és més llarga en el cas dels homes a partir d'aquesta edat. L'observació corresponent als grups més joves és coherent amb les ja fetes sobre la distribució dels perceptors del subsidi segons períodes de cotització previs a esdevenir aturats; pel que fa als grups d'edat més avançada, i com en d'altres ocasions, el poc pes que hi tenen les dones fa massa arriscat aventurar una explicació.

Considerant les variables relatives a la situació familiar dels aturats, la durada de la percepció és lleugerament més baixa en el cas dels casats així com en el dels qui tenen alguna persona a càrrec seu. Aquest fet, molt probablement, estarà lligat a una durada mitja de l'atur, també més baixa, en els casos esmentats.

Finalment, la durada de percepció segons grups ocupacionals -informació que es reproduïx a la Taula nº 2.3.5.- no presenta grans variacions. Cal destacar, tanmateix, el valor mínim que correspon als treballadors dels serveis i els màxims que

Taula nº 2.3.2.

Nombre mitjà de mesos de percepció del subsidi d'atur segons grups d'edat, estat civil, càrregues familiars i sexe.

	Homes	Dones	Total
<u>Grups d'edat</u>			
Fins 19 anys	7,09	9,90	7,50
De 20 a 24	8,06	8,50	7,85
De 25 a 39	8,06	7,40	7,71
De 40 a 54	7,84	6,58	7,43
De 55 i més	8,08	4,38	7,31
Total	7,92	7,91	7,66
<u>Estat civil</u>			
Casats	7,94	6,50	7,58
Solters	7,86	7,57	7,74
<u>Persones al seu càrrec</u>			
En tenen	7,85	4,31	7,59
No en tenen	8,01	7,30	7,69

Font : Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INEM

corresponen als peons i als treballadors de la construcció.

Considerant com es distribueixen els perceptors de subsidi, dins de cada grup d'aturats, segons el temps que porten de percepció, en la informació presentada a les Taules nº 2.3.3. i 2.3.5. s'observa que, en el conjunt, quasi un 25 per cent porta entre un any i el límit general d'un any i mig; la resta de proporcions a partir de 3 mesos, van reduint-se en uns dos punts cada trimestre; la proporció més baixa correspon al primer interval.

Aquest perfil que s'observa per tots els grups d'edat, podria explicar-se de la manera següent: hi ha un grup minoritari d'aquests aturats que troba ocupació en un període de temps relativament curt, mentre que el grup majoritari va abandonant la situació d'aturat d'una manera més o menys regular a mesura que passa el temps.

Entre les proporcions corresponents al darrer interval de percepció del subsidi destaca la corresponent als joves de 20 a 24 anys situada més de 3 punts per damunt de la mitjana. Per aquest grup, també està per damunt de la mitjana la proporció del primer dels intervals considerats. Tant una menor urgència com unes dificultats més grans per retrobar feina podrien explicar aquesta pauta, encara que també cal advertir que en aquest cas el decreixement de les proporcions corresponents als intervals intermitjos és el més pronunciat de tots.

Si la hipòtesi avançada abans és adequada, el grup d'edat que més regularment és reocupat, a mesura que passa el temps, és el de 40 a 54 anys així com el de 55 i més anys, que presenta una pauta molt semblant a la de l'anterior. Els més joves, en canvi, es troben fortament concentrats en el grup dels que porten de 3 a menys de 6 mesos cobrant el subsidi.

Per sexes, tampoc s'observen, en el conjunt, grans diferències entre les distribucions corresponents als homes i a les dones encara que, en aquest darrer cas, hi ha una concentració més gran en el segon i el darrer dels intervals de durada de la

percepció. En canvi, considerant els grups d'edat més nombrosos, les dades de la Taula nº 2.3.4. reflecteixen diferències de comportament més importants. Destaca, particularment, la forta concentració que, en el cas de les dones, apareix en el darrer interval de durada, tant pel que fa a les més joves com pel que fa a les de 25 a 39 anys. En aquest darrer cas, a més, també destaca la baixa proporció de les que porten menys de 3 mesos cobrant el subsidi.

Considerant, finalment, les dades relatives als grups ocupacionals de la Taula nº 2.3.5., les més fortes concentracions d'aturats amb llargues durades de percepció es troben en el cas dels peons així com en el del personal més qualificat. D'altra banda, el grup en que els perceptors de subsidi es troben més concentrats en els primers intervals de durada és el dels treballadors dels serveis.

Taula nº 2.3.3.

Percentatges d'aturats amb subsidi segons períodes de percepció, per grups d'edat, sexe, estat civil i càrregues familiars

	menys de 3 mesos	3 mesos i menys de 6	6 mesos i menys de 9	9 mesos i menys 1 any	1 anys fins a 18 mesos	més de 18 mesos
<u>Grups d'edat</u>						
Fins 19 anys	14,95	26,96	16,91	16,67	24,02	0,49
De 20 a 24	17,12	21,66	18,81	14,40	27,76	0,25
De 25 a 39	17,91	20,21	19,23	17,56	24,95	0,14
De 40 a 54	15,93	23,58	20,21	18,65	21,63	0,00
De 55 i més	17,10	22,58	20,32	18,06	21,94	0,00
Total	16,94	22,16	19,18	17,07	24,49	0,16
<u>Sexe</u>						
Homes	16,95	21,72	19,69	17,36	24,20	0,08
Dones	16,90	23,34	17,81	15,59	25,96	0,40
<u>Estat civil</u>						
Casats	17,08	21,62	19,94	17,69	23,59	0,08
Solters	17,19	23,01	17,61	14,78	27,08	0,33
<u>Persones al seu càrrec</u>						
En tenen	17,21	20,03	20,48	20,42	21,86	0,00
No en tenen	16,65	23,66	18,27	14,39	26,66	0,37

Font : Elaboració pròpia a partir de dades de l'INEM

Taula nº 2.3.4.

Percentatges d'aturats amb subsidi segons períodes de percepció, per alguns grups d'edat i sexe.

	Menys de 3 mesos	3 mesos i menys de 6	6 mesos i menys de 9	9 mesos i menys 1 any	1 any fins a 18 mesos	Més de 18 mesos
<u>Fins 19 anys</u>						
Homes	15,79	28,07	20,18	18,42	17,54	0,00
Dones	13,89	25,56	12,78	14,44	32,22	1,11
<u>De 20 a 24</u>						
Homes	16,94	23,06	18,59	14,12	27,29	0,00
Dones	17,34	19,94	19,08	14,74	28,32	0,58
<u>De 25 a 39</u>						
Homes	21,75	19,96	19,34	17,54	21,22	0,19
Dones	4,40	21,07	18,87	17,61	38,05	0,00

Font : Elaboració pròpia a partir de dades de l'INEM

Taula nº 2.3.5.

Percentatges d'aturats amb subsidi segons períodes de percepció i nombre mitjà de mesos de percepció, per grups ocupacionals

	Menys de 3 mesos	3 mesos i menys de 6	6 mesos i menys de 9	9 mesos i menys 1 any	1 any fins a 18 mesos	Més de 18 mes.	Mitjana
Professionals, tècnics i directius	19,67	22,13	12,30	16,39	29,51	0,00	7,71
Administratius i assimilats	17,22	23,33	18,89	16,11	24,45	0,00	7,37
Comerciants i venedors	13,92	25,32	18,99	18,99	22,78	0,00	7,51
Treballadors dels serveis	25,47	29,24	18,87	10,38	16,04	0,00	6,08
Treballadors industrials	16,95	21,81	19,84	17,74	23,39	0,27	7,58
Treballadors de la construcció	18,89	17,26	19,22	19,54	24,76	0,33	7,82
Peons	12,21	23,84	19,19	14,83	29,65	0,28	8,12

Font : Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INEM

3. ATURATS NO PERCEPTORS DEL SUBSIDI D'ATUR

Com s'ha dit, en aquest capítol es completarà l'anàlisi iniciada en l'anterior sobre la incidència del subsidi d'atur. El col·lectiu, les característiques del qual es consideraran, és el dels aturats registrats que no reben el subsidi d'atur. Cal recordar d'entrada que, a diferència del col·lectiu considerat en el capítol anterior, l'origen de les dades que s'utilitzen -els registres de les oficines de col·locació- fa que tant el nombre com les característiques dels aturats sense subsidi dels quals es té informació siguin molt diferents de les del conjunt real d'aturats sense subsidi. Fa també que siguin diferents de les característiques dels aturats perceptors de subsidi, independentment del fet de rebre o no aquesta prestació. Per tant, cal tenir present que moltes de les diferències existents entre els col·lectius d'aturats considerats en aquest i en l'anterior capítol responen a factors que poden no tenir res a veure amb el criteri de diferenciació utilitzat, el de la percepció del subsidi.

Per altra banda, també dins del col·lectiu d'aturats no perceptors del subsidi és probable que hi hagi, almenys, dos grups amb característiques ben diferenciades: el dels qui no tenen dret a rebre el subsidi a causa d'haver-se esgotat el període de percepció i el dels qui no hi tenen dret per no complir els requisits mínims de cotització establerts per la normativa vigent. Per aquesta raó, es fa una anàlisi separada de les característiques dels aturats que componen cada un d'aquests grups, a la qual es dediquen, respectivament, els apartats 1 i 2.

Finalment, en un tercer i darrer apartat es considera el temps que porta sense rebre subsidi el primer d'aquests dos grups, és a dir, el dels qui no hi tenen dret per haver esgotat el període de percepció. L'anàlisi d'aquesta qüestió referida al grup dels qui no tenen dret al subsidi per no haver cotit-

zat el període mínim exigible es realitza en el capítol següent ja que, com és obvi, el temps que aquest grup porta sen se subsidi coincideix amb el temps que porta en la situació d'atur.

Cal advertir que hi ha una altra possible raó important per la qual un aturat pot no rebre subsidi: haver estat sancionat amb la retirada del dret per no complir les exigències legals pel manteniment del mateix. Aquesta situació, però, no es considera a causa de la senzilla raó que, en la mostra extreta de les sis oficines de col.locació, només van aparèixer dos casos d'aquest tipus. Això no vol dir, evidentment, que aquesta possibilitat sigui poc important (1); el que vol dir és que, suposant que les anotacions en els fitxers dels quals es va realitzar l'extracció són correctes, els aturats a qui se'ls retira el dret és perquè o bé no estan aturats o bé, encara que ho estiguin deixen de renovar la seva "demanda" de lloc de treball a les oficines de col.locació.

3.1. Les raons de la no percepció del subsidi

D'acord amb la normativa vigent, com s'ha dit, hi ha dues raons principals per les quals un treballador pot trobar-se en situació d'atur i no rebre subsidi: no tenir-hi dret per no haver treballat anteriorment o bé per no haver cotitzat, durant un període mínim de més de sis mesos, o per esgotament del dret. A la Taula nº 3.1.1. es presenten els percentatges que representen aquells aturats a qui se'ls ha esgotat el dret a la percepció respecte als totals de no perceptors de subsidi de cada grup.

Com pot observar-se, en conjunt, es troben en aquesta situació quasi un 25 per cent dels no perceptors, tenint en compte l'índex

(1) Vegeu Taula nºA.3.1.de l'Apèndix Estadístic on es presenten les proporcions que representen els qui causen baixa del subsidi per aquesta raó respecte al total de baixes.

Taula nº 3.1.1.

Proporció de no perceptors de subsidi degut a esgotament del dret sobre total de no perceptors de cada grup, segons grups d'edat, estat civil, persones al seu càrrec i sexe

(en percentatges)

	Homes	Dones	Total
<u>Grups d'edat</u>			
Fins 19 anys	4,56	3,39	3,99
De 20 a 24	34,00	37,31	35,62
De 25 a 39	55,16	26,40	42,54
De 40 a 54	63,69	28,06	53,02
De 55 i més	64,10	80,00	65,35
TOTAL	31,21	16,68	24,77
<u>Estat civil</u>			
Solters	16,59	12,42	14,68
Casats	58,24	26,20	44,94
<u>Persones al seu càrrec</u>			
No en tenen	20,54	16,21	18,32
En tenen	59,50	28,99	56,52

Font: Mostra del Servei d'Estudis del Departament d'Economia i Finances

de cobertura del subsidi d'atur vist anteriorment, representen un 13,1% del total dels aturats registrats de la mostra. Pot considerar-se, per tant, que ens trobem davant d'un "nucli dur" de l'atur, que pateix dificultats particularment greus per retrobar ocupació i que, a més, ja no té cap protecció front a la pèrdua d'ingressos que comporta la situació d'atur.

¿Quines són les característiques personals i la situació familiar d'aquest "nucli dur" d'aturats? Per tal de respondre a aquesta pregunta prescindint de la influència de les diferents cobertures del subsidi, a la Taula nº 3.1.2. es presenten les proporcions que representa cada grup d'aquest col·lectiu d'aturats sense subsidi respecte als totals corresponents d'aturats de la mostra. Com pot observar-se, i com era d'esperar, l'edat és un factor important a l'hora d'analitzar les probabilitats de pertànyer a aquest grup d'aturats. Així, a partir dels 40 anys, entorn d'un 19 per cent dels aturats formen part del "nucli dur". Cal remarcar, també, l'elevada proporció-una mica més del 16 per cent-que correspon a les edats compreses entre 20 i 39 anys.

Segons sexes, en conjunt, la proporció corresponent als homes és superior a la corresponent a les dones. Això no obstant, una proporció molt elevada de les dones de 20 a 24 anys es troba en aquesta situació particularment difícil.

Considerant la situació familiar, les proporcions corresponents a aquells aturats que tenen persones al seu càrrec són força superiors, tant en el cas dels homes com en el de les dones, a les relatives a aquells aturats amb menys càrregues familiars.

L'elevat valor que prenen aquestes proporcions gairebé per tots els grups d'aturats considerats s'explica més per la gravetat de la situació actual d'atur que per les característiques individuals dels aturats en qüestió. Es, per tant, d'esperar que aquests aturats es concentrin amb més intensitat en els sectors i ocupacions més afectats per la situació de crisi. Com una aproximació a aquesta possibilitat, a la

Taula nº 3.1.2.

Proporcions de no perceptors de subsidi a causa de l'esgotament del dret sobre el total d'aturats de cada grup, segons grups d'edat, estat civil, persones al seu càrrec i sexe (en percentatges)

	Homes	Dones	Total
<u>Grups d'edat</u>			
Fins 19 anys	3,74	2,86	3,32
De 20 a 24	15,35	18,25	16,71
De 25 a 39	17,15	14,54	16,35
De 40 a 54	21,10	15,17	19,87
De 55 i més	18,98	18,18	18,91
<u>Total</u>	14,43	10,82	13,13
<u>Estat civil</u>			
Solters	11,00	9,27	10,26
Casats	16,75	13,02	15,67
<u>Persones al seu càrrec</u>			
No en tenen	11,87	10,60	11,26
En tenen	17,99	15,50	17,84

Taula nº 3.1.3.

Proporcions de no perceptors de subsidi sobre els totals indicats, segons grups ocupacionals
(en percentatges)

Ocupacions	Per esgotament del dret sobre totals d'aturats sense subsidi	Sobre els totals dels aturats de cada grup	
		per esgotament del dret	per no haver cotitzat
Professionals, tècnics i directius	17,42	10,33	49,00
Administratius i assimilats	15,87	9,24	48,96
Comerciants i venedors	25,00	12,58	37,74
Treballadors dels serveis	14,88	9,03	51,62
Treballadors industrials	42,91	17,29	23,00
Treballadors de la construcció	55,56	16,97	13,57
Peons	51,98	20,59	19,02
Aprenents	0,48	0,48	98,86

Taula nº 3.1.3. es presenten les proporcions que representen aquests aturats sense subsidi respecte als totals de no subsidiats i als totals d'aturats dels diversos grups ocupacionals.

El que sembla més destacable de la segona columna d'aquesta Taula és l'elevat valor de les proporcions corresponents als peons així com als treballadors industrials i de la construcció. Per altra banda, el menor valor d'aquesta darrera proporció, podria indicar que encara que pels treballadors de la construcció, com s'ha vist, la probabilitat d'esdevenir aturat sigui molt més elevada que pels treballadors procedents del sector industrial, també podria ser més elevada la probabilitat de retrobar ocupació, almenys, en termes mitjans.

3.2 Els aturats sense subsidi per no haver cotitzat amb anterioritat.

Passant a considerar les característiques dels aturats que no tenen dret a subsidi per no haver cotitzat el temps necessari abans de trobar-se en aquesta situació, (Taula nº 3.1.1.) es dedueix que, com era d'esperar, es tracta d'un conjunt compost majoritàriament per joves que o bé cerquen la seva primera ocupació o bé han treballat en feines de molt curta durada de manera que no tenen dret a la percepció del subsidi.

Tanmateix, les dades de la Taula nº 3.1.1 també indiquen que una part considerable de treballadors de més edat també es troba en la mateixa situació. Així succeeix, en el cas dels homes de més de 25 anys, per entre un 35 i un 45 per cent dels aturats sense subsidi i, de manera més destacada, en el cas de les dones de les mateixes edats, per les quals aquestes proporcions oscil·len entre un 30 i un 70 per cent.

Semblantment al que s'ha fet en l'apartat anterior, a la Taula nº 3.2.1. es presenten les proporcions que representen aquests subconjunts d'aturats sense subsidi respecte del total d'aturats de cada grup. En aquest cas, la variable edat és clarament predominant en l'explicació d'aquestes proporcions. Cal subratllar de nou, però, que malgrat la forta davallada d'aquests percentat-

Taula nº 3.2.1.

Proporcions de no perceptors de subsidi a causa de no haver cotitzat sobre el total d'aturats de cada grup, segons grups d'edat, estat civil, persones al seu càrrec i sexe

(en percentatges)

	Homes	Dones	Total
<u>Grups d'edat</u>			
Fins 19 anys	78,14	81,54	79,77
De 20 a 24	29,81	30,64	30,20
De 25 a 39	13,94	40,56	22,09
De 40 a 54	12,03	38,91	17,61
De 55 i més	10,63	4,54	10,02
<u>Total</u>	31,81	54,04	39,86
<u>Estat civil</u>			
Solters	55,33	65,36	59,62
Casats	12,08	36,66	19,20
<u>Persones al seu càrrec</u>			
No en tenen	45,90	54,81	50,19
En tenen	12,24	37,98	13,73

ges amb l'edat, encara es mantenen a nivells força elevats en el cas dels aturats adults.

Hi ha dos tipus principals de factors que poden explicar aquest fet: primer, que algunes persones es vegin obligades a cercar feina a causa, possiblement, de la mateixa incidència de la crisi sobre els ingressos familiars -es tractaria del que, en la literatura econòmica, es coneix com "efecte del treballador adicional"- i, segon, que una proporció gens negligible d'aturats d'edat es mou entre aquesta situació i la d'ocupar llocs de treball fortament inestables que no donen dret a la percepció del subsidi.

Els factors del primer tipus podrien ser particularment rellevants en el cas de les dones. Així s'explicaria que entorn d'un 40 per cent de dones aturades de 25 a 54 anys es trobi sense subsidi per no haver cotitzat anteriorment el període mínim necessari. També explicaria el fet que les proporcions corresponents a les dones casades i amb persones al seu càrrec siguin unes tres vegades superiors a les corresponents als homes que tenen la mateixa situació familiar.

Els factors del segon tipus, en canvi, serien els predominants en l'explicació del nivell que assoleixen aquestes proporcions en el cas dels homes adults, possibilitat que és, òbviament, compatible amb la del fet que també siguin uns factors explicatius importants de les proporcions corresponents als altres grups d'aturats.

Com a resultat de la incidència conjunta dels factors indicats es produeixen notables diferències en les proporcions d'aturats que no reben subsidi per no haver cotitzat el període mínim segons grups ocupacionals. Com pot observar-se en la darrera columna de la Taula nº 3.1.3., aquestes proporcions es troben entre el mínim del 13,6 % dels aturats procedents de la construcció i el màxim del 98,3 per cent del grup d'aprenents.

3.3. Temps que porten sense subsidi els aturats a qui se'ls ha esgotat el dret

Tornant, de nou, al grup d'aturats que no reben subsidi a causa de l'esgotament del dret, en aquest darrer apartat es considera el temps que porten en aquesta situació. A la Taula nº 3.3.1. es presenta el nombre mitjà de mesos corresponent segons característiques personals i situació familiar. D'aquesta informació destaca, sobretot, l'elevat valor que prenen aquests promitjos i que confirma la idea que, certament, ens trobem davant d'un "nucli dur" de l'atur.

Segons grups d'edat els valors més elevats corresponen als aturats de 55 i més anys, seguits pels que tenen entre 20 i 39 anys. Aquesta pauta és semblant tant en el cas dels homes com en el de les dones, encara que, en aquest darrer, la durada corresponent al grup de 25 a 39 anys és clarament superior a la dels homes del mateix grup d'edat. Sembla, doncs, que darrera d'aquestes diferències hi hauria els tres factors següents: pels grups de 20 a 39 anys, la major durada respondria tant a una relativa menor urgència per reocupar-se com a unes majors dificultats per fer-ho a causa d'una menor experiència laboral i, pel de 55 anys i més, les majors dificultats que també implica la reocupació en aquestes edats.

Considerant les variables amb les quals es defineix la situació familiar, s'observa que tant els solters com els aturats sense càrregues familiars porten més temps sense rebre subsidi, després de l'esgotament del dret, que els casats i els qui tenen persones al seu càrrec, fet que reflectirà tant la influència de l'edat com de la relativa menor urgència per reocupar-se dels primers grups.

Segons grups ocupacionals, de les dades de la Taula nº 3.3.3. destaca l'elevat valor del nombre mitjà de mesos que porten sense subsidi els aturats del primer grup, és a dir, del més qualificat, fet que pot reflectir no només les majors dificultats que tenen els components del mateix sinó també el que la prolongació de la situació d'atur, per ella mateixa, va agreujant aques

tes dificultats.

A la Taula nº 3.3.2. i 3.3.3. es presenten les distribucions de freqüències d'aquest grup d'aturats, per intervals del temps que porten sense rebre subsidi, segons les variables considerades fins ara. Els fets més remarcables d'aquesta informació són, primer de tot que, en el conjunt, una tercera part d'aquest grup d'aturats porta en aquesta situació un any o més i un 25 per cent hi porta menys de tres mesos.

Segons edats, els grups més concentrats entre els qui es troben en aquesta situació des de fa un any o més són el de 55 anys i més, amb una proporció del 42 per cent, seguit de lluny, pels d'entre 20 i 39 anys, amb proporcions situades entorn del 36 per cent. Per altra banda, els grups més concentrats entre els qui hi porten menys de 3 mesos són els d'edats més joves -fins a 24 anys- i també el d'edat més avançada.

Segons sexes no hi ha diferències molt importants, encara que s'adverteix una concentració més gran de les dones en els intervals de més llarga durada. Tampoc hi ha grans diferències d'acord amb les variables utilitzades per definir la situació familiar dels aturats.

Finalment, considerant els diversos grups ocupacionals els qui estan més concentrats entre els qui porten un any o més en aquesta situació coincideixen amb els qui presenten valors més elevats de durada mitjana. Per altra banda, el grup d'administratius és el que es troba més fortament concentrat entre els qui porten menys temps sense rebre subsidi, una vegada esgotat el dret a aquesta prestació.

Taula nº 3.3.1.

Nombre mitjà de mesos que porten sense subsidi els aturats als qui se'ls ha esgotat el dret, segons grups d'edat, estat civil, persones al seu càrrec i sexe.

	Homes	Dones	Total
<u>Grups d'edat</u>			
Fins 19 anys	6,51	6,97	6,70
De 20 a 24	10,03	10,08	10,06
De 25 a 39	9,84	12,11	10,46
De 40 a 54	8,88	9,72	9,02
De 55 i més	12,72	8,75	12,34
Total	9,68	10,35	9,88
<u>Estat civil</u>			
Solters	9,65	10,27	9,92
Casats	9,27	10,34	9,51
<u>Persones al seu càrrec</u>			
No en tenen	10,01	10,31	10,15
En tenen	9,38	10,90	9,46

Taula nº 3.3.2.

Distribucions dels aturats no perceptors del subsidi per esgotament del dret segons el temps que porten en aquesta situació, per grups d'edat, sexe, estat civil i càrregues familiars.
(en percentatges)

	Menys de 3 mesos	De 3 a 5 mesos	De 6 a 8 mesos	De 9 a 11 mesos	De 12 a 17 mesos	De 18 a 23 mesos	De 24 me sos i més
<u>Grups d'edat</u>							
Fins 19 anys	43,75	17,50	10,00	5,00	11,25	7,50	5,00
De 20 a 24	27,46	14,34	10,66	11,07	18,44	6,97	11,07
De 25 a 39	19,37	21,20	10,99	13,09	13,35	10,99	10,99
De 40 a 54	23,17	23,98	12,60	10,57	13,01	8,13	8,54
De 55 i més	31,30	9,64	7,23	9,64	14,46	4,82	22,89
TOTAL	25,02	19,03	10,92	11,11	14,40	8,60	10,92
<u>Sexe</u>							
Homes	25,62	20,94	10,61	9,92	14,19	7,85	10,88
Dones	23,62	14,56	11,65	13,92	14,89	10,36	11,00
<u>Estat civil</u>							
Casats	25,25	18,81	12,71	12,71	12,54	6,95	11,02
Solters	26,76	18,98	7,79	9,25	17,27	10,71	9,25
<u>Persones al seu càrrec</u>							
En tenen	26,80	19,30	10,78	10,53	14,04	8,27	10,28
No en tenen	23,58	18,87	11,01	11,48	14,62	8,81	11,32

Taula nº 3.3.3.

Nombre mitjà de mesos i distribucions dels aturats no perceptors del subsidi per esgotament del dret, segons el temps que porten en aquesta situació, per grups ocupacionals.

Ocupacions	Menys de 3 mesos	De 3 a 5 mesos	De 6 a 8 mesos	De 9 a 11 mesos	De 12 a 17 mesos	De 18 a 23 mesos	De 24 me sos i més	Nombre mit jà de mesos
Professionals, tècnics i directius	22,58	16,13	3,23	9,68	9,68	22,58	16,13	12,45
Administratius i assimilats	32,50	22,50	7,50	12,50	17,50	-	7,50	7,50
Comerciants i venedors	15,00	15,00	15,00	10,00	25,00	15,00	5,00	10,75
Treballadors dels serveis	20,83	33,33	12,50	12,50	4,17	-	16,67	8,56
Treballadors industrials	23,18	15,45	10,45	13,64	18,18	7,27	11,82	10,47
Treballadors de la construcció	22,67	24,00	9,33	8,00	10,67	13,33	12,00	9,99
Peons	27,97	20,34	14,41	8,47	9,32	10,17	9,32	9,43

4. LA DURADA DE L'ATUR

En aquest darrer capítol es considera el temps que porta en la situació d'atur el col·lectiu afectat. Es tracta d'una variable fonamental a l'hora de diagnosticar la naturalesa d'aquest problema, ja que no implica els mateixos costos ni requereix el mateix tipus de mesures un determinat volum d'aturats compostat per elements que surten ràpidament d'aquesta situació, que el mateix volum d'aturats els elements del qual hi romanen molt de temps.

D'altra banda, és probable que en els darrers anys s'hagin produït a casa nostra canvis importants en aquest aspecte de rivats tant de la perllongació de la crisi econòmica com de canvis institucionals diversos que han d'haver produït modificacions importants en els mecanismes de funcionament dels mercats de treball. El primer factor -la perllongació de la crisi- haurà produït un augment de la durada mitjana de l'atur mentre que el segon -els canvis institucionals- pot haver actuat en sentit contrari al disminuir els costos de l'ajust de plantilles i facilitar més les contractacions de durada predeterminada.

Amb la informació de què s'ha pogut disposar, no és possible destriar la influència contrària d'aquests dos tipus de factors i, per tant, l'anàlisi es limita a l'observació de l'efecte net dels mateixos. Sembla que en aquest efecte net hi predominen en el conjunt espanyol, els factors tendents a augmentar la durada de l'atur; així, segons l'Enquesta de Població Activa (1), en el període 1976-1979, la durada de l'atur més freqüent va passar d'estar situada en l'interval entre un i tres mesos a l'interval entre sis mesos i un any. Aquest canvi, a més, es va produir amb intensitats molt diferents pels diversos subconjunts d'aturats, augmentant més en els casos de les dones i dels aturats amb més baixos nivells educatius.

(1) Vegeu Ministerio de Economía, Análisis de las Estadísticas del Paro, Madrid, 1980

¿Què ha succeït a Catalunya? L'única informació disponible per respondre a aquesta pregunta és la procedent dels registres d'aturats de les Oficines de Col·locació, la que elabora l'INEM i la que s'ha obtingut de la mostra en què es basa aquest treball. A partir de la primera d'aquestes fonts s'ha calculat un indicador de la durada de l'atur relacionant les dades de "baixes de demandes de col·locació" amb les de l'estoc d'aturats. Si resulta que, en un mes donat, aquestes baixes representen, per exemple, un 10 per cent de l'estoc d'aturats, i si suposem que tots els elements integrants d'aquest estoc tenen la mateixa probabilitat de sortir-ne, cada un d'ells estaria en atur durant 10 mesos. Aquest indicador, a més de la simplicitat de càlcul (1), presenta l'avantatge de poder obtenir sèries temporals, amb desagregacions tant espacials com segons característiques dels aturats, així com la del fet que és una estimació de la durada mitjana total de l'atur i no, simplement, del temps que porten en aquesta situació fins el moment en que es realitza l'observació, tal com succeeix amb les dades que es deriven de l'Enquesta de Població Activa, com les esmentades, i amb les obtingudes a partir de l'extracció feta a les Oficines de Col·locació de l'entorn industrial barceloní.

Aquesta darrera informació, per la seva banda, presenta l'avantatge que possibilita una anàlisi més detallada de la durada de l'atur, ja que permet el creuament d'aquesta variable amb moltes altres. Per la novetat de la informació, cal destacar, entre aquestes altres variables, les relatives a la situació familiar dels aturats i, sobretot, les que fan referència al fet que aquests cobrin o no, el subsidi d'atur tenint en compte les diferents situacions que dins de cada un d'aquests dos col·lectius, s'han distingit en els apartats anteriors. Té, també, l'avantatge que aquesta informació no es basa en supòsits restrictius com l'esmentat abans que la probabilitat de sortida sigui igual per tots els elements de cada subconjunt d'aturats.

Utilitzant, doncs, aquestes dues fonts en el primer apartat d'a

(1) Equivalent al del quocient entre el nombre de baixes i el d'aturats registrats a final de cada mes.

quest capítol es consideren les estimacions de la durada mitjana total de l'atur per diferents subconjunts d'aturats registrats, i, en el segon apartat, les distribucions de freqüències dels aturats, segons intervals del temps que por ten inscrits a les Oficines de Col.locació, per diferents subconjunts definits per característiques personals i situació familiar i professional. Finalment, en el tercer i darrer apartat es consideren aquestes distribucions introduint les variables relatives a la percepció o no de l'assegurança d'a tur.

4.1. La durada mitjana de l'atur

Com s'ha dit, en aquest apartat es considera l'estimació de durada mitjana de l'atur obtinguda per quocient entre les dades d'atur registrat i el total de baixes del que l'INEM anomena "demandes de col.locació". Aquest total de baixes inclou tant aquelles de les que l'INEM té constància que s'han produït per col.locació com les degudes a "altres causes", fonamentalment, a la no renovació mensual de la "demanda". La no renovació pot obeir a que la persona de què es tracta ha trobat ocupació o que n'ha deixat de cercar, és a dir, que ha deixat d'estar aturat, segons les definicions convencionals encara que es tracti de dues situacions ben diferents, o bé que ha deixat de cercar ocupació a través dels serveis públics de col.locació. A causa de la manca d'informació sobre aquest aspecte, se suposa que la major part de les baixes per "altres causes" són degudes a cessament de la situació d'atur; no es probable que, a nivell agregat, aquest supòsit distorsioni molt els resultats encara que si podria fer-ho per algun subgrup d'aturats. (1)

A la taula nº 4.1.1. es presenta l'evolució d'aquest indicador al llarg de 1978 i 1979 pel conjunt espanyol, per Catalu-

(1) Per altra banda, del total de baixes no és possible deduir, com caldria, les corresponents a persones ocupades que cerquen una altra ocupació. També se suposa que aquest biaix a l'alça de les baixes no sigui massa important tenint en compte que aquest col·lectiu representava, a Barcelona i a finals de 1980, un 4 per cent del total de "demandants de col·locació".

Taula nº 4.1.1.

Evolució de la durada mitjana de l'atur (en mesos)

	1979			1980		
	BARCELONA	CATALUNYA	ESPANYA	BARCELONA	CATALUNYA	ESPANYA
GENER	7,87	6,05	4,32	6,23	5,48	4,47
FEBRER	8,52	6,42	4,59	6,68	5,94	4,86
MARÇ	8,24	6,38	4,47	7,49	6,27	4,90
ABRIL	8,37	6,18	5,12	8,19	6,73	4,86
MAIG	7,96	5,85	3,84	6,36	5,29	3,93
JUNY	8,99	6,31	4,44	5,91	5,11	4,56
JULIOL	11,82	7,62	4,85	6,02	4,96	4,49
AGOST	14,00	9,78	5,40	9,77	8,31	5,70
SETEMBRE	9,74	7,11	4,40	8,55	6,80	4,70
OCTUBRE	4,24	3,94	3,76	6,40	5,77	4,52
NOVEMBRE	6,95	5,08	3,65			
DESEMBRE	8,74	7,07	5,25	6,12	6,12	

Font: elaborat a partir de INEM, Estadísticas de Empleo

nya i per Barcelona. Com pot observar-se, la durada mitjana de l'atur va augmentant a mesura que es redueix l'àmbit espacial considerat; mentre al conjunt espanyol aquesta durada mitjana se situa entorn de 4,5 mesos, a Barcelona supera lleugerament els 8 mesos (2).

Per altra banda, un altre fet destacable d'aquestes sèries és que no presenten cap tendència creixent, en contra de l'evidència ja esmentada, que es dedueix de l'enquesta de Població Activa.

Encara que durant 1980, com s'ha dit, s'han produït una sèrie de canvis institucionals que poden haver contribuït a una reducció de la durada de l'atur, la contradicció que evidencien aquestes dues fonts ha d'atribuir-se a les característiques de les dades d'atur registrat. En aquest cas és fàcil que part dels aturats -i, sobretot, els més afectats per situacions d'atur de llarga durada- deixin de renovar la seva "demanda d'ocupació" si creuen que les oficines de col·locació no és el canal que els proporcionarà el lloc de treball que estan cercant.

Malgrat aquestes limitacions, a les Taules nº 4.1.2. a 4.1.4. es presenta aquest mateix indicador, desagregat segons grups d'edat i sexe, grups ocupacionals i sectors de procedència dels aturats. A més de la informació corresponent a Barcelona, es presenta la relativa a les 6 Oficines de Col·locació on va realitzar-se l'extracció de la mostra, a fi de tenir el punt de referència necessari per avaluar la informació derivada de la mateixa que es comenta en els apartats següents.

(2) Vegeu Taula nº A.4.1.de l'Apèndix Estadístic on es presenta la sèrie de mitjanes mòbils trimestrals de les dades de la Taula nº 4.1.1.

Taula nº 4.1.2.

Durada mitjana de l'atur. Grups d'edat i sexe (en mesos)

Grups d'edat	BARCELONA						6 Oficines 1980
	1979	1980					
	Desembre	Març	Juny	Setembre	Desembre	Mitjana	
Fins 19 anys	8,73	8,04	6,86	11,16	6,10	8,04	13,69
de 20 a 24	7,16	6,65	5,26	6,86	5,34	6,03	9,44
De 25 a 39	8,26	7,00	4,97	7,45	5,67	6,27	11,22
De 40 a 44	9,32	9,08	6,17	8,81	6,76	7,70	12,14
De 45 a 54	12,29	8,40	7,43	9,53	7,92	8,32	13,82
De 55 i més	11,15	7,92	7,68	9,07	8,54	8,30	17,19
TOTAL	8,74	7,50	5,92	8,55	6,12	7,02	12,05
Sexe							
Dones	8,19	7,36	5,94	8,97	6,07	7,08	13,76
Homes	9,04	7,57	5,91	8,34	6,14	6,99	11,29

Font: elaborat a partir de dades de l'INEM

Taula nº 4.1.3.

Durada mitjana de l'atur

Activitats econòmiques

(en mesos)

Activitats econòmiques	B A R C E L O N A						6 Oficines 1980 Desembre
	1979 Desembre	Març	Juny	Setembre	Desembre	Mitjana	
Agricultura	3,90	3,91	4,97	6,71	8,16	5,94	18,00
Aigua i energia	6,00	7,73	6,34	12,11	4,74	7,73	9,50
Mines i química	9,74	8,27	7,61	10,18	6,88	8,23	14,86
Transformats metàl·lics	11,52	7,46	6,79	9,03	7,44	7,68	11,62
Altres manufactures	12,31	9,02	6,72	10,73	8,20	8,67	16,37
Construcció	12,03	8,87	5,91	9,37	7,14	7,82	12,06
Comerç	6,75	6,56	4,77	7,74	5,10	6,04	10,93
Transport	8,98	6,15	5,16	7,81	5,32	6,10	7,50
Serveis Financers	5,11	5,78	4,29	3,99	4,90	4,72	7,79
Altres serveis	5,27	5,33	4,17	6,14	4,43	5,01	9,01
Primera Ocupació	6,12	6,69	6,28	8,35	4,76	6,52	11,01

Font: elaborat a partir de dades de l'INEM

Taula nº 4.1.4.

Durada mitjana de l'atur. Grups Professionals

Grups Professionals	B A R C E L O N A						6 Oficines 1980
	1979	1980					
	Desembre	Març	Juny	Setembre	Desembre	Mitjans	Desembre
Professionals	4'82	6'13	5'73	5'90	4'42	5'54	9'50
Directors	9'82	7'31	7'75	7'04	7'17	7'32	12'00
Administratius	5'94	6'46	5'45	6'45	5'16	5'88	13'13
Comerciants	5'70	6'02	5'40	8'24	4'70	6'09	10'83
Serveis	6'76	6'74	3'67	6'17	4'79	5'34	11'40
Agricultors	5'73	3'89	5'33	5'74	5'39	5'09	11'33
Obrers no agrícoles	10'53	7'24	7'11	9'61	6'84	7'70	13'05
Peons i no classificables	12'40	10'54	5'61	11'35	7'41	8'73	11'08

Font : elaborat a partir de dedes de l'INEM

De les dades presentades en aquestes taules, els fets més remarcables són:

-Segons grups d'edat i sexe. El valor més elevat d'aquest indicador correspon tant als grups d'edat més jove -fins a 19 anys- com als d'edat més avançada, a partir de 45 anys. Pel que fa a les altres edats, el grup que es troba en una situació comparativament més favorable és el de 20 a 24 anys seguit molt de prop pel de 25 a 39 anys.

Aquesta mateixa pauta s'observa també en el conjunt de les sis oficines on es va realitzar l'extracció de la mostra. El fet remarcable, en aquest cas, és l'elevat valor que prenen els indicadors corresponents a aquest conjunt. En termes mitjans, a finals de 1980 era quasi el doble del corresponent a Barcelona. Aquesta diferència, a més, era particularment elevada en el cas dels dos grups d'edat extrems i, sobretot, en el dels més joves.

Segons sexes, en conjunt no apareixen grans diferències entre homes i dones. Tanmateix, si es consideren els indicadors corresponents als diferents grups d'edat de cada sexe (1), la durada de l'atur de les dones més joves tendeix a ser més gran que la dels homes dels mateixos grups d'edat. En canvi, pels grups d'edat més avançada s'observa el fenomen contrari, és a dir, la durada de l'atur dels homes és superior a la de les dones fet que, molt probablement, és degut a que les dones d'aquests grups d'edat es veuen més fàcilment afectades pel fenomen del "desànim", deixant de renovar la seva inscripció com aturades davant les dificultats de trobar feina.

En el grup de les 6 oficines, en canvi, la durada de l'atur de les dones és clarament més elevada que la dels homes, molt particularment, en el cas del grup d'edat més jove. Aquesta diferència respecte al conjunt de la província de Barcelona indica, òbviament, que en la resta d'aquesta -i, molt probablement, a Barcelona ciutat- l'atur de les dones és de més curta durada que el dels homes.

(1) Vegeu Taula nº A.4.2. de l'Apèndix Estadístic

-Segons activitats econòmiques. Considerant, primer de tot, la durada de l'atur dels qui cerquen la seva primera ocupació, s'observa que aquesta tendeix a situar-se per sota de la mitjana, excepte en el mes de juny que correspon al final del curs escolar i a una punta estacional de l'evolució de l'atur d'aquest grup.

La contrastació d'aquest fet amb el ja observat de la major durada de l'atur del grup d'edat més jove, indica que no és adequada la caracterització de l'atur dels joves, quasi exclusivament, com un atur de recerca de primera ocupació. En altres paraules, això vol dir que és l'edat la que els comporta una situació relativament més greu, més que el fet d'haver o no haver treballat anteriorment.

Pel que fa als diversos sectors de procedència de la resta d'aturats, la durada de l'atur dels que treballaven als sectors de serveis és sempre inferior a la dels aturats procedents dels sectors industrials, fet que és el que era d'esperar donada l'evolució recent, ja considerada, de l'ocupació en aquests dos grans sectors.

La durada de l'atur dels treballadors de la construcció, en canvi, se situa a un nivell intermedi. Tenint en compte la forta davallada de l'ocupació d'aquest sector al llarg de 1980, així com l'elevada taxa d'atur d'aquest grup de treballadors, el fet esmentat ha d'explicar-se per una inestabilitat elevada dels llocs de treball d'aquest sector.

Considerant, finalment, la informació relativa al grup de les sis oficines de col·locació, aquesta presenta les mateixes característiques generals ja comentades, encara que -com ja s'ha vist- amb uns nivells més elevats de durades mitjanes de l'atur.

-Segons grups professionals. Les durades mitjanes més elevades es troben en el cas dels peons i personal no classificable i en el dels obrers no agrícoles. Per altra banda, els grups amb durades d'atur per sota de la mitjana són, generalment i com ja s'havia vist, els dels grups corresponents a

treballadors que procedeixen del sector serveis.

Pel conjunt de les 6 oficines també s'observen aquests mateixos trets generals encara que el darrer grup, el de peons, es troba en una situació comparativament més favorable. En canvi, els administratius, els comerciants i els treballadors dels serveis es troben en una situació relativa pitjor que en el conjunt de la província de Barcelona, malgrat que només el primer d'aquests tres grups presenti una durada de l'atur per damunt de la mitjana.

4.2. Durada de la recerca d'ocupació

En aquest segon apartat es consideren, com s'ha dit, les distribucions de freqüències dels diversos grups d'aturats -definitos segons característiques personals, càrregues familiars i grups ocupacionals- segons el temps que porten cercant un lloc de treball a través de les Oficines de Col·locació. Tota la informació considerada -que es presenta a les Taules nº 4.2.1. i 4.2.3.- procedeix de la mostra extreta en les oficines de col·locació de l'entorn industrial barceloní. Per tant, en avaluar aquesta informació cal tenir sempre present el fet observat en l'apartat anterior que l'atur de la zona coberta per aquestes oficines és de més llarga durada que el del conjunt de la província de Barcelona i, també, que el del conjunt català (1).

Considerant aquestes distribucions, en el conjunt, un 23 per cent d'aquests aturats hi porta menys de tres mesos i un altre 23 per cent hi porta un any o més. Entre aquests dos extrems, un 25 per cent hi portava de tres mesos a menys de 6 i el 28 per cent restant, hi portava entre 6 mesos i menys d'un any.

(1) El valor que prenia l'indicador considerat en l'apartat anterior per tot Catalunya, a desembre de 1980, era de 6,12 lleugerament superior al corresponent a Barcelona.

Taula nº 4.2.1.

DISTRIBUCIO DELS ATURATS SEGONS EL TEMPS QUE PORTEN EN ATUR, PER GRUPS D'EDAT I SEXE

(en percentatges)

	Menys d'1 mes	D'1 mes a menys de 3	De 3 me sos a menys de 6	De 6 me sos a menys d' 1 any	D'1 any a menys de 2 anys	2 anys i més
TOTAL						
Fins 19 anys	10,4	10,9	30,7	26,8	18,8	2,4
De 20 a 24	12,2	12,7	24,0	25,6	19,9	5,6
De 25 a 39	11,9	13,3	22,0	29,7	18,8	4,1
De 40 a 54	9,8	12,4	22,1	31,3	17,6	6,8
De 55 i més	8,7	7,7	23,5	28,9	20,0	11,2
Total	11,0	12,0	25,1	28,3	18,9	4,6
HOMES						
Fins 19 anys	11,8	11,4	31,0	27,8	16,2	1,7
De 20 a 24	13,8	13,5	24,1	25,7	17,9	4,9
De 25 a 39	11,9	13,9	20,4	30,2	20,3	3,3
De 40 a 54	10,1	13,3	22,0	29,7	18,1	6,8
De 55 i més	8,1	8,6	21,0	30,1	21,3	10,9
Total	11,5	12,7	24,0	28,8	18,6	4,4
DONES						
Fins 19 anys	8,8	10,5	30,3	25,6	21,7	3,0
De 20 a 24	10,4	11,8	23,9	25,5	22,0	6,3
De 25 a 39	12,1	11,8	26,0	28,8	15,3	6,0
De 40 a 54	8,6	9,3	22,2	37,7	15,6	6,6
De 55 i més	13,6	-	45,5	18,2	9,1	13,6
Total	10,1	10,9	27,2	27,4	19,4	5,0

Taula nº 4.2.2.

Distribució dels aturats segons el temps que porten en atur,
segons situació familiar
(en percentatges)

	Menys d' 1 mes	D'1 mes a menys de 3	De 3 me sos a menys de 6	De 6 me sos a menys d'1 any	D'1 any a menys de 2 anys	2 anys i més
<u>Estat civil</u>						
Casats	11,3	12,9	22,2	30,9	17,5	5,0
Solters	10,8	11,4	27,7	25,8	20,1	4,2
-homes	12,4	11,9	27,7	26,2	18,4	3,4
-dones	8,7	10,7	27,8	25,4	22,4	5,1
<u>Persones al càrrec</u>						
No en tenen	11,1	11,8	26,5	26,7	19,5	4,3
-homes	12,2	12,9	25,9	26,3	19,1	3,6
-dones	9,8	10,7	27,3	27,2	20,0	5,1
En tenen	10,9	12,5	21,6	32,3	17,3	5,5

Taula nº 4.2.3.

Distribució dels aturats segons el temps que porten en atur i ocupació (en percentatges)

	Menys de 1 mes	D'1 mes a menys de 3	De 3 me sos a menys 6	De 6 me sos a 1 any	D'1 any a menys 2 anys	De 2 anys i més
Professionals, tècnics i directius	10,3	8,7	30,7	28,0	17,3	5,0
Administratius i assimilats	8,3	12,2	24,0	29,8	21,5	3,9
Comerciants i venedors	11,9	13,2	30,8	26,4	12,6	5,0
Treballadors dels serveis	14,4	15,9	28,9	23,5	14,8	2,5
Treballadors industrials	12,6	11,0	22,9	30,6	17,1	5,7
Treballadors de la construcció	11,3	15,8	19,7	31,0	18,3	3,8
Peons	9,6	11,7	24,3	25,7	22,9	5,9
Aprenents	9,0	10,3	30,7	25,7	21,1	3,2

De les diferents distribucions corresponents als diversos subconjunts d'aturats que es consideren, cal remarcar-ne els trets següents:

-Segons grups d'edat. Els dos grups que es troben més concentrats en els intervals de menys de 3 mesos són els dels que tenen entre 20 i 39 anys, amb proporcions situades entorn del 25 per cent. En l'extrem contrari, només un d'aquests dos grups d'edat -el de 25 a 39 anys- té una proporció d'aturats d'un any i més inferior a la proporció mitjana. El grup d'edat amb una menor proporció dels seus components en els dos darrers intervals és el d'aturats de fins 19 anys.

Pel que fa als intervals intermedis, el fet més remarcable és que les diferències de les proporcions dels qui porten en atur entre 6 mesos i menys d'un any amb les dels qui porten de tres a menys de sis mesos són clarament creixents amb l'edat, excepte pel que fa al grup de 55 i més anys, el que està més fortament concentrat en els últims intervals. Aquesta diferència pren un valor negatiu pels joves de menys de 20 anys i arriba a assolir un valor positiu de 9,2 punts percentuals pel grup de 40 a 54 anys.

A tall de conclusió, val la pena remarcar que amb intensitat variable una elevada proporció dels aturats de tots els grups d'edat poden considerar-se com aturats de llarga durada; les proporcions dels qui porten en atur un any i més oscil·len entre un mínim del 21,2 per cent a un màxim del 31,2 per cent.

Per altra banda, també val la pena remarcar el grau de correspondència entre aquesta informació i els indicadors contemplats en l'apartat anterior. Així, els grups amb una durada menor, els de 20 a 39 anys, són aquí els que es troben més concentrats en els primers intervals. Dos altres grups pels quals s'estimaven unes durades mitjanes molt semblants -totes elles per damunt de la del conjunt-, el de fins a 19 i el de 40 a 54 anys, apareixen aquí fortament concentrats en els intervals intermedis encara que la moda de la distribució es va desplaçant

cap a la dreta a mesura que augmenta l'edat. Finalment, el grup amb una durada mitjana estimada més perllongada és, també, el que aquí es troba més concentrat en els darrers intervals.

-Segons sexe. Les distribucions corresponents al total d'homes presenten una situació lleugerament més favorable per comparació amb el total de dones, tant si es consideren els dos primers com els dos últims intervals. En els dos intervals intermedis, tanmateix, la relació és la contrària: pels aturats que hi porten entre 3 mesos i menys de 6, la proporció superior a la mitjana és la corresponent a les dones i, pels que hi porten entre 6 mesos i menys d'un any, aquesta proporció és la corresponent als homes.

Si es considera el creuament entre grups d'edat i sexe -i limitant el comentari als tres primers grups d'edat, donada la poca representació de les dones en els altres-, s'observa que la situació més desfavorable per les dones es troba en el cas dels joves de fins a 19 anys. A partir d'aquest grup les situacions van equiparant-se, fet que, com es recordarà, també s'havia observat en els indicadors comentats en l'apartat anterior.

Així, encara que les proporcions corresponents als homes dels tres primers grups d'edat que es troben en atur des de fa menys de 3 mesos són sempre superiors que les corresponents a les dones, la diferència entre aquestes proporcions és més gran en el cas dels més joves que en el cas dels de més edat. En l'altre extrem, les proporcions corresponents a les dones que porten en atur un any i més són superiors a la dels homes encara que només pels dos primers grups d'edat i, també, amb una diferència decreixent. Per últim, s'observa un fenomen paral·lel al comentat quan es consideren els intervals intermedis: les proporcions corresponents als homes són superiors a les corresponents a les dones encara que només pels dos primers grups d'edat, i, entre aquests, amb unes diferències decreixents. En avaluar aquest procés d'equiparació cal recordar que, com s'ha dit, no ha de significar una reducció de les

discriminacions que pateixen les dones al mercat de treball sinó que, simplement, pot resultar que aquestes abandonin més fàcilment la recerca de lloc de treball davant les més grans dificultats de trobar-ne.

-Segons situació familiar- Encara que la informació que es presenta a la Taula nº 4.2.2. no permet, sense una elaboració ulterior, esbrinar la influència independent de la situació familiar sobre la duració de la recerca d'ocupació per part dels aturats, no sembla que aquesta sigui molt important, fet que podria ser característic d'una situació de crisi de la gravetat que té l'actual, en la que és probable que es produeixi una forta reducció dels processos de mobilitat voluntària que, en algun moment, puguin comportar el pas per l'atur. De fet, no s'observen grans diferències en les proporcions corresponents a cada situació familiar -tant si aquesta es defineix per l'estat civil com pel fet de tenir o no persones al seu càrrec- dels que es troben en atur durant menys de 3 mesos i dels qui s'hi troben des d'un any i més. Sí que hi ha diferències notables, en canvi, en les proporcions dels dos intervals intermedis, encara que aquestes podrien venir determinades per l'efecte de l'edat, si es tenen en compte les observacions realitzades abans.

Aquesta informació, però, té més utilitat com una quantificació de la gravetat dels problemes que comporta la situació d'atur. En aquest sentit, és destacable el fet que més d'un 22 per cent tant dels aturats casats com dels qui tenen càrregues familiars porten en atur un any i més. També ho és, finalment, el que les proporcions corresponents als aturats que hi porten dos anys o més se situin a l'entorn del 5 per cent dels casats i dels qui tenen càrregues familiars.

-Segons grups ocupacionals- Les més elevades proporcions pels grups d'aturats definits segons ocupació, que porten en aquesta situació menys de 3 mesos corresponen al de treballadors dels serveis i al de comerciants i venedors, dos grups que presenten distribucions força semblants. També destaca l'elevada proporció d'aturats procedents del sector de

la construcció que es troba a aquests primers intervals.

Es remarcable que s'observin aquestes majors concentracions entre els aturats de més curta durada dels que procedeixen de dos grans sectors que són tant diferents, com s'ha vist pel que fa tant a l'evolució de l'ocupació com al nivell de la respectiva taxa d'atur. Com també s'ha dit, aquesta coincidència ha de respondre a un nivell relativament elevat i a canvis del grau d'inestabilitat dels llocs de treball d'aquests dos sectors.

També és remarcable que, malgrat aquesta coincidència, mentre els dos grups de treballadors procedents dels serveis presenten les menors proporcions en els intervals d'un any i més -lleugerament superiors al 17 per cent-, la que correspon als treballadors de la construcció, d'un 22,1 per cent, encara que inferior a la mitjana, és indicativa d'una major polarització d'aquest grup de treballadors en els intervals extrems; també és indicatiu d'aquesta polarització el fet que la proporció de treballadors de la construcció que porten aturats de 6 mesos a menys d'un any sigui la més elevada de totes. Sembla, per tant, que dins d'aquest grup d'aturats, es poden diferenciar dos subgrups, un de comparativament mòbil, pel qual l'ocupació d'uns llocs de treball inestables s'intercala entre situacions d'atur també de durada comparativament curta, i un altre amb situacions d'atur més perllongades a causa, possiblement, del fet que els seus components posseeixen característiques que els fan menys competitius i que, en situacions de crisi de la profunditat de l'actual, topen amb dificultats molt més serioses per reocupar-se.

Pel que fa als altres grups ocupacionals, tant els dos primers com els dos darrers presenten concentracions inferiors a la mitjana en els primers intervals i concentracions superiors a la mitjana en els intervals de més llarga durada de l'atur. Aquesta característica comú que afecta els dos extrems del ventall de qualificacions, i que és particularment destacada en el cas dels administratius i en el dels peons, amaga, tanmateix, i segons l'evidència general disponible, situacions

ben diferents pel que fa a l'estabilitat dels llocs de treball una vegada resolta la situació d'atur (1).

Finalment, cal també destacar l'elevat grau de correspondència entre la informació que s'acaba de comentar i la considerada en l'apartat anterior. Encara que els grups professionals presents a la Taula nº 4.1.4. no són tots ells comparables un a un amb els de la Taula nº 4.2.3., en la primera d'aquestes també apareixia que el grup amb una de les durades d'atur més perllongades era el dels administratius, i d'una manera particularment intensa en la zona coberta per les sis oficines de col·locació on es va fer l'extracció de la mostra. També s'hi reflectien elevades durades de l'atur pels treballadors menys qualificats, sobretot, en els casos dels qui ja tenien alguna experiència laboral.

4.3. Durada de la recerca d'ocupació, subsidi d'atur i nivell d'atur

En aquest darrer apartat s'enceta el tractament d'una qüestió d'indubtable importància: la de la influència que tant el subsidi d'atur com el nivell d'atur de les diverses zones tenen en la durada de l'atur. Es tracta únicament d'una primera aproximació al tema, feta més a tall de suggerència que d'oferir uns resultats verificats adequadament. Un tractament més complet requeriria una altra elaboració de la informació utilitzada així com tenir en compte altres variables explicatives, a més de les dues que ara es consideren.

L'existència i les característiques del subsidi d'atur incidiran en la durada d'aquesta situació en la mesura que el subsidi redueix un dels costos privats de trobar-se aturat. Aquesta major durada comportarà un cost social que s'hauria de comparar amb els beneficis que reporta l'existència del subsidi. Per altra banda, és probable que la durada de l'atur també vin-

(1) Vegeu Ministerio de Economía, Análisis de las Estadísticas del Paro, Madrid 1981

gui determinada pel nivell de l'atur; en aquest cas, no obstant això, ja no és tan fàcil de formular hipòtesis a priori si, a més del nivell d'atur, no es disposa d'informació sobre l'evolució de l'estabilitat dels llocs de treball.

A la Taula nº 4.3.1. es presenten les distribucions dels aturats segons el temps que porten cercant ocupació, segons siguin o no perceptors del subsidi i segons la raó per la qual no reben el subsidi. El fet més destacable d'aquestes dades és la forta concentració dels aturats amb subsidi que es troben en atur des de sis mesos a menys d'un any, que és uns deu punts superior a la proporció corresponent als aturats sense subsidi. Destaca, també, que aquest fet s'observi, amb característiques molt semblants, tant en el cas dels homes com en el de les dones. Aquest paral·lelisme, donades les grans diferències existents entre aquests col·lectius d'homes i dones en atur -tant pel que fa a l'edat i a d'altres característiques personals i a la situació familiar dels mateixos, com pel que fa a la seva situació en el mercat de treball-, podria indicar que aquesta concentració dels aturats subsidiats en l'interval esmentat reflecteix bona part de la influència independent de rebre subsidi sobre la durada de l'atur.

A aquestes mateixes conclusions s'hi arriba considerant les dades de la Taula nº 4.3.2. Es tracta dels quocients entre les distribucions presentades a l'apartat anterior i les corresponents al subconjunt d'aturats que no tenen dret a la percepció de l'assegurança de l'atur per no haver cotitzat anteriorment (1). Evidentment, el que aquests quocients prenguin un valor superior a la unitat pot ser considerat com un indicador de la influència de la percepció de subsidi sobre la durada de l'atur.

(1) Distribucions reproduïdes a la Taula nº A.4.3. de l'Apèndix

Com pot observar-se, això succeix gairebé en tots els casos a partir d'una durada de l'atur de 6 i més mesos. Segons grups d'edat, aquesta influència sembla particularment intensa a partir dels 25 anys, fet que també es reflexa en els casos dels aturats casats, dels que tenen persones al seu càrrec o dels grups ocupacionals on hi ha més grans concentracions d'aturats d'aquests grups d'edat.

Més ambigua, com era d'esperar per les raons dites i pel grau d'obertura de les zones considerades, és l'evidència sobre la possible relació que pugui existir entre la durada de l'atur i la gravetat relativa d'aquest problema, mesurada per la taxa d'atur. Això no obstant, la informació que es presenta a la Taula nº 4.3.3. (1) revela que a les dues zones amb taxes d'atur més elevades és on són més elevades les proporcions d'aturats que porten un any i més en aquesta situació. A més, les dues oficines considerades del Baix Llobregat, són les que tenen una menor proporció d'aturats que hi porten menys de 3 mesos.

(1) Taxes d'atur estimades pel Departament de Treball. Vegeu Butlletí d'Ocupació, desembre de 1980, pag. 72.

Taula nº 4.3.1.

Distribució dels aturats segons el temps que porten en atur
i segons són o no perceptors del subsidi, per sexe
(En percentatges)

	Menys d' 1 mes	D' 1 mes a menys de 3	De 3 me sos a menys de 6	De 6 me sos a menys d' 1 any	d' 1 any a menys de 2 anys	2 anys i més
TOTAL						
Amb subsidi	9,8	13,4	24,6	33,7	17,9	0,5
Sense subsidi	12,0	10,8	25,6	23,5	19,7	8,3
-per esgotament	8,3	8,3	15,4	16,5	27,7	23,7
-per no tenir-hi dret	13,2	11,6	28,9	25,8	17,1	3,2
Total	11,0	12,0	25,1	28,3	18,9	4,6
HOMES						
Amb subsidi	9,8	13,7	24,4	34,3	17,4	0,4
Sense subsidi	13,5	11,5	23,5	22,4	20,0	9,0
-per esgotament	10,0	9,4	15,6	13,6	28,9	22,4
-per no tenir-hi dret	15,0	12,5	27,1	26,4	15,9	2,9
Total	11,5	12,7	24,0	28,8	18,6	4,4
DONES						
Amb subsidi	9,8	12,5	25,3	32,0	19,5	0,6
Sense subsidi	10,1	9,9	28,2	24,8	19,4	7,5
-per esgotament	4,2	5,8	15,2	23,3	24,9	26,5
-per no tenir-hi dret	11,3	10,8	30,8	25,2	18,3	3,6
Total	10,1	10,9	27,2	27,4	19,4	5,0

Taula nº 4.3.2.

Distribució dels aturats segons el temps que porten en atur.
Quocients entre les corresponents a tots els aturats i als
no perceptors de subsidi per no haver cotitzat.

GRUPS D'EDAT	Menys de 3 mesos	De 3 mesos a menys de 6	De 6 mesos a menys de 1 any	Un any i més
Fins 19 anys	0'99	1'04	1'01	0'95
De 20 a 24	0'89	0'97	1'04	1'14
De 25 a 39	0'75	0'85	1'49	1'14
De 40 a 54	1'01	0'75	1'29	1'00
Total	0'95	0'89	1'13	1'04
ESTAT CIVIL				
Casats	0'79	0'89	1'28	1'11
Solters	0'99	0'96	1'01	1'05
PERSONES AL SEU CÀRREC				
No en tenen	0'97	0'92	1'07	1'04
En tenen	0'77	0'92	1'26	1'11

TAULA 4.3.2. (Continuació)

GRUPS OCUPACIONALS	Menys de 3 mesos	De 3 mesos a menys de 6	De 6 mesos a menys d'1 any	Un any i més
Profess., tèc. i direc.	0'87	1'00	0'98	1'17
Admin. i assimilats	0'99	0'94	1'02	1'04
Comer. i venedors	0'87	1'09	1'13	0'88
Treb. dels serveis	1'01	0'94	1'20	0'88
Treb. industrials	0'72	0'99	1'14	1'32
Treb. de la construcció	0'87	0'62	1'43	1'21
Peons	0'68	0'91	1'40	1'21
Aprenents	1'06	1'01	1'02	0'93

Font : Taules nº 4.2.1., 4.2.2., 4.2.3. i A.4.3.

Taula nº 4.3.3.

Distribució dels aturats segons el temps que porten en atur i segons zones de cobertura de les Oficines de Col·locació

(En percentatges)

COMARQUES	Menys d' 1 mes	D'1 mes a menys de 3	De 3 me sos a menys de 6	De 6 me sos a menys d' 1 any	D'1 any a menys de 2 anys	2 anys i més	Taxa d'atur (desembre 1980)
Vallès Oriental (Mollet)	18,6	16,53	21,78	27,19	13,51	2,38	12,3
Baix Llobregat (St.Feliu i Cornellà)	12,44	13,11	21,01	23,19	22,14	8,11	18,7
Vallès Occident. (Sabadell)	8,10	11,66	24,48	33,02	18,94	3,81	20,8
Barcelonès (Sta. Coloma)	11,60	9,54	33,43	27,02	16,19	2,24	9,4

5. RESUM I CONCLUSIONS

En aquest treball es presenten els resultats d'una primera anàlisi de la informació obtinguda d'una mostra d'unes 4.000 observacions extreta, a començaments de 1981, dels fitxers de sis oficines de col·locació de l'INEM situades a l'entorn industrial barceloní. Per això, les conclusions de l'anàlisi no són extrapolables al conjunt de l'economia catalana, encara que sí poden ser representatives de la situació característica d'una zona més àmplia que la coberta per aquestes sis oficines. No és probable que la magnitud de gran part de les variables considerades sigui molt diferent en altres zones, excloent aquelles que constitueixen conquestes laborals molt tancades així com els fenòmens més específics dels mercats de treball d'una gran ciutat com Barcelona.

Donat l'origen de la informació, aquesta pateix de totes les insuficiències que tenen les dades d'"atur registrat" per l'anàlisi de la situació i de la naturalesa de la problemàtica total de l'atur. Abans de considerar, però, aquestes limitacions cal remarcar les grans possibilitats que ofereixen els arxius dels serveis públics de col·locació per proporcionar informació, a un cost comparativament molt baix i amb un nivell de detall i de desagregació molt elevat. Aquesta informació detallada és indispensable no només per arribar a un diagnòstic correcte de la problemàtica de l'atur, sinó també pel disseny de mesures tendents a reduir la importància i els costos que aquest problema comporta, i per realitzar avaluacions tant dels costos com dels efectes d'aquestes mesures. Tanmateix, l'aprofitament complet d'aquestes possibilitats requereix, prèviament, la reorganització i l'homogeneïtzació dels processos administratius dels que sorgeixen i una més correcta dotació de mitjans humans i materials que millorin l'eficàcia dels serveis de col·locació en l'acompliment de les funcions que tenen assignades.

La "propensió a registrar-se"

Pel que fa a les característiques i limitacions d'aquesta font, la cobertu-

ra de la qual depèn de les "propensions a registrar-se" dels diferents subgrups d'aturats, pot afirmar-se que:

a) cohreu adequadament els col·lectius d'aturats percep-tors del subsidi d'atur, donada l'obligació legal d'es-tar inscrit en les Oficines de Col·locació per poder re-bre aquesta prestació. En canvi, és clarament insuficient la cobertura dels aturats que no reben subsidi. Concreta-ment, els col·lectius menys coberts són els aturats més joves -fins a 24 anys en el cas dels homes i fins a 19 en el de les dones- i, també, en el cas dels homes, el dels aturats de més edat. Segons situació professional, els col·lectius menys coberts són el dels aturats que no ha-vien treballat anteriorment i el dels procedents del sec-tor agrícola.

b) considerant els "motius" que poden dur als diversos grups d'aturats a registrar-se com a tals en les oficines de col·locació, el de la percepció del subsidi d'atur tendeix a predominar, exceptuant el cas dels aturats més joves (fins a 19 anys). No obstant això, en el cas dels altres grups d'edat s'observen proporcions gens negligibles d'a-turats que es registren a les Oficines de Col·locació com a mitjà per obtenir un lloc de treball. Aquestes propor-cions són més elevades en el cas de les dones que en el dels homes i són decreixents amb l'edat.

Pel que fa als grups d'edat més avançada el "motiu" de percepció de subsidi és quasi l'únic que indueix a enregistrar-se. Una bona part d'aquests aturats -que representen un 5,6 per cent del total de la mostra- podrien no ser conside-rats com a tals segons les definicions convencionals de l'atur. Ara bé, aquesta possibilitat s'ha de qualificar tenint en compte les notables diferències de comportament que s'observen en el cas dels homes i en el de les dones malgrat que, en ambdós casos, les proporcions dels qui uti-litzen les Oficines de Col·locació exclusivament com una via per obtenir un lloc de treball siguin similars i compa-rativament molt baixes. En el cas dels homes de més edat, una bona part dels aturats que no reben subsidi segueixen

cercant activament un lloc de treball, per vies diferents a les Oficines de Col·locació, com ho indica la baixa cobertura de les dades d'atur registrat respecte a aquest grup. En el cas de les dones de més edat, en canvi, s'observa que, quan esdevenen aturades o quan s'esgota el període de percepció del subsidi, abandonen totalment l'activitat econòmica per considerar insuperables les dificultats amb què topen per trobar una ocupació. Aquest "desànim" explicaria tant la baixa proporció que representa aquest grup respecte al total de dones registrades com aturades - l'1,5 per cent, segons les dades de la mostra - com la seva baixa taxa d'atur, molt inferior a la dels homes del mateix grup d'edat (1).

Característiques personals dels aturats: edat i sexe

Donada la informació disponible, l'anàlisi de la distribució dels aturats segons grups d'edat i sexe ha pretès un doble objectiu: el primer i més important era el d'obtenir una mesura del diferent impacte de l'atur sobre els diversos col·lectius poblacionals i el segon el de considerar les diferències que presentaven aquestes distribucions dels aturats a diversos subconjunts espacials de Catalunya -per situar en un context més general la informació obtinguda de la mostra- així com per considerar el grau de correspondència entre les dades de la mostra i les elaborades pels serveis estadístics de l'INEM. Sobre cada un d'aquests dos grups de qüestions cal remarcar que:

a) a més de la meitat dels aturats de Catalunya tenen menys de 25 anys. Aquesta concentració de l'atur en els grups d'edat més joves és particularment intensa en el cas de les dones. La gravetat de la situació en què es troben els joves de cara a la feina apareix més clarament quan

(1) Com també explicaria, en part, la baixa taxa d'activitat de les dones d'aquest grup d'edat -també molt inferior a la dels homes-, aspecte no considerat en aquest treball.

es consideren les taxes d'atur dels diferents grups d'edat, que poden considerar-se com indicadors de les probabilitats que tenen els components de cada un d'aquests grups de trobar-se en atur: les corresponents als més joves són entre quatre i cinc vegades superiors a les corresponents als adults.

b) pel que fa a les diferències entre les distribucions segons edat i sexe dels aturats a diversos subconjunts espacials de Catalunya, les corresponents a la zona coberta per les sis Oficines de Col·locació on es va realitzar l'extracció de la mostra presenten, respecte el conjunt de Catalunya, unes proporcions més elevades en el cas dels aturats més joves -de fins a 19 anys-, tant pels homes com per les dones. Aquestes més grans proporcions corresponents als aturats més joves també s'observen quan es prenen, com a termes de comparació, les distribucions relatives a la província de Barcelona, incloent i excloent Barcelona ciutat. Aquesta diferència -que, molt probablement, té certa correspondència amb les diverses estructures d'edats de les poblacions dels subconjunts espacials considerats -respon als criteris de selecció de les oficines on es va extreure la mostra que, com s'ha dit, implicaven el prescindir de les situacions més extremes, i, més concretament, de la problemàtica de les conques laborals més tancades on era d'esperar que l'edat mitjana dels aturats fos superior a la de la zona considerada.

Respecte al grau de correspondència entre les distribucions derivades de la informació de la mostra i les derivades de l'agregació de la informació estadística elaborada per les 6 oficines de l'INEM, aquest és força elevat. En el conjunt, les desviacions relatives entre les proporcions corresponents a cada grup d'edat d'aquestes dues distribucions no superen, en cap cas, el 10 per cent. La correspondència és menor en el cas de les distribucions corresponents als diversos grups d'edat del conjunt de dones: les més joves apareixen subrepresentades a la mostra i el mateix succeeix, encara que amb una més gran intensi-

tat relativa, per les dones de 55 i més anys. En el cas dels homes, en canvi, el grau de correspondència entre les dues distribucions és molt més elevat. Pràcticament, en tots els grups d'edat les desviacions relatives no superen el 5 per cent; l'única excepció s'observa pels de 55 i més anys que resulten sobrerrepresentats a la mostra.

Cal assenyalar per últim, que, curiosament, el grau de correspondència de les distribucions derivades de la mostra augmenta si es prenen, com a terme de comparació, les dues distribucions relatives a la província de Barcelona i, sobretot, la relativa a la província sense Barcelona capital. També, però, en aquest cas s'observen desviacions relatives notables pels aturats de 55 i més anys. Donat el poc pes d'aquest grup no és probable que aquest fet pugui afectar seriosament els resultats més globals; tanmateix, sí que pot ser important a l'hora de considerar a aquest grup aïlladament, raó per la qual, en fer-ho, s'ha procurat advertir dels problemes de representativitat que podien afectar a aquestes dades.

Situació familiar dels aturats

La gravetat de la situació de l'atur dels joves no pot fer oblidar la corresponent als altres col·lectius afectats per aquest problema. Per les seves conseqüències socials, és particularment important el coneixement de la situació familiar d'aquests aturats. Aquest tipus d'informació només la proporciona l'Enquesta de Població Activa de l'INE a nivell estatal i amb un considerable retard. D'aquí la importància d'obtenir-la també dels fitxers de l'INEM a nivell més desagregat i en un moment més proper, sobretot, quan el desenvolupament de la Llei Bàsica d'Ocupació requereix posar en pràctica ajuts i programes especials per aquest grup d'aturats. Per definir la situació familiar, a la mostra s'han considerat dues variables: l'estat civil i el nombre de persones que estan a càrrec dels aturats. D'aquesta informació cal remarcar els fets següents:

a) Aproximadament la meitat dels aturats registrats estan casats. Entre els aturats de més de 24 anys aquesta proporció augmenta considerablement situant-se entre el 77 i el 88 per cent.

b) Pel que fa al nombre de persones a càrrec dels aturats, els que en tenen alguna representen quasi un 30 per cent de la mostra. Pels aturats de més de 24 anys aquesta proporció se situa entre el 45 i el 60 per cent. El grup més nombrós dels aturats que tenen alguna persona al seu càrrec és el d'aquells que en tenen tres. El nombre mitjà de depenents, pel conjunt d'aturats que en tenen, és de 2,8 en el cas dels homes i d'1,8 en el de les dones.

Procedència sectorial dels aturats

Per completar l'anàlisi de la desigual incidència de l'atur s'ha considerat, per últim, la procedència sectorial dels aturats que havien treballat anteriorment i l'evolució del pes relatiu dels que cerquen el seu primer lloc de treball.

Pel que fa a aquest darrer punt, la importància relativa dels aturats que cerquen el seu primer lloc de treball ha anat augmentant notablement, a Catalunya, fins a situar-se entorn del 20 per cent dels aturats registrats a començaments de 1981. Aquesta evolució podria ser conseqüència -almenys en part- dels programes especials pel foment de l'ocupació d'aquest grup ja que, per acollir-s'hi, es requeria la inscripció prèvia en les Oficines de Col·locació. No sembla, però, que aquest hagi estat un factor important ja que la informació disponible sobre la "propensió a registrar-se" d'aquest grup, encara que molt limitada, no indica que aquesta hagi augmentat.

En relació als aturats que havien treballat anteriorment, cal subratllar l'elevada probabilitat d'esdevenir aturats que afecta als treballadors de la construcció, així com el fort augment de la mateixa en els darrers anys. Respecte al conjunt d'aturats, el major pes correspon als treballa

dors procedents de la indústria tant en el cas dels homes com en el de les dones.

Considerant per últim, les característiques personals i la situació familiar dels aturats dels diferents grups ocupacionals considerats a la mostra -amb un nivell de desagregació més elevat que el de les dades que elabora l'INEM- apareixen, en una primera aproximació, dos grans grups d'aturats: un compostat majoritàriament per adults, amb càrregues familiars i amb un nivell de qualificació comparativament baix, que procedeix dels sectors industrials i de la construcció, i un altre, format majoritàriament per joves, sense càrregues familiars i associat, més aviat, a les activitats terciàries.

La cobertura del subsidi d'atur

La qüestió analitzada, a continuació, es refereix a les proporcions dels diversos grups d'aturats que cobren el subsidi d'atur. Abans, però, de resumir els principals trets d'aquesta informació s'ha d'advertir que, de les dades procedents de la mostra extreta en les sis Oficines de Col·locació, es dedueixen unes taxes de cobertura inferiors a les que es deriven de les fonts d'informació utilitzades habitualment. Aquesta discrepància podria ser deguda, com és evident, a què aquesta dada no estigués registrada adequadament en les fitxes de les Oficines, però existeix també la possibilitat, més important, que en les taxes de cobertura més divulgades s'estiguin utilitzant, en el numerador i en el denominador, conceptes no homogenis.

Els principals trets que es deriven de l'anàlisi de la cobertura del subsidi són:

a) la tendència decreixent que presenta aquesta magnitud, a Catalunya, al llarg dels darrers anys que, en bona part, pot ser deguda a l'increment de la importància relativa que, com s'ha vist, afecta als aturats que cerquen la seva primera ocupació. Una altra part d'aquesta tendència

podria venir explicada per l'augment que, amb la perllongació de la crisi econòmica, ha experimentat la durada de l'atur amb la possible conseqüència que un nombre creixent d'aturats es trobés sense subsidi per esgotament del període de percepció.

b) la cobertura del subsidi augmenta amb l'edat, com era d'esperar donades les característiques institucionals d'aquesta prestació. No obstant això, el valor màxim que assolix es tan sols d'un 70 per cent.

c) segons sexes, el grau de cobertura del subsidi és superior en el cas dels homes que en el de les dones; aquest fet, a més, s'observa per pràcticament tots els grups d'edat (1) i la diferència és particularment pronunciada pels grups d'edat d'entre 25 i 54 anys. Aquests fets podrien ser deguts a que les dones ocupin llocs de treball més inestables -de durada inferior al període mínim de carència requerit per la percepció del subsidi- i, sobretot, als canvis més freqüents que es produeixen, en el cas de les dones, entre la situació d'activitat i d'inactivitat econòmica. Aquest darrer factor podria estar relacionat amb la mateixa perllongació de la crisi econòmica que pot obligar que moltes dones cerquin una ocupació per mantenir els ingressos familiars i que no ho haguessin fet en altres circumstàncies.

d) segons situació familiar, les taxes de cobertura dels casats i dels qui tenen càrregues familiars són superiors a les de la resta d'aturats registrats, per les mateixes raons ja esmentades. Cal remarcar, però, que un 35 per cent dels aturats casats i un 32 per cent dels qui tenen càrregues familiars no cobren el subsidi d'atur.

(1) L'única excepció és el grup de 55 i més anys. Com s'ha dit, però, la informació relativa a aquest grup pot presentar problemes de representativitat.

e) finalment, segons grups ocupacionals també les taxes de cobertura són superiors en aquells en què és més elevada l'edat mitjana i la proporció d'homes. En cap cas, però, aquestes taxes no superen el 70 per cent.

El règim legal de la percepció del subsidi

La Llei Bàsica d'Ocupació (Ll.B.O.), que va entrar en vigor el 18 d'octubre de 1980, va introduir modificacions substancials en el sistema d'assegurança d'atur. La principal d'aquestes modificacions va consistir en establir un lligam entre el període durant el qual es tenia dret a rebre l'assegurança d'atur i el període durant el qual s'havia cotitzat abans d'esdevenir aturat. Aquesta modificació, òbviament, incidiria més intensament sobre aquells col·lectius de treballadors que ocupaven llocs de treball més inestables i, amb el pas del temps, podia reflectir-se en les taxes de cobertura agregades de l'assegurança amb més o menys intensitat, depenent de la importància relativa d'aquest tipus de llocs de treball.

En el moment de realitzar-se l'extracció de la mostra havia transcorregut el període mínim de temps indispensable per poder apreciar la incidència inicial d'aquesta modificació. En aquest aspecte s'han considerat dos tipus de qüestions. La primera consistia en veure la importància comparativa dels perceptors del subsidi segons el moment en que s'havia iniciat el dret a la percepció: abans o després de l'entrada en vigor de la Ll.B.O. La segona, i la més important -ja que permet fer-se una primera idea de com anirà configurant-se la situació, sota el nou règim legal, a mesura que vagin esgotant-se els casos iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei- consistia en veure com es distribuïen els diferents grups d'aturats, amb dret a l'assegurança d'atur sota el règim de la Ll.B.O., d'acord amb els períodes de cotització previs a la situació d'atur. Les dues qüestions estan interrelacionades, ja que el principal factor que incidirà en elles serà el grau d'estabilitat dels llocs de treball. En la primera, però,

també hi incidirà tota acceleració eventual de la incidència relativa del canvi institucional esmentat, principalment, per l'adequat disseny de les mesures correctores, també previstes en la pròpia Ll.B.O, com, per exemple, l'establiment d'un subsidi d'atur complementari.

Els principals resultats derivats d'aquesta informació són els següents:

a) En relació a les proporcions de perceptors del subsidi segons el moment en què es va iniciar el dret, per grups d'edat no s'observen grans diferències exceptuant els dos grups extrems. Donat que, per aquests grups, no s'observa cap acceleració en les entrades a la situació d'atur a les darreries de 1980, les més grans proporcions de perceptors amb posterioritat a l'entrada en vigor de la Ll.B.O. han d'explicar-se, fonamentalment, al fet que ocupen llocs de treball de més curta durada.

Segons sexe i segons la situació familiar dels aturats, no s'observen grans diferències a nivell agregat. En canvi, si es considera separatament el cas dels homes i el de les dones segons grups d'edat i situació familiar apareixen diferències més notables. Així, sembla que l'estabilitat dels llocs de treball ocupats per les dones més joves és més gran que la dels ocupats pels homes més joves. A partir de 25 anys, però, aquesta relació canvia de sentit, resultant més favorable en el cas dels homes. Aquest canvi és el que, probablement, reflecteixen les dades relatives a la situació familiar que, en casos com el de les dones amb persones depenents, s'han de considerar amb moltes precaucions donada la magnitud relativa d'aquest col·lectiu.

La interpretació de la diversitat que s'acaba d'assenyalar podria fer-se en termes del fet que la mobilitat voluntària és més gran en el cas dels homes joves i que aquesta pot implicar l'acceptació temporal de llocs de treball encara que siguin molt inestables. En canvi, el cas de les dones de més edat seria de naturalesa diferent: l'ocupació de llocs de treball molt inestables vindria imposada principalment, per

les discriminacions que les impedirien de trobar-ne d'un altre tipus. Sigui per la raó que sigui, és remarcable que, per les dones i segons aquest indicador, la inestabilitat del lloc de treball augmenta consistentment amb el grup d'edat.

Finalment, segons grups ocupacionals aquesta informació reflecteix que els sectors amb llocs de treball més inestables són els del terciari. En l'indicador corresponent a aquests sectors podria haver-hi influït, a més, l'augment relatiu del nombre de nous aturats procedents dels mateixos.

b) Pel que fa a la qüestió de com es distribueixen els diversos grups d'aturats amb dret al Subsidi d'atur iniciat després de l'entrada en vigor de la L I B O segons el període de cotització, s'haurien d'esperar, per las raons ja dites, uns resultats semblans als que s'acaben de resumir però encara més evidents.

De fet, així és. Segons grups d'edat, les proporcions dels qui havien cotitzat entre més de 6 mesos i l'any són clarament creixents. Aquesta relació s'observa, per altra banda, tant en el cas dels homes com en el de les dones. Coherentment, però, amb les observacions ja comentades destaca la més gran estabilitat dels llocs de treball de les dones joves respecte a la dels homes joves que es reflecteix tant en les proporcions corresponents al període de cotització més reduït com en les corresponents al període de cotització més perllongat.

El que ara no s'observa, en canvi, és que els treballadors de 55 i més anys es trobin en una situació més desfavorable quant al període de cotització previ a la situació d'atur derivat de la inestabilitat dels llocs de treball. Una hipòtesi explicativa d'aquest fet podria consistir en que el nou sistema d'assegurança d'atur tendeixi a produir que els primers acomiadats siguin els treballadors que han cotitzat durant més temps degut a que els costos que per ells pot comportar la situació d'atur són comparativament més baixos.

Segons situació familiar, i d'acord amb el que s'ha observat respecte dels diversos grups d'edat, els col·lectius que es troben en una situació comparativament més favorable són els dels casats i els de qui tenen càrregues familiars. Cal remarcar, però, la importància dels percentatges corresponents als que tenien dret al període mínim -tres mesos- de percepció de l'assegurança: un 26 per cent d'aquest grup d'aturats casats i un 28 per cent d'aquest grup d'aturats amb càrregues familiars.

Segons grups ocupacionals, es confirmen les observacions anteriors sobre la inestabilitat dels llocs de treball dels sectors terciaris. Per altra banda, destaca l'elevada proporció d'aquest grup d'aturats procedents de la construcció que tenen dret al període mínim de percepció.

Cal assenyalar, finalment, que, com s'ha dit, aquesta és probablement l'única informació disponible per veure com es pot anar configurant l'assegurança d'atur sota el nou règim legal. Es possible que quan s'esgotin totes les situacions iniciades abans de la Ll.B.O. les proporcions dels aturats amb assegurança d'atur segons el període de temps a què tenen dret de rebre la prestació siguin semblants a les obtingudes de la mostra. Per raons, però, tant de representativitat estadística com per les derivades de la multiplicitat de factors que poden incidir en aquestes distribucions -factors que són canviants al llarg del temps i entre els quals es troben els efectes indirectes que, sobre el funcionament dels mercats de treball, tindrà la pròpia Ll.B.O.-, qualsevol extrapolació d'aquesta mena és extraordinàriament incerta. Només la repetició de l'operació que s'ha realitzat com a base d'aquest treball podria donar una resposta satisfactòria a aquesta qüestió.

La durada de la percepció del subsidi

Un altre aspecte que s'ha considerat sobre la percepció del subsidi d'atur és el temps durant el qual el conjunt d'aturats en qüestió, i diversos subgrups del mateix, cobren el subsidi. La importància de la qüestió procedeix, primer, de la idea popular que el subsidi és considerat per la majoria d'aturats com

un ingrés al que tenen dret fins que s'esgoti, independentment de si es treballa -el cas del frau- o no; en segon lloc, també és important el coneixement d'aquesta q estio per poder veure en quines proporcions els diversos grups d'aturats es van incorporant al conjunt dels qui no cobren subsidi per esgotament del dret.

De l'anàlisi de la informació més general de qu  s'ha pogut disposar se'n deriven dues conclusions prou clares. La primera, que el nombre mitjà de mesos de percepció del subsidi està força allunyat del màxim teòric m s general que permet la Llei, i la segona que aquest nombre mitjà de mesos presenta una tendència clarament creixent al llarg dels darrers anys. Sembla, doncs, que una gran proporció d'aturats amb subsidi no esgota el període màxim de percepció i que la durada mitjana de la prestació va molt lligada a la situació del mercat de treball.

Per tal de considerar amb més detall aquestes darreres qüestions, la informació obtinguda de la mostra permet, per una banda, conèixer el temps mitjà que porten percebent el subsidi diversos subgrups d'aturats i, per altra banda, en quines proporcions es distribueixen aquests segons diferents períodes de percepció. Les principals conclusions que es deriven de l'anàlisi d'aquesta informació són:

a) no hi ha grans diferències en les durades mitjanes de percepció del subsidi pels diversos subgrups considerats. No obstant això, cal remarcar la major durada de la percepció del subsidi en el cas del grup d'edat més avançada i, segons grups ocupacionals, que els valors màxims de durada s'observen en el cas dels peons i dels treballadors procedents de la construcció i els valors mínims en el cas dels treballadors procedents dels serveis. El primer d'aquests fets pot estar relacionat amb la possibilitat ja esmentada, que una bona proporció dels aturats de més edat es mantinguin en el registre principalment per raons de percepció del subsidi i que aquests tendeixin, efectivament, a exhaurir el període màxim possibilitat per la llei. Pel que fa als fets derivats de la informació segons grups ocupacionals, pot afirmar-se que les durades de la percepció van lligades a les diferents durades de l'atur, que s'analitzen més endavant, con-

firmant-se així la idea que existeix un clar lligam entre la durada de la percepció del subsidi i la situació dels diferents submercats de treball.

b) Considerant la informació relativa a les distribucions de freqüències per períodes de percepció, segons grups d'edat, no es confirma la idea esmentada que els de més edat tendeixen a esgotar el període de percepció; només en el cas de les dones hi ha indicis en aquest sentit, però, com s'ha assenyalat, aquestes dades poden ser poc significatives. Segons grups ocupacionals, també sembla que les diferències entre les diverses distribucions estan estretament lligades amb les diferències existents entre els diversos submercats de treball, o en d'altres paraules, que les diferències en les diverses durades de percepció vénen explicades fonamentalment per les diferents possibilitats que té cada grup de trobar un lloc de treball.

Els aturats sense subsidi

Com s'ha vist, unes proporcions gens negligibles dels aturats registrats, segons les dades de la mostra, no reben subsidi d'atur. Entre aquest grup d'aturats s'hi troben els qui no tenen dret al subsidi per no complir els requisits mínims, així com aquells que han cobrat el subsidi però el període de percepció ja se'ls ha esgotat. Aquests dos grups, que presenten característiques ben diferenciades, han de ser analitzats separatament per les grans diferències en la problemàtica pròpia d'un cas i de l'altre. D'aquesta anàlisi cal remarcar els punts següents:

b) El col·lectiu dels aturats que no reben subsidi per no complir els requisits mínims és compost majoritàriament per joves que o bé cerquen la seva primera ocupació o bé han treballat en feines de molt curta durada. No obstant això, dins d'aquest grup també es troben proporcions importants d'aturats d'altres grups d'edat. Aquest fet és particularment destacat en el cas de les dones confirmant-se la versemblança de la possibilitat, ja assenyalada, que una part important d'aquestes reingressin en el mercat de treball, potser obligades en alguns casos per la incidència de la crisi en el nivell d'ingressos de la família.

b) pel que fa al grup dels no subsidiats per esgotament del dret, aquest es configura com un "nucli dur" dels aturats que, per raons diverses, topen amb dificultats particularment greus per trobar ocupació i que, aproximadament, pot representar entre un 10 i un 15 per cent de l'atur registrat. Aquesta proporció, però, és força més elevada per alguns dels subgrups considerats; concretament, ho és pels treballadors de més edat, la majoria dels quals estan casats i tenen càrregues familiars. Per altra banda, molts d'aquests aturats porten força temps en aquesta situació. Globalment pot afirmar-se que les situacions més greus s'observer en els mateixos casos en què és més gran la importància relativa d'aquest subconjunt d'aturats.

La durada de l'atur

Existeix avui, un acord força general que l'anàlisi de l'evolució de les dades d'atur és totalment insuficient a l'hora de diagnosticar la naturalesa i els costos que comporta aquesta situació. Aquesta anàlisi ha de ser completada, principalment, amb la de la durada de la situació d'atur ja que, un determinat volum d'aturats de curta durada -que entren en gran nombre però que surten ràpidament d'aquest estat- és un problema molt diferent que un volum d'aturats, quantitativament idèntic però de llarga durada. En aquest darrer cas, els costos de l'atur poden ser particularment seriosos i, a més, donades les limitacions temporals del subsidi, poden agreujar-se encara més per l'esgotament del dret a aquesta percepció.

Són diversos els factors que poden incidir en el nivell i en l'evolució de la durada de l'atur i, a més, tenen efectes contradictoris sobre la mateixa, fet que comporta greus dificultats a l'hora de destriar la influència independent de cada un d'ells. Entre aquests factors, els més destacables poden ser el mateix creixement del volum d'atur que pot indicar l'existència de problemes també creixents per trobar una ocupació. També hi incidirà el grau d'estabilitat mitjà dels llocs de treball; si aquest decreix, augmentaran els fluxos d'entrada dins de l'estoc d'aturats però també els fluxos de sortida, disminuint la durada de l'atur. Finalment, el mateix subsidi d'atur tindrà una incidèn-

cia directa sobre la durada en la mesura que redueix els costos de la recerca d'ocupació.

Les principals conclusions de l'anàlisi d'aquestes qüestions poden resumir-se en els punts següents:

a) Al llarg dels darrers anys no sembla que, en conjunt, la durada de l'atur hagi experimentat cap tendència creixent. Aquest fet, donada part de l'evidència empírica ja considerada, ha d'explicar-se per la incidència contradictòria de factors com els esmentats. Concretament, una hipòtesi plausible seria que diversos canvis institucionals -entre els que destacaria l'abaratiment de l'acomiadament que va comportar l'entrada en vigor de l'Estatut dels Treballadors- estan comportant un augment de la inestabilitat dels llocs de treball, factor que compensaria l'augment de la durada de l'atur que es deriva de la perllongació de la crisi econòmica. Aquests factors, però, és probable que tinguin una incidència molt diferent sobre els diversos subconjunts d'aturats.

b) Considerant aquesta darrera qüestió, l'evidència presentada, de diversa procedència encara que tota ella referida a l'atur registrat, revela de manera força consistent, que les més grans durades de l'atur corresponent tant als grups d'edat més joves com als d'edat més avançada, que és particularment greu en el cas de les dones més joves, així com pels treballadors procedents de la indústria i pels treballadors menys qualificats.

c) No obstant això, hi ha indicis que una anàlisi més detallada d'alguns dels grups que presenten una situació comparativa més favorable revelaria que, dintre d'ells, hi ha una part d'aturats que es troben amb dificultats particularment greus per trobar ocupació. Aquesta segmentació, dins dels subgrups considerats, sembla que podria ser particularment important en el cas dels treballadors procedents de la construcció així com en el cas del personal més qualificat.

d) Finalment, de l'anàlisi que es fa, en una primera aproximació, de l'eventual incidència del subsidi en la durada de l'atur sembla clara l'existència d'aquest efecte. No obstant això, la se-

va importància és secundària i, en avaluar-la, cal tenir en compte no només els costos del mateix sinó també els beneficis que comporta.

APÈNDIX ESTADÍSTIC

Taula A.0.1.

Taxes d'atur a Catalunya i a Espanya.

	CATALUNYA	ESPANYA
<u>1977</u>		
1r Trim.	3,70	5,37
2n Trim.	3,65	5,17
3r Trim.	4,58	5,88
4t Trim.	4,70	6,27
<u>1978</u>		
1r Trim.	5,75	7,01
2n Trim.	6,46	7,14
3r Trim.	7,06	7,71
4t Trim.	7,50	8,23
<u>1979</u>		
1r Trim.	8,19	8,69
2n Trim.	7,58	8,66
3r Trim.	8,31	9,30
4t Trim.	9,91	10,14
<u>1980</u>		
1r Trim.	11,52	11,21
2n Trim.	11,63	11,22
3r Trim.	12,44	11,64
4t Trim.	13,75	12,60

Font: INE, Encuesta de Población Activa

TAULA Nº A.1.2.

DISTRIBUCIÓ DELS ATURATS SEGONS OCUPACIÓ, per nombre de depenents

(en percentatges)

Ocupacions	Cap	Un	Dos	Tres	Quatre	Cinc	De Sis a Deu
Professionals, tècnics i directius	3,9	2,6	4,4	3,8	2,9	3,8	1,8
Administratius i assimilats	12,8	10,5	8,2	5,1	2,5	3,1	1,8
Comerciants i venedors	4,4	2,6	3,7	4,1	2,5	0,0	3,6
Treballadors dels serveis	8,3	5,7	4,8	2,8	3,8	1,6	0,0
Treballadors industrials	29,7	41,5	39,1	43,7	35,3	27,9	28,6
Treballadors de la construcció	5,2	16,6	18,4	27,5	42,3	40,3	41,0
Peons	13,4	20,1	21,4	12,7	10,7	23,3	23,2
Aprenents	22,3	0,4	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0

Font : elaborat a partir de les dades de les sis oficines de la mostra

TAULA A.1.3.

DISTRIBUCIÓ DELS ATURATS SEGONS OCUPACIONS, PER ESTAT
CIVIL (en percentatges)

Ocupacions	Casats	Solters
Professionals, tècnics, directius	3,6	4,1
Administratius i assimilats	7,7	14,2
Comerciants i venedors	3,7	4,5
Treballadors dels serveis	8,5	5,1
Treballadors industrials	40,5	25,0
Treballadors de la construcció	19,2	3,6
Peons	16,2	12,6
Aprenents	0,6	30,9

Font : elaborat a partir de les dades de les sis oficines de la mostra

TAULA A.1.4

DISTRIBUCIÓ DELS ATURATS SEGONS OCUPACIONS, PER CADA GRUP

D'EDAT (en percentatges)

Ocupacions	Fins 19 anys	De 20 a 24	De 25 a 39	De 40 a 54	De 55 i més
Professionals, tècnics i directius	2,7	5,5	4,4	3,1	3,0
Administratius, assimilats	14,3	14,8	8,7	5,0	8,7
Comerciants i venedors	4,1	6,7	3,3	2,9	2,3
Treballadors serveis	4,0	7,1	9,3	8,7	6,8
Treballadors industrials	16,4	40,8	42,0	36,0	31,4
Treballadors construcció	1,9	3,3	17,0	27,5	11,8
Peons	8,1	16,0	15,0	16,8	36,0
Aprenents	48,5	5,8	0,3	0,0	0,0

Font : elaborat a partir de les dades de les sis oficines de la mostra

TAULA nº A.1.5.

Estructura ocupacional dels aturats dins de cada gran grup ocupacional (en percentatges)

Professionals, tècnics i directius

01	Químics, físics i geòlegs	5,7
03	Arquitectes tècnics i enginyers tècnics	39,9
06	Metges, veterinaris i farmacèutics	16,8
07	ATS i aux. de farmàcia i veterinària	8,1
08	Estadístics, matemàtics i tècnics d'Informàtica	3,7
13	Professors	10,7
	Altres*	15,1

Administratius i assimilats

33	Empleats de comptabilitat i caixa	3,0
39	Empleats administratius	93,1
	Altres*	3,9

Comerçiants i venedors

43	Agents de venda, viatjans, representants	10,1
45	Depenents i venedors	86,2
	Altres*	3,7

Treballadors dels serveis

53	Cuiners i cambrers	20,2
55	Conserges, porters i personal neteja	40,8
56	Rentat de roba	3,6
57	Perruqueria i bellesa	7,2
58	Serveis de protecció i seguretat	6,5
59	Serveis diversos	17,7
	Altres*	4,0

Treballadors industrials

72	Siderometal·lúrgics	1,8
75	Tèxtil	24,2
77	Alimentació i begudes	1,6

79	Confecció	8,4
81	Fabricació de mobles	2
83	Forjadors i ferrers	10
84	Mecànics	9,6
85	Electricistes	9,1
87	Lampistes, soldadors i xapistes	7,1
89	Vidre i ceràmica	1,0
90	Cautxú i plàstic	2,7
91	Articles de paper i cartó	1,0
92	Arts Gràfiques	2,7
93	Pintors	4,6
97	Treballadors de càrrega i descàrrega	4,9
98	Conductors	5,1
	Altres*	4,2

Treballadors de la construcció

951	Paletes	66,4
952	Encofradors	11,6
954	Fusters	9,7
955	Enlluïdors	7,5
959	Altres *	4,8

*Grups a nivell de 2 dígits de la C.N.O. amb menys de 10 persones

Taula nº A.2.1.

Perceptors del subsidi d'atur, segons tipus de subsidi.

Barcelona (mitjanestrimestrals)

	Subsidiats en		Total Subsidiats
	Atur Total	Atur Parcial	
<u>1977</u>			
1er Trim.	56.485	3.644	60.129
2on Trim.	55.528	4.296	59.824
3er Trim.	47.798	3.603	51.401
4rt Trim.	51.229	7.033	58.262
<u>1978</u>			
1er Trim	59.425	12.545	71.970
2on Trim.	67.332	37.467	104.799
3er Trim.	70.873	13.800	84.673
4rt Trim.	74.317	11.701	86.018
<u>1979</u>			
1er Trim.	78.457	16.279	94.736
2on Trim.	80.975	15.763	96.738
3er Trim.	85.098	9.085	94.183
4rt Trim.	92.294	9.031	101.325
<u>1980</u>			
1er Trim.	102.370	10.934	113.304
2on Trim.	107.651	21.060	128.711

Font: elaboració pròpia amb dades de l'INSALUS proporcionades pel Servei d'Estadística de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Taula A.3.1

Proporcions de baixes en el subsidi total d'atur segons causes sobre el total de baixes (en percentatges). Mitjanes trimestrals

Barcelona

	Per cessament condicions d'atur	Per esgotament del dret	Per altres causes
<u>1977</u>			
1r Trim	20,83	78,46	0,71
2n Trim	16,94	82,74	0,32
3r Trim	17,16	81,12	1,72
4t Trim	11,15	82,66	6,19
<u>1978</u>			
1r Trim	7,64	85,01	7,35
2n Trim	7,97	83,45	8,58
3r Trim	9,58	81,47	8,95
4t Trim	10,22	89,14	0,64
<u>1979</u>			
1r Trim	14,97	83,99	1,04
2n Trim	14,27	85,36	0,37
3r Trim	12,41	86,96	0,63
4t Trim	12,35	87,34	0,31
<u>1980</u>			
1r Trim	26,76	72,31	0,93
2n Trim	29,18	69,72	1,10

Font: Elaborat amb dades de l'INSALUS proporcionades pel Servei d'Estadística de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

Taula A.4.1.

Evolució de la durada mitja de l'atur (en mesos)

Sèrie desestacionalitzada (mitjanes mòbils trimestrals)

	1979			1980		
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya
Gener				8,5	6,4	4,5
Febrer	8,4	6,4	4,5	8,4	6,4	4,6
Març	8,4	6,3	4,7	8,4	6,4	4,6
Abril	8,3	6,2	4,5	8,3	6,3	4,5
Maig	8,4	6,2	4,5	8,1	6,3	4,6
Juny	9,0	6,5	4,6	8,0	6,2	4,5
Juliol	9,7	6,9	4,7	8,1	6,3	4,6
Agost	9,7	7,0	4,6	8,1	6,3	4,6
Setembre	9,1	6,6	4,5	8,1	6,3	4,6
Octubre	8,9	6,5	4,5			
Novembre	8,9	6,5	4,5			
Desembre	8,7	6,4	4,5			

Font : Elaborat a partir de les dades de la Taula nº 4.1.1.

Taula A.4.2.

Durada mitjana de l'atur. Grups d'Edat i Sexe (en mesos)

	B A R C E L O N A					6 oficines desembre 1980
	1980					
	març	juny	setembre	desembre	Mitjana	
Fins 19 anys						
Dones	8,69	7,18	12,37	6,37	8,65	15,99
Homes	7,56	6,61	10,29	5,88	7,58	12,05
De 20 a 24						
Dones	7,34	6,93	5,49	7,13	5,38	10,18
Homes	6,44	5,09	6,65	5,31	5,87	8,92
De 25 a 39						
Dones	6,12	4,91	7,37	5,59	6,00	13,15
Homes	7,37	4,99	7,48	5,70	6,39	11,02

Font: elaborat a partir de dades de l'INEM

Taula nº A.4.3.

Distribució dels aturats no perceptors del subsidi per no haver cotitzat segons el temps que porten en atur (en percentatges)

	menys de 3 mesos	De 3 a 6 mesos	De 6 mesos a 1 any	Més d'1 any
<u>Grups d'edat</u>				
Fins 19 anys	21,6	29,5	26,6	22,3
De 20 a 24	28,1	24,7	24,7	22,4
De 25 a 39	33,5	26,4	19,9	20,1
De 40 a 54	22,0	29,4	24,3	24,3
TOTAL	24,2	28,2	25,0	22,6
<u>Estat civil</u>				
Casats	30,6	25,0	24,1	20,3
Solters	22,3	28,8	25,6	23,2
<u>Persones al seu càrrec</u>				
No en tenen	23,6	28,7	24,9	22,8
En tenen	30,3	23,4	25,7	20,6
<u>Grups ocupacionals</u>				
Profe., tèc. i direc.	21,8	30,6	28,6	19,0
Admin. i assimilats	20,7	25,5	29,2	24,5
Comer. i venedors	28,3	28,3	23,3	20,0
Treb. dels serveis	30,1	30,8	19,6	19,6
Treb. industrials	32,6	23,1	26,9	17,3
Treb. de la Cons.	28,3	31,7	21,7	18,3
Peons	31,2	26,6	18,3	23,8
Aprenents	18,4	30,5	25,2	26,0

APÈNDIX METODOLÒGIC

En aquest Apèndix es descriuen les principals característiques de la mostra extreta de sis oficines de col·locació de l'INEM de l'entorn industrial barceloní en que es basen els principals resultats presentats en aquest treball. En el primer apartat s'expliciten les raons per les quals van ser seleccionades les 6 oficines de col·locació. A continuació, es descriu el procés d'extracció de la mostra, així com els principals problemes que van anar apareixent en la realització del treball de camp i la manera com van ser obviats. Es considera, també, el grau de correspondència entre la mostra que s'esperava obtenir i la que efectivament va obtenir-se. Finalment, es presenten alguns indicadors estadístics d'algunes de les variables considerades.

1. Criteris de selecció de les oficines

La selecció de les oficines on s'aniria a realitzar l'extracció d'informació es va realitzar, principalment, amb els dos criteris següents: un criteri d'economia -obtenir un màxim d'informació al mínim cost possible- i un criteri de representativitat, que possibilités la generalització de les conclusions que es derivessin de la informació, almenys, al col·lectiu quantitativament més important dels aturats registrats a Catalunya.

D'acord amb el primer criteri, des d'un primer moment es va prendre l'opció d'extreure informació relativa a un nombre d'aturats raonablement ampli en unes poques oficines, front a la de fer extraccions petites en moltes oficines. Per aquesta raó, es va decidir de prendre en compte només les oficines de l'INEM radicades a la província de Barcelona i en els voltants de la capital, és a dir, en la zona on, per altra banda, es concentra la major proporció d'aturats de Catalunya.

Amb aquesta opció era més fàcilment assolible, a més, la condició de concentrar al màxim en un període curt de temps el procés d'extracció. Aquesta condició era molt important, donades les característiques de la informació que es volia obtenir, i qualsevol altra opció que assegurés l'assoliment de la mateixa hauria disparat el cost de l'operació ja que només era possible de treballar en les Oficines durant l'horari en que aquestes estan obertes al públic.

A més d'aquesta primera restricció en van aparèixer d'altres derivades, per exemple, del fet que alguna oficina no tingués l'espai físic suficient, que possibilités que la feina d'extracció es realitzés sense destorbar excessivament el seu funcionament normal, o bé del coneixement que l'estat dels seus fitxers era molt diferent del de la majoria d'oficines. Per altres raons, també van ser excloses d'entrada totes les oficines de Barcelona ciutat; concretament, el fet de ser les úniques oficines que mecanitzen la informació feia que un possible procés d'extracció comportés uns tipus de problemes i de vies d'accés totalment diferents. Aquesta opció implicava, automàticament excloure de l'anàlisi una bona part del col·lectiu d'aturats que és més específic d'una ciutat gran, amb un pes important de les activitats de serveis i requeriments de mà d'obra amb un nivell de qualificació elevat, com pot ser Barcelona. Des del mateix punt de mira, les altres opcions descrites significaven, també, excloure de l'anàlisi els aturats de centres amb indústries tradicionals i relativament aïllats -com és el cas d'alguns pobles de les comarques del Bages.

Cal deixar ben clar que aquestes opcions -que comporten unes limitacions importants que caldrà tenir sempre presents en la lectura d'aquest treball- no significaven, en absolut, que es considerés que la problemàtica dels col·lectius esmentats fos menys greu o menys important que la del que s'analitza; significa, simplement, que es tracta de problemàtiques prou diferenciades i que cal afrontar d'una manera també diferenciada. En canvi, la poca importància quantitativa d'un altre col·lectiu -els aturats agrícoles que, el desembre de 1980 representaven tant sols el 0,3 per cent de tot l'atur registrat català

sí que va ser la raó determinant de la seva exclusió que, en bona part, també venia predeterminada per les opcions descrites; en aquest cas, a més, fins i tot es va prescindir dels pocs casos que van aparèixer en fer l'extracció d'informació a les oficines seleccionades.

Una vegada definides les explosions descrites, entrava en joc el segon criteri: escollir un nombre reduït d'oficines de manera que les característiques dels aturats inscrits a les mateixes permetessin generalitzacions referides a un col·lectiu més ampli que no pas el corresponent a la seva zona d'influència.

En aquest sentit, un primer criteri que es va tenir en compte va ser la taxa d'atur de les diferents comarques barcelonines; donada la importància que el volum relatiu d'atur podia tenir en variables que eren centrals en aquest estudi -com, per exemple, la durada de l'atur o el grau de cobertura del subsidi-, es va decidir que, a la mostra, hi devien estar representades tant comarques amb alts nivells d'atur (com el Baix Llobregat i els dos Vallès), com comarques amb un nivell d'atur comparativament molt més baix (com el Barcelonès); no obstant això, la manca d'informació prou al dia sobre el volum de la població activa que resideix a la zona d'influència de cada una de les oficines, va impedir de determinar quantitativament la composició més adequada de la mostra en aquest aspecte i assegurar una certa correspondència entre ella i la major part de l'atur català.

Les altres variables que van ser considerades en la selecció definitiva d'oficines van ser l'estructura sectorial i per edats que presentava l'atur registrat de les que quedavan com opcions possibles: una vintena de la que s'havia decidit de seleccionar-ne entre cinc i set. Concretament, prenent com a base tres oficines que eren opcions certes -la de Santa Coloma de Gramenet, que oferia condicions particularment adequades per totes les proves prèvies que eren necessàries abans de llençar l'operació definitiva d'extracció de la mostra, així com la de Cornellà i una de Sabadell on s'havia d'anar per tal

d'obtenir la informació bàsica pel llançament d'una enquesta sobre la situació familiar d'un grup d'aturats d'aquestes dues localitats -i a partir de la informació de l'INEM que publica el Departament de Treball en el Butlletí d'Ocupació, es van seleccionar tres oficines més de manera que la distribució segons sectors i segons edats de l'atur registrat en el conjunt de les sis oficines coincidís al màxim amb les mateixes distribucions corresponents al conjunt de l'atur registrat a la província de Barcelona, excloent la informació relativa a Barcelona ciutat així com, en el cas de les distribucions sectorials, la relativa a l'agricultura i a l'Institut Social de la Marina.

A darrera hora es va substituir una de les oficines seleccionades de la manera descrita per una altra que presentava una distribució sectorial i per edats de l'atur molt semblant, de gust a les informacions rebudes sobre el fet que els fitxers de l'oficina seleccionada necessitaven posar-se al dia. El menor pes, però, de l'oficina amb que va ser substituïda introduïa uns lleugers biaixos entre les distribucions corresponents a les sis oficines seleccionades definitivament i les que s'utilitzaven com a punt de comparació. Donat que, en el text (1), es comparen aquestes distribucions amb la informació més propera a les dates d'extracció de la mostra, no es reproduïen aquí els càlculs en que va basar-se la selecció, pels quals va ser utilitzada informació relativa a juny de 1980 que, al nivell de desagregació desitjat, era la més recent de què es disposava en la fase de disseny del treball.

2. El procés d'extracció de la informació

Les sis oficines de Col·locació on, finalment, es va realitzar l'extracció de la mostra van ser les de:

- Santa Coloma de Gramanet
- Sabadell (dues oficines)

(1) Vegeu Capítol 1

-Cornellà

-Sant Feliu de Llobregat

-Mollet

Com s'ha dit, en la primera d'aquestes oficines es va realitzar una prova prèvia per veure quina era la màxima informació que -donats els objectius de l'estudi- es podia obtenir i dissenyar el formulari a utilitzar per les persones que realitzarien el treball d'extracció de la informació. Aquest primer contacte va servir, a més, per veure amb més detall com estava organitzat tot el procés administratiu de les oficines i de cidir l'organització del procés d'extracció de la mostra.

Donades les característiques del treball es va decidir d'utilitzar el fitxer de "demandes d'ocupació". Entren en aquest fitxer, com a altes, fitxes individuals de totes aquelles persones que, estant aturades o ocupades, desitgen un nou lloc de treball. Les baixes del fitxer es produeixen o bé pel fet que l'individu hagi trobat ocupació o bé per no haver renovat la "demanda" amb la freqüència establerta (un mes).

El fitxer està ordenat per grans grups ocupacionals, seguint la classificació nacional d'ocupacions (CNO), seguint-se, dins de cada grup -i a cinc de les sis oficines on es va treballar l'ordre alfabètic. Donat que el nombre de divisions ocupacionals que utilitzava cada oficina depenia de la distribució corresponent de les "demandes d'ocupació", en tots els casos, a l'hora de fer l'extracció, es van agafar grups a nivell d'un dígit de la C.N.O. En el cas de l'oficina esmentada, en que els grups no seguien l'ordre numèric de la CNO i en que, dins de cada grup les fitxes estaven ordenades per ordre d'entrada en el fitxer, es van agafar seguint el mateix criteri, és a dir, prenent grups a nivell d'un dígit.

La informació que contenen aquestes fitxes és la següent: dades personals (nom, sexe, edat, domicili), nomenclàtor de l'ocupació i data d'inscripció de la demanda. A més, a la majoria d'oficines també es fa constar si reben subsidi d'atur.

Donat que si un individu re-ingressa en el fitxer s'utilitza la mateixa fitxa, en molts casos hi constaven un conjunt de dades importants per analitzar les històries laborals dels demandants d'ocupació. Es va prescindir, però, d'aquesta informació ja que la seva existència depenia de factors tals com l'antiguitat de l'oficina, canvis de domicili dels individus o, simplement, de que s'haguessin extraviat les fitxes utilitzades anteriorment.

Sobre aquest fitxer es va decidir d'extreure una mostra del 10 per cent, excepte en el cas dels grups ocupacionals 0 i 1 en que es va extreure una mostra del 20 per cent, a causa de la més gran heterogeneïtat d'aquests grups. Donades les característiques del fitxer, calia fer dos tipus de substitucions. La primera, deguda a la possibilitat que l'individu declarés més d'una ocupació i que tingués més d'una fitxa i la segona deguda al fet que alguns dels "demandants" eren persones que ja tenien ocupació i que simplement, desitjaven canviar-la; en ambdós casos, es prescindia de les fitxes que apareixien amb aquestes característiques -i que, en la majoria d'oficines, estaven ben senyalitzades- i se substituïen per la fitxa següent.

La informació que es reproduïa de les fitxes així seleccionades era la següent:

a) Característiques personals i situació familiar

- sexe
- estat civil
- any naixement
- persones al seu càrrec (nombre)

b) Nomenclàtor C.N.O. (tres dígits)

c) Aturats amb subsidi

- inici del dret (data)
- temps de cotització si l'inici del dret era posterior a l'entrada en vigor de la Llei Bàsica d'Ocupació

d) Aturats sense subsidi. Raons de la no percepció:

- esgotat període de percepció
- anul.lada la percepció
- altres causes (per exemple: no haver cotitzat el període mínim que es requereix).

e) Durada de l'atur: data de l' última "demanda de lloc de treball".

En els casos en que alguna d'aquestes dades no constessin a la fitxa, es demanaven als funcionaris de l'oficina que les cercaven en els altres fitxers que utilitzen.

El treball d'extracció de la informació es va realitzar totalment entre el 26 de gener i el 20 de febrer de 1981.

Finalment, a la Taula nº A.M.1 es presenta, per oficines i per grups ocupacionals, la dimensió de la mostra que, teòricament, hauria d'haver resultat tenint en compte la informació estadística que, mensualment, ha d'elaborar cada oficina, i la dimensió de la mostra que es va obtenir efectivament, així com les desviacions relatives entre aquestes dues magnituds. Com pot observar-se, en conjunt, la mostra va resultar de la dimensió desitjada: la desviació és tant sols de -1,7 per cent.

Això no obstant, per les diverses ocupacions i oficines, es van produir desviacions molt més importants. Aquestes desviacions poden ser degudes, en part, al mateix procés d'extracció i al mètode que va utilitzar-se, encara que la cura amb que va dur-se a terme aquest procés fa pensar que es deuen, principalment, a problemes particulars plantejats per l'estat d'alguns fitxers i a la manca de correspondència entre la informació que d'ells pot derivar-se i la informació estadística proporcionada per les oficines, ja que la forma de dur a terme la depuració d'uns i l'elaboració de l'altre la possibiliten. En efecte, els formularis estadístics s'elaboren mensualment sumant i restant el conjunt d'altres i baixes que es produeixen en diversos estocs ("demandes" de col.locació, atur registrat, etc.) mentre que

pel que fa als fitxers, si bé és probable que les altes hi siguin introduïdes sempre que es produeixen, pot no succeir el mateix amb les baixes; de fet, durant el procés d'extracció de la mostra van detectar-se casos de fitxes que no havien estat retirades en el moment en que tocava de fer-ho degut, normalment, a que no ocupaven el lloc que els corresponia. Es molt fàcil que això succeeixi en un fitxer que està en moviment d'una manera continuada i amb el que hi treballen la major part dels funcionaris de cada oficina.

Aquesta darrera possibilitat podria explicar que les mostres efectivament obtingudes fossin més grans que les esperades. Aquest fet, però, només va produir-se en dues de les sis oficines, com pot observar-se en la Taula nº A.M.1. Més improbable sembla, però, la possibilitat contrària que les baixes dels fitxers no fossin computades com a tals en el procés d'elaboració estadística i que podria explicar part dels valors negatius de les desviacions presentades en la mateixa Taula. No obstant això, el mètode descrit d'elaboració dels fulls estadístics comporta sempre la possibilitat que es vagin acumulant errors, agreujant-se al llarg del temps.

Com a conclusió, val a dir que sembla urgent una major atenció al procés administratiu en qüestió tenint en compte la gran riquesa d'informació que del mateix pot derivar-se, així com la necessitat d'aquest tipus d'informació tant pel disseny com per l'avaluació de les diverses mesures de política d'ocupació. Es urgent la mecanització i homogeneïtzació dels fitxers, també, perquè les oficines puguin complir amb les funcions que els són pròpies. La mateixa gravetat de l'atur -la magnitud que ha assolit aquest problema- fa que els funcionaris encarregats d'endegar aquestes funcions es vegin totalment desbordats.

Taula nº A.M.1

Dimensions de la mostra teòrica i obtinguda i desviacions percentuals

A. Mostra teòrica

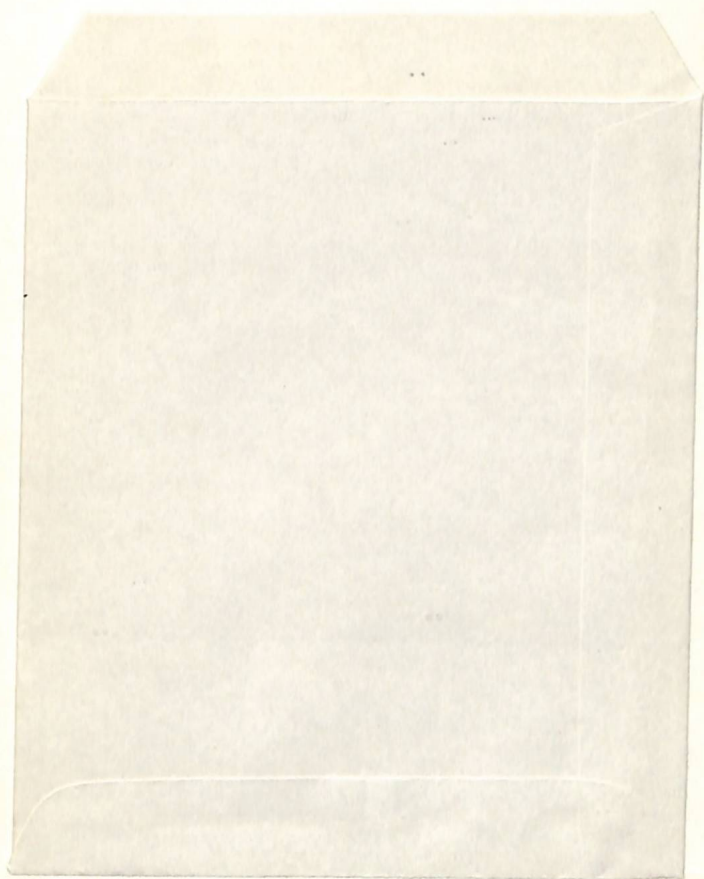
Ocupacions	Sta- Co- lo- ma	Sa- ba- dell I	Sa- ba- dell II	Cor- ne- lla	St. Fe- liu Ll.	Mo- llet	TOTES
1.Profes., tècnics i assimilats							
2.Directors i funcionaris —	53	56	60	34	36	21	268
3.Administratius i assimilats	83	86	95	48	52	40	404
4.Comerciants i venedors	44	17	41	19	5	12	138
5.Treballadors dels serveis	65	31	85	31	23	22	257
7-9.Treballadors no agraris i con- ductors	474	355	488	205	209	125	1.856
9-9.Peons	183	308	232	313	125	80	1.241
TOTAL	902	853	1009	650	450	300	4.164

B. Mostra obtinguda

Ocupacions	Sta- Co- lo- ma	Sa- ba- dell I	Sa- ba- dell II	Cor- ne- lla	St. Fe- liu Ll.	Mo- llet	TOTES
1.Profes., tècnics i assimilats } 2.Directors i funcionaris — }	57	67	57	35	59	25	300
3.Administratius i assimilats	94	89	93	47	66	44	433
4.Comerciants i venedors	48	28	36	20	14	13	159
5.Treballadors dels serveis	68	50	79	27	32	21	277
7-9.Treballadors no agraris i conductors	441	320	392	190	241	136	1.720
9-9. Peons	170	227	211	287	219	90	1.204
TOTAL	878	781	868	606	631	329	4.093

C. Desviacions relatives (B-A) 100/A

Ocupacions	Sta. Co- lo- ma	Saba dell I	Saba dell II	Cor- nellà	Sant Fe- liu	Mo- llet	TOTES
1.Profes., tècnics i assimilats	7,6	19,6	-16,2	2,9	63,9	19,0	11,9
2.Directos i funcionaris	13,3	3,5	- 2,1	- 2,1	26,9	10,0	7,2
3.Administratius i assimilats	9,1	64,7	-12,2	5,3	180,0	8,3	15,2
4.Comerciants i venedors	4,6	61,3	- 7,1	-12,9	39,1	- 4,5	7,8
5.Treballadors dels serveis	- 7,0	- 9,9	-19,7	- 7,3	15,3	8,8	- 7,3
7-9.Treballadors no agraris i conductors	- 7,1	-26,3	- 9,1	- 8,3	75,2	12,5	- 3,0
9-9.Peons	- 2,7	- 8,4	-14,0	- 6,8	40,2	9,7	- 1,7
TOTAL							

Reg. n.°

Cl. 7

2018

Un anàlisi de la incidència de la problemàtica de l'aturada
en un mostreig estadístic fet sobre els fitxers de
Col·locació de l'INEM a les poblacions del cens de 1981
Barcelona.

BARCELONA, 1981